

THE SECURITY SERVICE OF UKRAINE

**EVIDENCE OF UKRAINIAN CITIZENS WHO WERE
HELD CAPTIVE BY RUSSIAN TERRORIST GROUPS ON
THE TERRITORY OF OCCUPIED REGIONS OF
DONETSK AND LUHANSK OBLASTS,**

**ON THE MILITARY AGGRESSION OF THE RUSSIAN
FEDERATION AGAINST UKRAINE,
INHUMAN DETENTION CONDITIONS,
PHYSICAL ABUSE AND TORTURE,
MORAL AND PSYCHOLOGICAL HUMILIATION**

The third issue of a collected book is compiled by personnel of the Security Service of Ukraine after interviewing 70 more citizens of Ukraine who were held captive by Russian terrorist groups on the territory of occupied regions of Donetsk and Luhansk Oblasts

15.11.2016

СЛУЖБА БЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ

**СВИДЕТЕЛЬСТВА
УКРАИНСКИХ ГРАЖДАН,
КОТОРЫЕ БЫЛИ ЗАЛОЖНИКАМИ
РОССИЙСКИХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ ГРУППИРОВОК
НА ТЕРРИТОРИИ ОРДЛО, ОТНОСИТЕЛЬНО**

**ВООРУЖЕННОЙ АГРЕССИИ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ ПРОТИВ УКРАИНЫ,
НЕЧЕЛОВЕЧЕСКИХ УСЛОВИЙ СОДЕРЖАНИЯ
ЗАЛОЖНИКОВ,
ФИЗИЧЕСКОГО НАСИЛИЯ И ПЫТОК,
МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ИЗДЕВАТЕЛЬСТВА**

Третий выпуск сборника укомплектован по результатам опроса сотрудниками Службы безопасности Украины еще 70 украинских граждан, которые были заложниками российских террористических группировок на территории ОРДЛО

15.11.2016

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
СВІДЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЯ У ЗАРУЧНИКАХ РОСІЙСЬКИХ ТЕРОРИСТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ ОРДЛО, <u>ЩОДО ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ</u>	7
СВІДЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЯ У ЗАРУЧНИКАХ РОСІЙСЬКИХ ТЕРОРИСТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ ОРДЛО, <u>ЩОДО НЕЛЮДСЬКИХ УМОВ УТРИМАННЯ</u>	13
СВІДЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЯ У ЗАРУЧНИКАХ РОСІЙСЬКИХ ТЕРОРИСТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ ОРДЛО, <u>ЩОДО ФІЗИЧНОГО НАСИЛЛЯ ТА КАТУВАННЯ</u>	24
СВІДЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЯ У ЗАРУЧНИКАХ РОСІЙСЬКИХ ТЕРОРИСТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ ОРДЛО, <u>ЩОДО МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗНУЩАННЯ</u>	34

CONTENTS

FOREWORD.....	39
EVIDENCE OF UKRAINIAN CITIZENS WHO WERE HELD CAPTIVE BY RUSSIAN TERRORIST GROUPS ON THE TERRITORY OF OCCUPIED REGIONS OF DONETSK AND LUHANSK OBLASTS, <u>ON THE MILITARY AGGRESSION OF THE RUSSIAN FEDERATION AGAINST UKRAINE</u>	40
EVIDENCE OF UKRAINIAN CITIZENS WHO WERE HELD CAPTIVE BY RUSSIAN TERRORIST GROUPS ON THE TERRITORY OF OCCUPIED REGIONS OF DONETSK AND LUHANSK OBLASTS, <u>ON INHUMAN CONDITIONS OF DETENTION OF THE CAPTIVES</u>	46
EVIDENCE OF UKRAINIAN CITIZENS WHO WERE HELD CAPTIVE BY RUSSIAN TERRORIST GROUPS ON THE TERRITORY OF OCCUPIED REGIONS OF DONETSK AND LUHANSK OBLASTS, <u>ON PHYSICAL ABUSE AND TORTURE</u>	57
EVIDENCE OF UKRAINIAN CITIZENS WHO WERE HELD CAPTIVE BY RUSSIAN TERRORIST GROUPS ON THE TERRITORY OF OCCUPIED REGIONS OF DONETSK AND LUHANSK OBLASTS, <u>ON MORAL AND PSYCHOLOGICAL HUMILIATION</u>	68

СОДЕРЖАНИЕ

ПРЕДИСЛОВИЕ	74
СВИДЕТЕЛЬСТВА УКРАИНСКИХ ГРАЖДАН, КОТОРЫЕ БЫЛИ ЗАЛОЖНИКАМИ РОССИЙСКИХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ ГРУППИРОВОК НА ТЕРРИТОРИИ ОРДЛО, <u>ОТНОСИТЕЛЬНО ВООРУЖЕННОЙ АГРЕССИИ</u> <u>РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ ПРОТИВ УКРАИНЫ</u>	75
СВИДЕТЕЛЬСТВА УКРАИНСКИХ ГРАЖДАН, КОТОРЫЕ БЫЛИ ЗАЛОЖНИКАМИ РОССИЙСКИХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ ГРУППИРОВОК НА ТЕРРИТОРИИ ОРДЛО, <u>ОТНОСИТЕЛЬНО НЕЧЕЛОВЕЧЕСКИХ</u> <u>УСЛОВИЙ СОДЕРЖАНИЯ</u>	81
СВИДЕТЕЛЬСТВА УКРАИНСКИХ ГРАЖДАН, КОТОРЫЕ БЫЛИ ЗАЛОЖНИКАМИ РОССИЙСКИХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ ГРУППИРОВОК НА ТЕРРИТОРИИ ОРДЛО, <u>ОТНОСИТЕЛЬНО ФИЗИЧЕСКОГО НАСИЛИЯ И ПЫТОК</u>	92
СВИДЕТЕЛЬСТВА УКРАИНСКИХ ГРАЖДАН, КОТОРЫЕ БЫЛИ ЗАЛОЖНИКАМИ РОССИЙСКИХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ ГРУППИРОВОК НА ТЕРРИТОРИИ ОРДЛО, <u>ОТНОСИТЕЛЬНО</u> <u>МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ИЗДЕВАТЕЛЬСТВА</u>	103

ПЕРЕДМОВА

Служба безпеки України продовжує збирати та документально оформлювати свідчення злочинів неоголошеної війни, розпочатої Росією у 2014 році на Донбасі.

Пропонуємо вашій увазі третій збірник – результат опитувань ще 70 громадян України, які були заручниками російських терористичних угруповань на території ОРДЛО.

Ще сімдесят моторошних епізодів нелюдських знущань з українців – військових, співробітників правоохоронних органів та пересічних громадян, які потрапили на рідній землі до рук терористичних банд, створених та підживлюваних політичним і військовим керівництвом РФ.

І хоч це вже третій збірник, звикнути документувати такі свідчення не можливо.

Як у жахливому сні, колишні заручники згадують прізвиська катів – “Маніяк”, “Хижак”, “Адреналін”, “Варвар”, “Зомбі”. Ці позивні говорять самі про себе, адже їх отримали за особливі якості – садистську жорстокість і цілковиту неадекватність. Для терористів знущання та катування – насолода, а для Росії, яка їх відправляє в Україну, – зручний спосіб залякати українських бранців, тримати у страху не тільки місцеве населення, а й самих проросійських бойовиків на Донбасі.

Персональні дані про понад 40 таких злочинців фахівці СБУ вже встановили; щодо кожного випадку проводять необхідну роботу. Всі кати неодмінно постануть перед українським і міжнародним правосуддям за свої злочини, якщо їх не вб'ють за вказівкою російських кураторів.

Ми зробимо все, щоб вкотре довести: зло ніколи не залишається безкарним, і відповісти повинен кожний терорист, кожний військовослужбовець збройних сил та спецслужб РФ, який убивав та катував наших громадян.

До збірника, який пропонуємо вашій увазі, додано диск з відеосвідченнями 30 колишніх бранців, а також електронні версії трьох випусків та прес-конференції Голови Служби безпеки України, що відбулася 23 вересня 2016 року.

**СВІДЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН,
ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЯ У ЗАРУЧНИКАХ РОСІЙСЬКИХ
ТЕРОРИСТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ ОРДЛО,
ЩОДО ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ
ПРОТИ УКРАЇНИ**

Волинська область

1. Василь Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 21 добу)

«...У полон потрапив під час бойових дій поблизу м. Сніжне Донецької області. Мене та моїх бойових товаришів захопили військовослужбовці ЗС РФ, які відразу жорстоко побили нас...».

2. Юрій Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 23 доби)

«...Допити в полоні проводили співробітники спецслужб РФ, які змушували до співпраці на користь Росії проти України та обіцяли російське громадянство. Після моєї відмови ці російські офіцери давали вказівки охоронцям-бойовикам ДНР жорстоко бити й катувати полонених...».

3. Андрій П. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 21 добу)

«...У полон був захоплений військовослужбовцями Псковської дивізії повітрянодесантних військ ЗС РФ. Російські вояки роздягли нас, відібрали одяг, документи та особисті речі: гроші, мобільні телефони, навіть фотокартки наших близьких. Протягом 3-х діб росіяни тримали українських полонених під своєю охороною зв'язаними у відкритому полі, до того ж нас увесь цей час загалом не годували, природні потреби фактично справляли під себе...».

4. Валерій Х. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 82 доби)

«...У полоні в м. Луганськ я бачив окремі підрозділи російських ЗС, які, не ховаючись та не знімаючи військової форми, пересувалися вулицями міста...».

Львівська область

5. Богдан Р. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 22 доби)

«...У полоні нас тримали на одному із прикордонних пунктів України з РФ. Заручників часто залучали до робіт – розбирати завали, прибирати вулиці тощо. Ми регулярно бачили техніку та важке озброєння ЗС РФ, що в'їжджали з території Росії. Крім цього, серед наших охоронців було багато найманців з РФ, які спілкувалися однією із кавказьких мов. Упевнений, що це були т.зв. "кадирівці" – проросійські бойовики з Чечні...».

Одеська область

6. Олександр Б. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 151 добу)

«...У полон був захоплений військовослужбовцями Псковської повітрянодесантної дивізії ЗС РФ. Мене та ще декілька десятків українських

бійців вивезли через прикордонний пункт пропуску "Успенка" автомобілями ЗС РФ на територію Росії, а через добу переправили до м. Донецьк».

7. Ганна І. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебувала 6 дів)

«...У полон потрапила під час виходу у складі свого підрозділу з м. Іловайськ. Унаслідок обстрілу нашої колони важкою артилерією ЗС РФ отримала 6 поранень та була захоплена в полон кадровими російськими військовими. Увесь час мене тримали в "ямі", тричі допитували співробітники ФСБ РФ. Незважаючи на поранення (від болю часто втрачала свідомість), лікарської допомоги в полоні майже не отримувала (лише раз на день укол знеболювального)...».

Рівненська область

8. Микола Г. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 122 доби)

«...У полон мене та ще кількох військовослужбовців нашого підрозділу захопили російські десантники. Військовослужбовці ЗС РФ протягом двох дів утримували нас поблизу н.п. Дзеркальне Донецької області в "ямі", що була вирита екскаватором...».

Херсонська область

9-10. Олександр К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 36 дів) та Микола О. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 70 дів)

«...У полон нас захопили десантники ЗС РФ (Псковська дивізія) – російська амуніція, форма одягу та знаки розрізнення. Російські військовослужбовці відразу нас жорстоко побили та зайнялися мародерством – забрали наш одяг, цінні речі, телефони та гроші; до того ж між самими росіянами були фізичні сутички через жадібність. Росіяни не приховували, що їм дозволено все – від вбивства українського полоненого до грабежів, катувань та гвалтувань місцевого українського населення. Найбільш садистських заходів уживали т.зв. буряти, які загалом вирізнялися вкрай низьким рівнем культури (багато хто загалом не знав російської мови). Допитував нас офіцер ГРУ ГШ ЗС РФ із позивним "016", який на свій розсуд наказував: кого з нас одразу розстріляти, а кого передати бойовикам ДНР...».

Тернопільська область

11-12. Руслан Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 46 дів) та Андрій К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 32 доби)

«...У полон були захоплені біля с. Дзеркальне Донецької області військовослужбовцями регулярних російських військ (Псковська десантно-штурмова бригада ЗС РФ)...».

13. Іван Г. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 47 дів)

«...Наш підрозділ потрапив під шквальний артилерійський обстріл з установок "Смерч" чи "Ураган", що відбувався з території РФ. Майже відразу нас

атакували регулярні російські війська (про це дізналися, коли захопили в полон кількох російських десантників), але атаки ми відбили. Згодом розпочався танковий наступ, унаслідок якого загинула значна кількість українських військовослужбовців. Мене та 5 моїх товаришів росіяни захопили в полон. Російські офіцери під час першого допиту відразу застосували фізичні тортури – били руками, ногами, прикладами зброї, погрожували розстрілом. Особливою жорстокістю відрізнялися "кадирівці" – російські військові з Чечні. Вони стріляли повз нас із вогнепальної зброї та погрожували зарізати ножами...».

14. Федір Т. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 211 діб)

«...У полон мене захопили бійці розвідувального підрозділу ЗС РФ – уродженці Чечні. Вони жорстоко побили мене, завдавши важких тілесних ушкоджень».

Київська область

15. Роман Б. (волонтер, у заручниках перебував 4 доби)

«...Заручників допитували майже щодня. Декілька разів допити проводив співробітник ФСБ РФ, який не приховував своєї належності до спецслужб Росії та зазначав, що був направлений з Москви "допомагати будувати «руський мир» на Донбасі". Він мав докладне досье на кожного заручника та українського військовополоненого, зокрема: наші особисті та службові дані (склад родини, місце роботи й постійного мешкання, номер військової частини, період військової служби і посада, а також особисті дані наших родичів). Перебуваючи в заручниках, я став свідком неодноразового спілкування бойовиків. Деякі з них виявилися громадянами РФ та військовослужбовцями ЗС РФ. Це було зрозуміло з їхнього акценту, а також зі змісту розмов. Вони скаржилися, що їм не дозволяють повернутися в Росію до закінчення терміну укладеного контракту...».

16-17. Дмитро К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 278 діб) та Володимир Л. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 діб)

«...У полон потрапили під час відступу українських військових з м. Іловайськ. Захопили нас військовослужбовці повітрянодесантних військ ЗС РФ (позивні російських офіцерів, які командували цим підрозділом ЗС РФ – "Патріот", "Клен", "Ліса")...».

18. Євген Н. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...18.08.2014 мій військовий підрозділ прибув до м. Іловайськ, де щодня брав участь у бойових діях із терористами НЗФ ДНР та регулярними ЗС РФ. 29.08.2014 згідно із домовленостями між керівництвом України та РФ мав бути створений "зелений коридор" для відходу українських бійців з м. Іловайськ, але фактично після виходу підрозділів ЗС та Національної гвардії України військові РФ почали прицільний обстріл колони, застосовуючи великокаліберну зброю, артилерію, танки, міномети тощо. З боями ми прорвалися до с. Червоносільське, де зайняли кругову оборону. Бій тривав понад 40 годин,

українські бійці, які залишилися живими, були взяті в полон солдатами десантно-штурмового батальйону ПДВ ЗС РФ (місце постійної дислокації – м. Псков). Мене та інших українських полонених допитували співробітники ФСБ РФ, які пропонували конфіденційне співробітництво в обмін на моє звільнення та матеріальне (грошове) заохочення. Вони, не криючись, заявляли мені та іншим заручниками про свою належність до спецслужб Росії. Солдати й офіцери ЗС РФ перебували на території України в російській військовій формі, а військова техніка мала розпізнавальні знаки ЗС РФ. Крім цього, вояки ЗС РФ вирізнялися специфічним російським акцентом та необізнаністю в географії Донецької області...».

19. Юрій П. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 31 добу)

«...Офіцери російських збройних сил та спецслужб РФ повністю займали третій поверх колишнього Управління СБУ в Донецькій області. Саме вони організовували та проводили допити заручників, а також видавали накази про катування українських військовополонених. Під час допитів ці росіяни зазначали, що серед тих, хто штурмував Донецький аеропорт, 80% – військовослужбовці повітрянодесантних військ і спецназу ЗС РФ. При цьому вони дуже негативно характеризували бойові якості російських найманців із Чечні. Офіцери ЗС РФ відзначали, що всі так звані "кадірівці" – боягузи в боях, а також схильні до мародерства та знущання з місцевого населення (вбивства, зґвалтування, пограбування тощо)...».

20. Дмитро Р. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 84 доби)

«...У полон потрапив унаслідок збройного нападу військовослужбовців ЗС РФ (десантники із Пскова) на наш блокпост. Мене та інших українських бранців вивезли в кузові російської військової вантажівки на територію РФ, а через добу перевезли до м. Сніжне Донецької області...».

21. Станіслав Т. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 13 діб)

«...У полон потрапив під час виходу нашого підрозділу з м. Іловайськ. Нас оточили й атакували регулярні війська ВС РФ (десантники). Два дні полонених українських бійців тримали просто неба без їжі, води та медичної допомоги пораненим. Увесь цей час полонених допитували співробітники російських спецслужб (ФСБ і ГРУ ГШ ВС РФ, відповідні шеврони на російській військовій формі). Потім нас розділили на дві колони: окремо бійці ВС України, окремо представники добровольчих батальйонів. Мене та моїх бойових товаришів вивезли в м. Донецьк...».

22-23. Микола К. та Руслан Ш. (військовослужбовці Національної гвардії, у полоні перебували 118 діб)

«...Нас захопили військовослужбовці РФ під час відходу українських військових та добровольчих підрозділів з м. Іловайськ. Ми потрапили в засідку, дві доби тримали оборону, але після чергової атаки ЗС РФ (десантники Псковської дивізії повітрянодесантних військ та Ульяновської танкової дивізії) тих, хто залишився живим, взяли в полон. Нас конвоювали пішки через поля, де ми бачили розгорнуті позиції російської військової техніки (з прапорами РФ та

маркуванням відповідних підрозділів ЗС РФ) – танки, артилерія, системи залпового вогню "Град", БМП та БРДМ. Окрім цього, російські вояки мали сучасне стрілецьке озброєння, якого немає в ЗСУ, – автомати АК-100 та рушниці "Вал"».

24. Олександр М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 20 діб)

«...У полон був захоплений під час виходу з оточення в Артемівському районі Донецької області. Наша колона потрапила в засідку, яку влаштували бойовики т.зв. ДНР разом із військовослужбовцями ЗС РФ. Останні не приховували своєї належності до країни-агресора: були вдягнуті в російську військову форму, відрізнялися добрим військовим вишколом та дисципліною, мали помітний акцент громадян РФ. Уже в полоні я чув, як росіяни вели між собою побутові розмови про свої сім'ї, яких залишили в РФ, а також ділилися спогадами про навчання в Рязанському військовому училищі ВДВ ЗС РФ та спільні бойові дії на території Чечні».

25. Максим А. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...У полон мене захопили під м. Іловайськ кадрові російські військовослужбовці – бійці Рязанського десантно-штурмового батальйону ВДВ ЗС РФ. Уже в полоні мене декілька разів допитували, застосовуючи побиття і тортури, російські офіцери з ГРУ ГШ ЗС РФ, які мали відповідні шеврони на російській військовій формі...».

26. В'ячеслав Г. (співробітник МВС України, у полоні перебував 90 діб)

«...У полон мене захопили кадрові військовослужбовці ЗС РФ (російська військова форма, озброєння, акцент, військові прапори на техніці). До цього був бій, під час якого українські бійці знищили кількох російських вояків. Тому військовослужбовці ЗС РФ ставилися до полонених украї агресивно. Нас три дні тримали в ямі із зав'язаними руками й очима без харчування та можливості справити природні потреби. При цьому неодноразово ставили на коліна й імітували розстріл, але стріляли над головами...».

27. Сергій К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 діб)

«...У полон мене захопили військовослужбовці ЗС РФ під час виходу нашого підрозділу з оточення поблизу м. Іловайськ. Російські вояки не приховували своєї належності до збройних сил держави-агресора. Про це свідчило все: їхні переговори в радіоефірі, російська військова форма, військова техніка із прапорцями та розпізнавальними знаками ЗС РФ, акцент, властивий мешканцям Рязанської, Московської та Псковської областей РФ, а також зовнішність вояків бурятської національності й так званих "кадірівців" – найманців із Чеченської республіки РФ...».

28. Віталій К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 128 діб)

«...Отримав наказ командира встановити зв'язок з іншим підрозділом. Вирушивши разом із групою (у кількості 6 бійців), потрапив у засідку, яку

влаштували російські військовослужбовці зі складу батальйонно-тактичної групи Псковських десантників ЗС РФ (приблизно 10 – 12 БМП-2, 30 БМД та 3-х гармати Д-30). Як з'ясувалося вже в полоні, напередодні під час бойового зіткнення з українськими військами псковські десантники зазнали значних втрат, тому ставлення до українських бранців було вкрай жорстоким. Мене допитував офіцер ФСБ РФ із позивним "Старшина", який, застосовуючи тортури, зламав мені 3 ребра з лівого боку, вибив кілька зубів, завдав численних ударів по обличчю (з'явилися гематоми), тулубу та кінцівках. Увечері українських полонених вивезли на машинах на територію РФ (Ростовська область), де повторно допитали. Наступного дня нас перевезли до міста Сніжне Донецької області й передали бойовикам НЗФ ДНР...».

29. Григорій Ш. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 28 діб)

«...У полоні мене допитував офіцер ФСБ РФ, який збирав військову інформацію про ЗС України та персональні відомості військовослужбовців, а особливо командирів. Він також пропонував мені співпрацю на користь спецслужб Росії...».

**СВІДЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН,
ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЯ У ЗАРУЧНИКАХ РОСІЙСЬКИХ
ТЕРОРИСТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ ОРДЛО,
ЩОДО НЕЛЮДСЬКИХ УМОВ УТРИМАННЯ**

Івано-Франківська область

1. Ярослав В. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 36 днів)

«... Мене утримували в підвалі колишнього військового комісаріату в м. Сніжне Донецької області... Годували заручників один раз на добу (хліб і вода). Медичне лікування не надавали, через що дуже страждали поранені українські бійці...».

Волинська область

2. Сергій Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 83 доби)

«... Мене тримали в підвалі колишнього Управління СБУ в Донецькій області. Разом зі мною там перебувало ще декілька десятків українських полонених, але місця всім не вистачало. Коли спали одні заручники, інші мали змогу тільки сидіти, тому змушені були відпочивати по черзі. Це підвальне приміщення не провітрювалося та не мало вікон, нам не вистачало повітря. Окрім цього, для морально-психологічного тиску на полонених бойовики ДНР часто на декілька днів підряд спеціально вимикали світло, тому навіть харчувалися ми (залишками їжі терористів) у темряві. Ставлення до українських полонених було як до тварин (крик, постійне побиття, залякування та приниження)...».

3. Василь Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 21 добу)

«... Тримали в м. Сніжне Донецької області в автомобільному гаражі на території колишнього райвідділу міліції. Харчування заручників та санітарно-гігієнічні умови утримання були незадовільними. Голод, відсутність жодних умов для сну, постійне побиття та психологічні знущання робили наше ув'язнення пеклом...».

4. Юрій Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 23 доби)

«... У полоні мене утримували в підвальному приміщенні колишнього УСБУ в Донецькій області. Умови були просто жахливі: скупченість людей, відсутність елементарних санітарно-гігієнічних умов, антисанітарія, постійне побиття та психологічний тиск. Більшість поранених українських бійців вижили дивом, завдячуючи медикам зі складу полонених, які фактично за допомогою підручних засобів самовіддано намагалися врятувати їхнє життя, адже бойовики ніякого лікування не надавали...».

5. Юрій І. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 12 днів)

«... Весь час полону мене утримували в підвалі на якомусь заводі. Годували один раз на день низькокалорійною їжею, я та інші українські полонені страждали від голоду. Мінімально необхідних умов для тривалого утримання людей не було. Для бойовиків ДНР ми були "укропами", яких залишили живими для обміну російських терористів, які були заарештовані в Україні. Сепаратистів жодним чином не цікавили умови нашого утримання, вони зовсім не опікувалися

наданням належного лікування українським пораненим бійцям. Неодноразово заручникам заявляли, що в разі будь-яких скарг їх розстріляють...».

6. Володимир К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 20 днів)

«...Мене тримали у приміщенні архіву в будівлі колишнього Управління СБУ в Донецькій області. Заручники спали на п'ятиярусних архівних полицях, матраців, ковдр чи білизни не було. Полоненим не вистачало свіжого повітря, через велику скупченість заручників та відсутність елементарних санітарно-гігієнічних умов атмосфера в цьому місті була нестерпна...».

7. Анатолій Л. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 27 днів)

«...Утримували мене в м. Сніжне в гаражному боксі на території колишнього відділу міліції. Умов для тривалого людського перебування в цьому місті не було, спали на підлозі, годували один раз через день...».

8. Михайло М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 8 днів)

«...Утримували мене в кімнаті для зберігання зброї в колишній школі міліції у м. Донецьк. Ставлення до полонених українських бійців було як до рабів, годували нас епізодично (один раз на день, але не щодня). Потрібної медичної допомоги не надавали, незважаючи на мої численні звернення. Туалету, а також питної води не було, умови утримання можу схарактеризувати як антисанітарні...».

9. Андрій П. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 21 добу)

«...Через 3 доби після взяття в полон військовослужбовці ЗС РФ передали нас бойовикам ДНР. Останні відвезли до м. Сніжне Донецької області, де помістили нас до камери тимчасового тримання колишнього районного відділу міліції. У цьому приміщенні, яке було розраховано на перебування двох осіб, утримували сім українських заручників, унаслідок чого спали та сиділи ми по черзі. За весь час мого перебування в полоні камеру жодного разу не прибирали та не провітрювали, через це навколо нас була повна антисанітарія, бруд і сморід. Годували полонених нерегулярно – один раз на день, але нерідко взагалі їжі не давали...».

10. Святослав С. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 124 доби)

«...Спочатку мене утримували у вольєрі для службових собак на території колишнього районного відділу міліції у м. Сніжне Донецької області, через деякий час був ув'язнений в автомобільному гаражі, який розташований приблизно за 500 м від міліцейській будівлі. Спав на бетонній підлозі на старому матраці. Годували 1 раз на добу, але їжа була низької якості та не дозволяла відновлювати фізіологічний стан заручників після допитів та примусової праці...».

11. Юрій С. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 56 днів)

«...У полоні мене почергово утримували в підвалах будівель колишньої Луганської ОДА та Луганського обласного військового комісаріату, згодом перевезли до Луганської митниці (був ув'язнений у вагончику), а потім – до підвалу будівлі одного з автосалонів. Разом зі мною перебували ще 13 українських заручників. Годували 1 раз на день – пакет сухих продуктів для швидкого приготування "Мівіна" та консерви для тварин...».

12. Тарас Т. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 182 доби)

«...Мене утримували в колишньому Управлінні СБУ в м. Донецьку, протягом перших двох місяців у підвалі, потім у кімнаті архіву. Але в обох випадках умови не відповідали елементарним вимогам місця тимчасового утримання людей. У підвалі я спав на бетонній підлозі, в архіві – на полицях. Треба зазначити, що про нелюдські умови було відомо російським журналістам, які приїжджали та знімали репортажі "про гуманне поводження донецьких ополченців з українськими військовополоненими". Однак ці репортажі робили винятково за межами наших приміщень, адже, за словами росіян, "картинка підвалу не відповідає сюжету" ...».

13. Ігор Ф. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 159 днів)

«...Тримали в гаражі колишнього райвідділу міліції в м. Сніжне Донецької області. Щодо умов, то мій коментар: гараж – це місце для машин, а не для людей. Тільки хворі на голову або садисти можуть закривати й місяцями утримувати собі подібних у таких місцях...».

14. Валерій Х. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 82 доби)

«...У полоні мене утримували разом з іншими військовослужбовцями ЗСУ в підвалі колишнього УСБУ в Луганській області. Це була справжня катівня, де не тільки жорстоко били, але й вбивали заручників без суду і слідства. Бойовики ЛНР створили такі умови, щоб українські полонені або вмирали від катувань, або сходили з розуму, або психологічно ламалися. Це просто диво, що я вижив та повернувся до своєї родини...».

Донецька область

15. Дмитро П. (співробітник ДСНСУ, у заручниках перебував 42 доби)

«...Був затриманий бойовиками ДНР на блокпосту при в'їзді в м. Донецьк. Після побиття мене перевезли до якогось складського приміщення. Як мені пізніше стало відомо, я був затриманий як "обмінний фонд": для визволення бойовиків ДНР, полонених військовослужбовцями ЗСУ. Із цією ж метою були затримані ще дві особи, яких утримували разом зі мною...».

Львівська область

16. Богдан Р. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 22 доби)

«...На нашу автоколонну із засідки напали бойовики НЗФ ЛНР, два українські військовослужбовці загинули на місці, а я та ще один боець потрапили в полон. Утримували нас у м. Краснодон в одному з прикордонних пунктів у нежитловому приміщенні. Жодних умов для тривалого утримання там людей не було. Заручники спали на підлозі, весь час не милися, через сильну нестачу їжі голодували...».

Одеська область

17. Олександр Б. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 151 добу)

«...Утримували мене в підвалі колишнього УСБУ в м. Донецьк. Умови були вкрай жахливі, ми були фактично рабами. Годували дуже погано (один раз на

добу півбуханки хліба та вода), спали на бетонній підлозі, про якість лікування поранених українських бійців взагалі не йшлося...».

18. Дмитро С. (цивільний, у заручниках перебував 63 доби)

«...Затримали мене представники т.зв. МГБ ДНР за те, що я нібито фотографував житлові будинки в м. Донецьк. Тримали в заручниках у підвалі будівлі колишнього Донецького управління СБУ. У приміщенні розміром 5 м² перебувало від 6 до 12 осіб. Спали по черзі на підлозі на дошках від розбитих меблів...».

Рівненська область

19. Юрій Г. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...Мене утримували в підвальному приміщенні колишнього УСБУ в Донецькій області. Санітарно-гігієнічні умови були жахливими. Годували маленькими порціями каші та водою, українські заручники сильно страждали від голоду. Необхідної медичної допомоги ніхто не надавав...».

Херсонська область

20-21. Олександр К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 36 діб) та Микола О. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 70 діб)

«...Мене тримали у м. Сніжне в камері колишнього відділу міліції. У приміщенні, що розраховано на утримання п'ятох осіб, перебували 32 українських заручники. Через неймовірну скупченість ми задихалися від нестачі повітря, спали по черзі. Годували залишками їжі терористів. У туалет виводили нерегулярно залежно від настрою бойовиків, тому часто справляли природні потреби в пластикові пляшки. У камері була страшена антисанітарія...».

22. Сергій Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 6 діб)

«...Усі дні полону провів у підвалі будівлі колишньої міліції, де заручників годували тільки сухарями. Нам відмовляли в питній воді, не надавали можливості відвідувати туалет та залишили без допомоги наших поранених бійців. Бойовики ЛНР зазначали, що не бачать потреби опікуватися заручниками, адже в разі відсутності найближчим часом обміну полоненими нас розстріляють...».

23. Леонід К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 5 діб)

«...Після взяття в полон мене та інших українських заручників ув'язнили в підвалі одного з приватних будинків м. Луганськ. Елементарних санітарних умов не було, у приміщенні також не було світла та вікон, весь час заручники перебували в темряві. Годували один раз на добу залишками їжі терористів, природні потреби справляли за графіком, який встановили бойовики...».

Тернопільська область

24. Віталій В. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 20 діб)

«...Мене та інших полонених утримували в автомобільних боксах, які зовсім не були пристосовані для перебування там тривалий час людей. Годували

нерегулярно неякісною їжею, столового посуду взагалі не було. Бойовики не дотримувалися жодних санітарно-гігієнічних умов утримання полонених. Поранені українські бійці фактично були кинуті напризволяще без медичної допомоги...».

25. Іван Г. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 47 діб)

«...У полоні мене утримували в м. Сніжне Донецької області в приміщенні ізолятору тимчасового тримання райвідділу міліції. Полонених було так багато (понад 200 осіб), що навіть не було де присісти, спали по черзі на бетонній підлозі. Усіх полонених змушували працювати з шостої ранку до пізньої ночі: розмінювали поля (ризикуючи життям, без спеціальних засобів), розбирали пошкоджену військову техніку на металобрухт, розбирали завали. За будь-яку провину (наприклад, повільність в роботі) жорстоко били...».

26. Володимир М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 76 діб)

«...Харчування було недостатнім, належної медичної допомоги не надавали. Полон супроводжували постійні побої та морально-психологічне знущання...».

27. Федір Т. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 211 діб)

«...У полоні мене тримали в підвалі колишнього Донецького СБУ. На той час там уже перебувало 50-60 українських бійців, зокрема й поранені. Спали ми на бетонній підлозі, годували нас недоїдками їжі бойовиків. Нас примусово змушували виконувати різноманітну роботу (діставати з-під завалів в Донецькому аеропорті трупи терористів та тіла загиблих українських вояків, розбирати розбиті будинки)...».

Київська область

28. Дмитро Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 4 доби)

«...У полон потрапив під час оборони м. Дебальцеве, мене утримували в підвалі т.зв. "військової комендатури ЛНР" (знаходилася на території Луганського зоопарку). Підвальне приміщення було настільки переповнене українськими військовополоненими й заручниками з цивільного населення, що лягти чи переміщуватися не було жодної можливості. Усі сиділи на бетонній підлозі, також сидячи спали. Нас фактично не годували, давали тільки галети. Ми вижили винятково завдячуючи допомозі співробітників зоопарку, які приносили нам їжу. Наші поранені товариші залишилися без лікування, уся медична допомога бойовиків ЛНР полягала в накладанні пов'язок...».

29. Олександр Д. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 діб)

«...У полоні мене тримали в підвалі будівлі колишнього Управління СБУ в м. Донецьк. Жодних елементарних умов для перебування там людей не було, спали на бетонній підлозі, перші три дні взагалі не годували, потім їжу давали один раз на добу – одна буханка хліба на п'ятнадцять заручників та 100 гр. супу, у який бойовики т.зв. ДНР спеціально додавали каміння. Заручників били щодня та постійно психологічно знущалися з них...».

30. Леонід К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 33 доби)

«...Першого тижня нас тримали в якомусь підвалі, взагалі не годували, давали тільки воду. У полон потрапив пораненим, але медичної допомоги мені не надавали. Потім привезли в підвал колишнього УСБУ в м. Донецьк, де умови утримання заручників були такими ж важкими...».

31. Олександр К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 190 діб)

«...Під час виконання бойового завдання наша група у складі чотирьох бійців потрапила в засідку. Після загибелі двох моїх товаришів російські бойовики змусили нас здатися в полон. Перші три місяці мене утримували в підвалі кафе "Торнадо", потім перевели до гаражу колишнього Донецького комунального підприємства "Центр зайнятості населення". Годували вкрай поганою їжею один раз на добу, інколи по декілька днів взагалі нічого не давали. Елементарних санітарних умов взагалі не було, потрібної медичної допомоги не надавали...».

32. Дмитро К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 278 діб)

«...Утримували мене в підвалі (бомбосховищі) будівлі колишнього Управління СБУ в Донецькій області. Умови тримання були нелюдські: скупченість заручників, відсутність нормальних умов для сну (для 122 заручників було лише 11 двох'ярусних ліжок), холод, катування голодом, відсутність питної води (50 літрів води на день для 122 заручників), постійні психологічні знущання, систематичні тортури та побиття полонених, залякування розстрілом та погрози вбити наших рідних. У полоні під час допитів бойовики зламали мені декілька ребер, перебили два пальці на лівій руці та усі пальці на обох ногах, зламали ліву ступню та грудну клітину, також відбили нирки. Катували заручників російські терористи на прізвиська "Адреналін", "Рулет", "Батон", "Жора", "Грешнік", "Нік", "Люся", керували катуваннями – "Молчун", "Заяц", "Давид"...».

33. Володимир Л. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 діб)

«...Перших півтора місяця утримували мене в підвалі будівлі колишнього УСБУ в Донецькій області, потім перевезли в м. Іловайськ, де ув'язнили в приміщенні тиру для стрільби в будівлі міліції. Спали по черзі на дерев'яних нарах (місць для всіх заручників не вистачало), годували один раз в день – по дві ложки каші та одна буханка хліба на десять осіб, пили технічну воду з каналізації...».

34. Володимир М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 38 діб)

«...У перші декілька днів мене утримували в ямі, потім бойовики т.зв. ДНР перевезли до підвалу будівлі колишнього міського відділу міліції в м. Горлівка Донецької області. Умови полону були жахливі, заручників катували та психологічно знущалися з них. Жили як раби в антисанітарних умовах, без права на будь-яку правову допомогу, нас морили голодом...».

35. Євген Н. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...Під час перебування в полоні нас тримали в підвалі (бомбосховищі) колишнього Управління СБУ в Донецькій області, а також у підвалі адмінбудівлі колишнього Управління транспортної міліції в м. Іловайськ. Умови тримання були вкрай незадовільними: велику кількість полонених (111 осіб) утримували в маленьких приміщеннях підвалу, які жодним чином не пристосовані для проживання людей. Зокрема, відсутність спальних місць, постійно увімкнене освітлення, висока вологість та скупченість людей, відсутність опалення взимку. При цьому на всіх полонених був лише один кран із проточною водою, а вільного доступу в туалет взагалі не було. Лікування поранених українських полонених обмежувалося наданням йоду та таблеток від болю в серці. Харчування відбувалося за примхою керівництва охорони: могли погодувати один раз на день, а могли взагалі не годувати. При цьому бойовики часто спеціально додавали в їжу для заручників бензин або дизпаливо...».

36. Владислав П. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 40 діб)

«...Весь час був ув'язнений у підвальному приміщенні без жодних умов для більш-менш гідного утримання людини. Медичну допомогу пораненим та хворим заручникам належним чином не надавали, полонених морили голодом (харчування здійснювалося один раз на добу, часто – один раз на дві доби). Бойовики поєднували постійні психологічні знущання із заручників та жорстокими тортурами: полонених систематично били, катували, застосовуючи електрострум, лякали розстрілом...».

37. Дмитро Р. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 84 доби)

«...Утримували мене в одномісній камері колишнього міліцейського ізолятора в м. Сніжне Донецької області. Разом зі мною там ув'язнили ще п'ять заручників, через це ми були змушені спати та сидіти по черзі. Годували в першій тиждень полону однією ложкою каші раз на добу, потім порція збільшилася аж ... удвічі. Українські бранці страждали від голоду, відсутності свіжого повітря, антисанітарних умов полону, постійних тортур та психологічного тиску...»

38. Станіслав Т. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 13 діб)

«...Утримували мене в підвалі колишнього Управління СБУ в Донецькій області (разом зі мною ще 70 заручників). Спали на дошках на бетонній підлозі, годували один раз в день баландою, у яку бойовики спеціально додавали дизельне пальне. Давали й кілька шматків хліба, проте терористи спеціально кидали його на підлогу: їм подобалося дивитися, як заручники піднімають хліб. Навколо була жахлива антисанітарія, стояв жахливий сморід (у туалет полонені змушені були ходити без паперу, туалет скоро забився, тому природні потреби справляли безпосередньо в дренажну систему...».

39. Олексій Ф. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 176 діб)

«...Утримували мене в приміщенні колишнього УСБУ в Донецькій області. Тримали нас (110 українських заручників) у підвалі, харчування, санітарні умови та медична допомога були незадовільними. Українські полонені для російських терористів були лише "живим товаром", який можна обміняти на гроші, у крайньому випадку на своїх затриманих в Україні поплічників...».

40. Олег Х. (цивільний, у заручниках перебував 9 діб)

«...Був затриманий бойовиками т.зв. ДНР, які звинуватили мене у належності до диверсійно-розвідувальної групи ЗС України. Утримували мене в підвалі колишнього державного підприємства "Артемвугілля" у м. Горлівка разом з 72 особами (як українські військовополонені, так і заручники з цивільних осіб, а також заарештовані місцеві мешканці, яких бойовики звинувачували в скоєнні кримінальних злочинів). Заручників тримали в підвальній кімнаті, де не було жодних необхідних умов для проживання людини: спали, сиділи та вживали їжу на бетонній підлозі, будь-яких предметів побуту (стілців, столів, ліжок) не було. Годували один раз у день, шматок хліба та ложка каші. Замість питної води заручники були змушені вживати технічну воду з туалету...».

41. В'ячеслав Ш. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 143 доби)

«...Перші два місяці полону тримали мене в підвалі будівлі колишнього підприємства "Нова пошта", потім перевезли до підвалу т.зв. військової комендатури ДНР у м. Донецьк. Годували заручників один раз на добу, у підвалах був бруд, дуже холодно. Спали на дошках на підлозі, у туалет виводили тільки вранці, потім справляли природні потреби в пластикові пляшки...».

42. Сергій Д. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 57 діб)

«...У полон потрапив тяжко пораненим (уламкове поранення шлунку), перебував у лікарні № 21 м. Донецьк. Після моєї госпіталізації персонал цієї медичної установи заявив, що в них немає медикаментів "для лікування пораненого укропа". Необхідні ліки придбали волонтери з Київської області, які передали їх моєму батькові. Незважаючи на тяжке поранення, кілька разів мене допитували представники т.зв. "Міністерства державної безпеки ДНР", які звинувачували мене у вбивствах мирних мешканців Донбасу та намагалися вивести з лікарні. На заваді цьому став мій батько (перебував разом зі мною в лікарні), який повідомив бойовикам, що про мій тяжкий стан проінформовано міжнародні правозахисні інституції, тому в разі викрадення сина іноземні представники розпочнуть активну інформаційну компанію...».

43. Віктор Л. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 35 діб)

«...Під час бою з проросійськими терористами в Донецькому аеропорту отримав поранення, мої побратими відвезли мене до лікарні м. Донецьк (червень 2014 року). Однак наступного дня після госпіталізації невідомі особи увірвалися до лікарні та вивезли мене в підвал колишнього Управління СБУ в

Донецькій області. Під час утримання там я не отримував потрібної лікарської допомоги, видавали лише "зеленку" та таблетки від болю в шлунку. Елементарних санітарно-гігієнічних умов для тримання в цьому підвалі людей, особливо поранених, не було...».

44. Валентин Л. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 122 доби)

«...Перші два з половиною місяці полону мене тримали в підвалі колишнього Управління СБУ в Донецькій області, потім перевезли в м. Іловайськ до підвалу місцевого підрозділу т.зв. "Міністерства державної безпеки ДНР". В обох випадках елементарних санітарних умов для утримання заручників не було, жодного разу на прогулянку нас не виводили, годували супом, у який додавали дизельне пальне (у Донецьку), а в Іловайську в їжу заручників бойовики спеціально домішували вугільну пилюку...».

45. Олександр М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 20 діб)

«...Під час мого захоплення в полон військовослужбовцями ЗС РФ отримав поранення нижніх та верхніх кінцівок (у наш БРДМ потрапив постріл з РПГ, унаслідок чого детонували боєприпаси). Спочатку мене доставили до Донецької обласної лікарні (перебував в лікарні одну добу), де прооперували. Але відразу після закінчення операції, незважаючи на мій тяжкий стан, бойовики ДНР ув'язнили мене в якомусь автомобільному гаражі, де прикували кайданками до стіни. Я перебував там з мішком на голові близько доби при мінусовій температурі. Згодом мене перевезли до колишнього УСБУ в Донецькій області, де я перебував до кінця полону. Через відсутність у полоні належної медичної допомоги та будь-якого лікарського догляду в мене відбулося загнивання прооперованої правої кінцівки, що призвело до повторної операції вже після звільнення...».

46. Валерій Н. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...Тримали в підвальному приміщенні колишнього Управління СБУ в Донецькій області. Перші два місяці не виводили на прогулянку, перші п'ять днів не годували, потім давали один раз на добу щось подібне до супу, але з додаванням дизельного пального та піску. Після таких "пригощань" у багатьох заручників була блювота та сильні болі в шлунку. Про санітарні умови сказати нічого, адже їх не було взагалі...».

47. Максим Ф. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 155 діб)

«...Утримували мене в підвальному приміщенні колишнього УСБУ в Донецькій області. Умови утримання були вкрай жахливі, заручники страждали від холоду та голоду, годували один-два рази на день (шматок хліба та 100 гр. каші), замість питної води полонені задовольняли жагу технічною водою з туалету, медичної допомоги не було зовсім. У підвалі водночас перебувало понад 100 заручників, але спальних місць було лише на 30 осіб...».

48. Максим А. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...Під час полону мене тримали в колишньому бомбосховищі СБУ в Донецькій області, захопленого терористами. Разом зі мною перебувало ще 109 українських бранців. Годували нас один раз на день, до того ж у харчі бойовики додавали дизельне пальне (після споживання такої їжі були страшні болі в животі та блювання). У підвалі не було вентиляції, приміщення не провітрювали, заручники постійно непритомніли від браку кисню...».

49. В'ячеслав Г. (співробітник МВС України, у полоні перебував 90 діб)

«...Потрапивши в полон, я три доби був у ямі, потім мене перевезли до якогось льоху в приватному будинку. Там мене роздягли до спідньої білизни, на голову наділи пакет та зв'язали руки. У цьому місці не було ніякої вентиляції, тому я перебував на межі смерті через брак кисню. Потім мене утримували в колишньому бомбосховищі Донецького СБУ. Годували заручників один на день – півсклянки каші та шматок хліба. Приміщення не провітрювали, вентиляції не було, на прогулянки не виводили. Природні потреби справляли в тому ж підвальному приміщенні, де утримували полонених (стояли трілітрові банки). У полоні в мене відкрилася виразка, але, незважаючи на сильні болі та мої численні звернення, я не отримав жодної медичної допомоги від бойовиків...».

50. Віталій К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 128 діб)

«...Російські десантники, захопивши у полон, спочатку вивезли нас до Ростовської області РФ, а наступного дня передали бойовикам НЗФ ДНР у м. Сніжне Донецької області. Українських офіцерів відокремили від солдатського й сержантського складу та вивезли до Донецька, де ув'язнили в підвалі будівлі колишнього УСБУ в Донецькій області. Загальна кількість заручників – 140 осіб. Усі вони перебували в одному приміщенні у страшній скупченості та тісноті. Харчування було дуже поганим (на добу приблизно 100 грамів каші на 1 особу). Санітарні умови не витримували жодної критики: приміщення не провітрювали та не прибирали. Охоронці навіть не щодня виводили полонених до вбиральні. Першу допомогу пораненим надавав український військовий медик, який потрапив у полон».

51. Григорій Ш. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 28 діб)

«...Після захоплення у полон мене відразу спеціально кинули в підвал так званої "військової комендатури ДНР у м. Сніжне", де утримували заарештованих за недисциплінованість бойовиків ДНР. Коли вони дізналися, що я військовослужбовець ЗСУ, мене майже цілодобово били. На четверту добу, перебуваючи в тяжкому стані внаслідок завданих мені ушкоджень, я був ув'язнений на 20 діб у залізний контейнер (його розміри – 1 x 2 м)...».

52. Владислав Р. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 39 діб)

«...На початку липня 2014 року я був направлений у службове відрядження з м. Маріуполь до м. Біла Церква. Під час зупинки пасажирського поїзда в

м. Донецьк до мене на пероні підійшли озброєні терористи НЗФ "Восток і провели обшук. Знайшовши військовий квиток, посвідчення про відрядження та паспорт громадянина України, відразу жорстоко побили мене, а потім заарештували. Мене відвезли на територію колишньої військової частини внутрішніх військ, яку вже захопили терористи. Там мене знову побили, наділи маску на обличчя, прикували до батареї. Зі мною разом утримували ще 2 заручники, яких я не знаю. Протягом 3-х діб нам не дозволяли розмовляти, не давали їсти, пити, справляти природні потреби, час від часу катували. Згодом перевели до іншого приміщення, де було ув'язнено близько 25 українських полонених. Мене та інших заручників неодноразово допитував один з керівників НЗФ "Восток", на прізвище "Одеса", який розповідав, що він колишній офіцер ЗС України та мешкає в м. Одеса. Саме він, погрожуючи катуванням, змушував українських заручників давати неправдиві інтерв'ю про українські ЗС...».

**СВІДЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН,
ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЯ У ЗАРУЧНИКАХ РОСІЙСЬКИХ
ТЕРОРИСТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ ОРДЛО,
ЩОДО ФІЗИЧНОГО НАСИЛЛЯ ТА КАТУВАННЯ**

Волинська область

1. Сергій Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 83 доби)

«...Побиття полонених було звичайною справою, своєрідною розвагою для бойовиків. Били без жодної причини, коли їм заманеться. Били в пах, в обличчя, по ногах, у живіт. Робили це як зброєю, так і спеціальними гумовими кийками. Унаслідок катувань у мене сильні головні болі».

2. Василь Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 21 добу)

«...Побиття полонених бойовики використовували як засіб залякування. Російські терористи намагалися фізичним впливом змусити нас утратити людську гідність та стати безсловесними рабами. У катуваннях брали участь російські найманці чеченської національності, які спеціально трощили полоненим ребра та вибивали зуби (наприклад, Андрію Ф.)...».

3. Юрій Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 23 доби)

«...На кожному допиті били, при цьому самі допити проводили співробітники спецслужб РФ, а катували за їхньою вказівкою місцеві бойовики ДНР. Під час тортур мені вибили 3 зуби, зламали щелепу та ребро. Своєрідним знущанням була їжа, якою годували полонених 1 раз на добу – залишки їжі від терористів, куди вони спеціально додавали дизельне пальне та бите скло. Через це сьогодні я маю три серйозних захворювання шлункового тракту...».

4. Юрій І. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 12 днів)

«...Був жорстоко побитий одразу після взяття у полон (так бойовики помстилися за своїх загиблих під час штурму м. Дебальцеве). Через завдану фізичну шкоду маю серйозні проблеми зі здоров'ям...».

5. Володимир К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 20 днів)

«...Били ногами й руками, намагалися ножом вирізати око. Здебільшого бойовики робили це заради власної розваги...».

6. Михайло М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 8 днів)

«...Українських заручників постійно били по тулубу та голові. Для цього нас по черзі виводили в інше приміщення, де бойовики ДНР, на прізвиська Варяг", "Калина" та інші, миттєво починали бити полонених руками, ногами, прикладами зброї...».

7. Святослав С. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 124 доби)

«...Усіх полонених періодично били руками і ногами, завдаючи ударів по всьому тілу. У побитті не було жодної системи, ми не знали, в яку саму мить почнеться наше катування і за що саме...».

8. Юрій С. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 56 діб)

«...Побиття були з першого дня полону: бойовики т.зв. ЛНР розбили мені голову прикладами зброї. Унаслідок поранень і тортур багато українських полонених потребували лікування, але замість цього російські терористи давали нам тільки йод, "зеленку" та вату. Насправді нас залишили напризволяще. Порятунком для поранених та закатованих заручників стала санінструктор одного з добровольчих батальйонів (позивний – "Мама Таня"), що також була ув'язнена і як могла допомагала нам. Бойовики ЛНР постійно фізично знущалися з полонених. Нас били руками і ногами, підвішували до турніків та били гумовими кийками, змушували віджиматися від підлоги під супровід ударів зброї. Через катування я маю постійні сильні болі голови, спини та рук. Катували заручників терористи, на прізвиська "Золотий" та "Колобок", а керували ними – "Батя" (так званий комбат НЗФ "Зоря") та "Рекс"...».

9. Тарас Т. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 182 доби)

«...У полоні постійно били руками, ногами та зброєю по всіх частинах тіла. Бойовики заходили до підвалу чи архіву та хаотично починали бити всіх полонених і заручників. Це робили не так для нашого залякування, як заради задоволення самих терористів...».

10. Ігор Ф. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 159 діб)

«...Полонених систематично били, і робили це не тільки терористи-чоловіки ("017", "Молчун" та інші), а й бойовики-жінки (наприклад, "Багіра"). Відчувалося, що російські терористи дуже бояться нас, тому їх катування було спробою самоствердження та свідчило про людську неповноцінність...».

11. Валерій Х. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 82 доби)

«...Проросійські бойовики постійно били полонених та заручників зі складу місцевого населення як на допитах, так і заради власної розваги. Самі терористи говорили, що між в'язницями ДНР і ЛНР змагання – яка з них страшніша і жорстокіша для заручників, де є особливі катування та скільки в них закатовано і розстріляно полонених. Серед катів було багато колишніх зеків, що раніше відбували покарання за тяжкі насильницькі злочини...».

12. Андрій Ш. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 11 діб)

«...У полон потрапив під час захисту від російських терористів м. Дебальцеве, був тяжко поранений у грудну клітину. Незважаючи на це, бойовики НЗФ "Призрак" жорстоко побили мене прикладами, руками і ногами. Били неодноразово протягом усього мого перебування в полоні. Серед катів я запам'ятав бойовика, на прізвисько "Пуля"...».

13. Ігор Ш. (співробітник МВСУ, у полоні перебував 3 доби)

«...Був затриманий на блокпосту проросійськими терористами поблизу в'їзду до м. Костянтинівка (травень 2014 року). Мене утримували в підвальному приміщенні Костянтинівського міськвиконкому. Ставилися до заручників, як до рабів. Мене жорстоко били, завдали тяжких тілесних ушкоджень (після звільнення понад місяць перебував на стаціонарному лікуванні)...».

Львівська область

14. Богдан Р. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 22 доби)

«...У полоні заручників жорстоко били та катували. Деяких українських бійців прив'язували до стовпа, розрізали шкіру та посипали сіллю. Інших в'язнів тримали цілими днями прикутими кайданками. Російські охоронці дозволяли всім бойовикам ЛНР та місцевим мешканцям "побавитися з укропами", тобто знущатися будь-як (бити, кидати каміння, плювати, нецензурно лаяти тощо)...».

Одеська область

15-16. Олександр Б. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 151 добу) та Ганна І. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебувала 6 діб)

«...Полонених щодня били – у підвалі, під час допитів, а також коли виводили в туалет. Особливо жорстоко катували бійців українських добровольчих батальйонів, артилеристів та снайперів. Б'ючи, змушували полонених давати інтерв'ю російським ЗМІ про те, "як ополченці добре ставляться до українських полонених"...».

17. Дмитро С. (цивільний, у заручниках перебував 63 доби)

«...На допитах до мене неодноразово застосовували тортури. Бойовики т.зв. МГБ ДНР не вірили мені, що я волонтер. Вони були впевнені, що виконую розвідувальні завдання ЗСУ. Били гумовими кийками по голові, руках та ногах, а також кулаками у груди, причому не давали можливості згинатися або впасти від болю. Ставили до стіни та били телефонним дротом по спині, а також надрізали ножом пальці на руках. Подібні тортури застосовували до всіх заручників. Я був свідком, коли одному із заручників, який оголосив голодування за безпідставне затримання, бойовики ДНР зламали ноги. Іншій від отриманих під час тортур травм помер на підлозі нашої камери. Катували заручників бойовики, на прізвиська "Зомбі" (Сергій Хабаров), "Піхота" (на ім'я Олександр), "Київ" (на ім'я Андрій), "Удав", "Терорист" (Пономаренко Сергій) та інші. Також заручників через побиття примушували працювати на користь бойовиків ДНР – прибирати вулиці, виконувати вантажно-розвантажувальні роботи, рити шанці та будувати бліндажі для терористів...».

Рівненська область

18. Микола Г. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 122 доби)

«...У полоні внаслідок побиття бойовиками ДНР отримав закриту черепно-мозкову травму та струс мозку...».

19. Юрій Г. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...Під час перебування в полоні мені постійно били гумовими кийками, ногами та кулаками по голові та нирках. Крім цього, понад два місяці я та інші заручники виконували рабську працю в м. Іловайськ під загрозою розстрілу – прибирали вулиці, розвантажували боезапаси для

бойовиків ДНР, знешкоджували без жодної спеціальної підготовки снаряди, які не розірвалися. Слід зазначити, що в Іловайськ приїжджали депутати Державної думи РФ від Комуністичної партії, які закликали українських заручників зрадити Україну...».

Херсонська область

20-21. Олександр К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 36 днів) та Микола О. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 70 днів)

«...Фізичне побиття поєднувалося із психологічним тиском. Російські терористи отримували задоволення від знущання із заручників та страждань полонених. Але водночас бойовики-охоронці дуже боялися самі потрапити в полон, казали: "На наших руках стільки української крові, що краще нікому про це не знати"...».

22. Сергій Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 6 днів)

«...У полоні українських заручників постійно били (руками, зброєю, ногами), через це деякі полонені не могли кілька днів піднятися з підлоги. Також нас змушували їсти військові шеврони українських ЗС. Мене та інших заручників виводили на розстріл, але постріли робили над нашими головами. Подібні психологічні знущання завдали великої шкоди моєму здоров'ю...».

23. Владислав Г. (цивільний, у полоні перебував 22 доби)

«...Мене та ще двох заручників били кийками, ногами, катували електричним струмом. Як правило, заручників по одному виводили на допит, де 4-5 бойовиків ДНР завдавали тортур...».

Тернопільська область

24. Іван Г. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 47 днів)

«...Захопивши мене та моїх товаришів у полон, російські військовослужбовці відвезли нас до н.п. Дзеркальне (це був дитячий садок або школа) та передали бойовикам ДНР. Одразу почався другий етап знущань і тортур – нас побили та змусили танцювати (є відео в Ютубі "Пленные украинцы скачут"). Потім нас поставили обличчям до стіни, бойовики підходили й питали кожного, звідки він, водночас стріляючи з пістолета біля голови полоненого. Один з українських бійців сказав, що він з Донецька, бойовик одразу вистрілів у потилицю та вбив його. Тортири й катування постійно застосовували протягом усього періоду мого перебування в полоні...».

25. Володимир М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 76 днів)

«...У полон я та 16 моїх бойових побратимів потрапили під час бойових дій у Донецькому аеропорту. Нас тримали в підвалі колишнього Донецького управління СБУ, захопленого бойовиками ДНР. Усіх полонених постійно били, а також періодично застосовували фізичні тортури. На моїх очах терорист, на прізвисько "Моторола", вбив мого товариша Ігоря Б...».

26. Федір Т. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 211 днів)

«...Мене та інших полонених постійно били та катували. Намагалися виколоти очі, роздягали догола на морозі. Періодично телефонували моїм близьким

родичам, здебільшого вночі, та розповідали їм, як мене катують. Серед садистів, що застосовували тортури до українських полонених, була й жінка-снайпер НЗФ ДНР з позивним "Кнопка"...».

Київська область

27. Дмитро Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 4 доби)

«...Знущання розпочалося з перших хвилин нашого полону. Бойовики ЛНР зняли з українських військовополонених верхній теплий одяг та взуття. Ми майже роздягнуті й босоніж ішли пішки в сильний мороз (лютий 2015 року) кілька годин. Бойовики ЛНР били та знущалися із заручників. Наприклад, одного разу до нас у підвал зайшов один із них, дістав пістолет і повідомив, що ми ніби вбили його товариша. Погрожуючи розстрілом, ця особа змусила заручників стрибати і кричати: "Хто не стрибає, той москаль". Російські терористи неодноразово залякували нас, що найближчим часом усіх українських військовополонених розстріляють...».

28. Роман Б. (волонтер, у заручниках перебував 4 доби)

«...Нас затримали бойовики так званої ДНР під час перевезення волонтерської допомоги військовослужбовцям ЗСУ. Утримували спочатку в приміщенні "військової поліції ДНР" у сел. Новотроїцьке, потім перевезли до підвалу колишнього Управління СБУ в м. Донецьк. Перший допит тривав 8 годин, на якому відразу бойовики ДНР жорстоко побили мене – зламали кілька ребер та завдали численних гематом і синців. Під час наступних допитів був поранений пострілом у голову, його зробив один із бойовиків з автомата АК-74. Напівсвідомим був кинутий у підвал без жодної медичної допомоги. Незважаючи на поранення, мене катували постійно. Керував тортурами українських заручників бойовик на прізвисько "Заєць" (комендант катівні в будівлі колишнього УСБУ в Донецькій області), у тортурах також брали участь російські терористи з позивними "Йожик", "Крутой", "Север"...».

29. Олександр Д. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 діб)

«...Перший тиждень полону били охоронці-бойовики ДНР, здебільшого робили вони це задля власного задоволення. Потім били на допитах, які проводили 2-3 рази на тиждень. Заручників також катували: прив'язували до рук електрокип'ятильник, який вмикали в електромережу, стріляли по кінцівках із пневматичної та дрібнокаліберної зброї, підвішували зв'язаних полонених до турніка та жорстоко били. Під час подібних тортур мені вибили зуби, зламали декілька ребер. Також я отримав струс головного мозку та численні забої обличчя, рук, ніг і тулуба. Особливою жорстокістю та цинізмом щодо заручників відзначалися найманці-бойовики з РФ. Керувала допитами українських полонених особа з позивним "Мовчун" (полковник, співробітник так званого міністерства державної безпеки ДНР)...».

30. Олександр К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 190 діб)

«...У полоні до мене та інших заручників застосовували як фізичну силу (побиття автоматами, ногами, кийками, кололи ножами), так і психологічний

тиск (постійно погрожували вбивством, усіяко морально пригнічували). Серед тих, хто катував українських заручників, були громадяни РФ, яких у розмовах вирізняв специфічний російський акцент...».

31. Дмитро К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 278 діб)

«...Чотири рази щодо мене та інших заручників імітували розстріл, ще декілька разів бойовики імітували вирізання очей із застосуванням холодної зброї...».

32. Олександр К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 43 доби)

«...Утримували в підвалі колишнього райвідділу міліції в м. Краснодон Луганської області. Українських полонених бійців систематично били, іноді катування тривали по декілька годин. Також мене та інших заручників двічі виводили на розстріл (стріляли над нашими головами). Керував катуваннями російський терорист з позивним "Чегеваро" (так званий військовий комендант м. Краснодон)...».

33. Володимир Л. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 діб)

«...За те, що я відмовився витерти ноги об український прапор перед відеокамерою російських ЗМІ, мене жорстоко побили та простріли ноги і спину з пневматичної зброї. Катували російські бойовики, на прізвиська "Адреналін" та "Батон"...».

34. Володимир М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 38 діб)

«...Заручників постійно били – ногами, прикладами зброї, кийками, шкіряними пасками з гайками на кінцях. Неодноразово імітували відрізання в полонених частин тіла та розстріл заручників. Забороняли по декілька діб справляти природні потреби під загрозою побиття. Я був свідком розстрілу бойовиками ДНР декількох українських військовослужбовців, які потрапили до полону російських терористів...».

35. Євген Н. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...Стосовно мене та інших полонених постійно застосовували тортури та побиття. Зокрема, під час допитів, які проводили співробітники ФСБ РФ, мене били руками, ногами, елементами меблів, прикладами автоматів, гумовими кийками, дротами від комп'ютерної техніки тощо. Також у полонених стріляли із пневматичної, травматичної та дрібнокаліберної зброї. Російські бойовики застосовували до нас штучне задушення дротами або за допомогою протигазу, занурювали голови заручників у відро з водою. Регулярно застосовували практику позбавлення сну, їжі, примусового виконання фізичних вправ (віджимання, присідання), змушуючи це робити й тяжко поранених заручників...».

36. Юрій П. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 31 добу)

«...У полоні мене тримали в підвалі "військової поліції ДНР" у сел. Новотроїцьке та в підвалі колишнього Управління СБУ в Донецькій

області, де з мене щодня знущалися та били. На одному з допитів російські терористи зламали мені ребра та ліву ногу, після чого залишили без жодної медичної допомоги. Був свідком того, як під час допиту бойовики закатували до смерті одного з українських військовополонених, на ім'я Анатолій (десантник з 80 бригади). Катували заручників російські терористи з позивними "Акула", "Дед", "Йожик" та інші...».

37. Дмитро Р. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 84 доби)

«...Заручників періодично били як під час допитів, так і в камері ізолятора. Робили це бойовики без жодної причини, тільки задля розваги. Був свідком того, як вони пристебнули одного з полонених кайданками до автомобіля і заборонили давати йому воду та їжу, лякали, що кожний, хто допоможе цьому полоненому, також буде прикутий поруч. Зазначена особа померла в нестерпних стражданнях через кілька днів. Командував тортурами російський офіцер з позивним "017" ...».

38. Станіслав Т. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 13 діб)

Мене тримали в підвалі колишнього Управління СБУ в Донецькій області. Бити розпочали з перших хвилин: українських заручників по троє заводили в підвальне приміщення, а бойовики ДНР вишикувалися по обидва боки й били ногами, кулаками, прикладами автоматів, намагалися нагодувати нас землею, а також розстрілювали із пневматичної зброї (в мене влучили тричі). Разом зі мною в підвалі тримали приблизно 70 заручників. Били щодня, особливо російські терористи докладали зусиль після масових "п'яних шабашів". Били, не розбираючи, просто заходили в підвал і починали бити заручників ліворуч і праворуч. Справжніми садистами були бойовики, на прізвиська "Семьорка", "Сем", "Лис"».

39. Олексій Ф. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 176 діб)

«...Мене та інших заручників постійно били, бойовики НЗФ ДНР стріляли в нас із пневматичної зброї. Був свідком того, як представники російських спецслужб поставили на коліна одного із заручників та прострелили йому дві ступні з пістолета...».

40. Олег Х. (цивільний, у заручниках перебував 9 діб)

«...Мене звинуватили в розвідувально-диверсійній діяльності на користь України. Незважаючи на всі мої пояснення та свідчення інших осіб щодо моєї непричетності до ЗСУ, бойовики ДНР усіяко намагалися вибити зізнання. Били жорстоко – руками, ногами, зброєю, барабанными паличками. Унаслідок пережитих у полоні тортур тривалий час відновлював своє здоров'я в лікарні...».

41. В'ячеслав Ш. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 143 доби)

«...Били заручників, застосовуючи зброю (прикладі автоматів), гумові кийки, дерев'яні палиці. Також бойовики катували електричним струмом, імітували розстріл українських військовополонених...».

42. Микола В. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 49 днів)

«...Тримали в підвалі колишнього Управління СБУ в Донецькій області. Майже щодня до мене застосовували побиття і тортури – били кулаками по обличчю, залізною трубою по голові, спині та животу, численні удари в пах ногами і прикладами зброї, надрізання шкіри голови ножом. Декілька разів імітували розстріл, але стріляли біля голови. Катували мене та інших заручників співробітники так званого "міністерства державної безпеки ДНР" з позивними "Заєць" (керував допитами), "Зомбі", "Давид"...».

43. Микола К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 4 доби)

«...У полоні бойовики НЗФ ДНР прикладами автоматів вибили мені зуби, зламали руку. Крім цього, отримав забиття голови, тулуба та кінцівок...».

44. Микола К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 днів)

«...Мене били по ногах, били гумовими кийками та шнурами, прикладами автоматів, стріляли із травматичної зброї по тулубу та по кінцівках. Одного разу всіх заручників вишикували біля стіни та по черзі били по ногах, як наслідок – в мене були сині ноги та декілька днів я ходив до туалету кров'ю. Активними учасниками вказаних тортур були бойовики так званої ДНР з позивними "Адреналін", "Батон", "Сокол". Також у допитах брали участь представники так званого "міністерства державної безпеки ДНР", серед яких запам'ятав особу на прізвище "Молчун". На першому допиті я повідомив тільки персональні дані. Через три дні мене знову допитував "Молчун", який докладно розповів про мою родину, місце роботи та проживання, а також про мою військову службу. Відповідно до його вказівки "за приховування інформації" мене жорстоко побили. Після звільнення з полону я впізнав "Молчуна". Він колишній співробітник СБУ (його фото є в ювілейному виданні про УСБУ в Донецькій області)...».

45. Сергій К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 37 днів)

«...У полон потрапив під час танкового бою в передмістях м. Донецьк. Одразу після захоплення бойовики НЗФ ДНР жорстоко побили мене, незважаючи на те, що на той час я був тяжко поранений (численні уламкові поранення шиї, частково паралізовані кінцівки). У багажнику легкового автомобіля відвезли до підвального приміщення колишнього УСБУ в Донецькій області, де перебував близько місяця. Мене неодноразово били, також імітували розстріл (бойовики стріляли з автоматів над моєю головою). Проводив допити та керував катуванням заручників російський терорист, на прізвище "Давид". Усі знущання з українських військовополоненими знімали на відео, робив це бойовик "Москва". Він потім розміщав ці матеріали на відеоканалі "Ютуб" для чинення морально-психологічного тиску на членів родин заручників...».

46. Валентин Л. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 днів)

«...Заручників постійно били, майже в кожного полоненого були вибиті зуби, або зламані ребра, або струс головного мозку, а також численні синці на

обличчі, тулубі та кінцівках. Особливо жорстоко били на допитах заручників (2-3 рази на місяць), участь в яких брали співробітники спецслужб РФ (наприклад, російський офіцер з позивним "Київ")...».

47. Олександр М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 22 доби)

«...Незважаючи на моє тяжке поранення, бойовики ДНР неодноразово застосовували до мене заходи фізичного впливу (побиття) та морально-психологічний тиск (залякували розстрілом, постійно принижували честь і гідність). Також тортури застосовували до інших заручників – били ногами та прикладами зброї, гумовими кийками, катували електрострумом (від електричного пристрою для дистанційного підриву боезапасів). Крім цього, українських військовополонених, зокрема й поранених, спеціально роздягали та виводили на мороз, де залишали зв'язаними на декілька годин...».

48. Валерій Н. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 днів)

«...Заручників жорстоко били задля отримання інформації про позиції ЗС України в районі проведення АТО, а також персональних даних на українських військовослужбовців та членів їхніх родин, насамперед командного складу. Під час таких тортур я декілька разів непритомнів. Опритомнював лише через 1-2 доби. Унаслідок катувань мені зламали 3 ребра. Я також значно втратив зір, але ніякої медичної допомоги не отримав. Через 2 місяці полону мене та інших заручників вивезли до м. Іловайськ, де ми виконували примусову рабську працю – розвантажували російські транспорти з боезапасами, виконували відновлювальні будівельні роботи, збирали сміття тощо. Під час робіт на вулицях Іловайська до нас дуже приязно ставилися місцеві мешканці, які приносили домашню їжу, теплий одяг і навіть захищали заручників від знущань бойовиків-охоронців...».

49. Олександр П. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 49 днів)

«...Мене та інших заручників роздягли до білизни, вивели на розстріл та поставили обличчям до стіни, але проросійські терористи ДНР стріляли біля вух та над нашими головами. Неодноразово били (двоє бойовиків тримають заручника, а третій б'є), палили пальці запальничками, підвішували за кайданки, після побиття ногами мені зламали три ребра. Катували заручників представники так званої МДБ ДНР на прізвиська "Давид", "Заєць", "Зомбі"...».

50. Максим Ф. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 155 днів)

«...Під час проведення допитів бойовики так званої ДНР жорстоко били заручників, використовуючи зброю, гумові кийки та дерев'яні палиці, до рук полонених прив'язували під'єднаний до електромережі кип'ятильник, примушували присідати по 800 разів, унаслідок чого багато заручників непритомніли. Наслідком тортур для мене став перенесений інфаркт...».

51. Руслан Ш. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 діб)

«...До заручників постійно застосовували тортури і психологічний тиск. Під час перебування у полоні я був свідком того, коли до заручників приїжджав спостерігач ОБСЄ та у присутності сепаратистів "ДНР" оглянув умови утримання полонених. Бойовики розповідали, що "заручників годують тричі на день, їм забезпечені комфортні умови перебування в полоні". Проте, такого насправді не було. Заручники були всі в синцях від побиття. Ми не милися майже 2 місяці, але спостерігач ОБСЄ з полоненими не спілкувався...».

52. Максим А. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...Били майже цілодобово. Щопівгодини бойовики шикували українських бранців. З-поміж заручників вибирали 4 – 5 осіб, яких показово жорстоко били. Згодом шикували не так часто, побиття тривало й надалі. Побиття та тортури також застосовували на допитах, які проводили як представники так званого "міністерства державної безпеки ДНР", так і російські офіцери з ГРУ ГШ ЗС РФ (мали відповідні шеврони на російській військовій формі)...».

53. Сергій К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 діб)

«...Узявши в полон, російські військові нас одразу жорстоко побили, потім вивезли в м. Донецьк. Там українських бранців поставили до стіни (на голові кожного був мішок, а руки зав'язані мотузкою) та почали запитувати про місце проживання кожного заручника. Військовослужбовець моєї частини Сергій С. повідомив, що він уродженець м. Сватове Луганської області (захопленого російськими терористами). Почувши це, один з керівників НЗФ ДНР наказав бойовикам розстріляти Сергія. Його миттєво забрали від нас, і більше ми ніколи Сергія не бачили. Через кілька днів один з бойовиків, на прізвисько "Малиш", хизувався тим, що він особисто розстріляв Сергія С.: "Я дав йому лопату та наказав копати собі могилу, бо інакше залишишся розстріляним без поховання на радість собакам. Потім пострілом зі стрілецької зброї вбив його". У полоні нас усіх жорстоко катували: били кулаками й ногами, намагалися ножом вирізати вухо або око, перерізати шию, також завдавали ударів прикладом автомата по ступнях, намагаючись так перезарядити зброю...».

**СВІДЧЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН,
ЯКІ ЗНАХОДИЛИСЯ У ЗАРУЧНИКАХ РОСІЙСЬКИХ
ТЕРОРИСТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ НА ТЕРИТОРІЇ ОРДЛО,
ЩОДО МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗНУЩАННЯ**

Івано-Франківська область

1. Ярослав В. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 36 діб)

«...Щодня залякували вбивством – розстріляти або кинути гранату в підвал, де утримували українських заручників. Також, загрожуючи побиттям, змушували копати шанці для терористів. Увесь час бойовики ДНР лякали, що «ви здохнете, якщо не будете швидко та якісно виконувати наші накази...».

Волинська область

2. Сергій Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 83 доби)

«...Постійно погрожували. Складалося враження, що бойовики змагалися між собою, хто з них «краще» лякає заручників. Загалом ставилися до нас як до рабів, яких можна просто пнути, або наказати їм зробити якісь фізичні вправи (присідання, віджимання та інше) для свого задоволення, або просто нецензурно обляяти. Жаргонні слова та висловлювання більшості бойовиків свідчили про те, що вони раніше перебували в місцях позбавлення волі за скоєння злочинів...».

3. Василь Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 21 добу)

«...Залякування та знущання були складниками системи тортур українських заручників...».

4. Юрій Б. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 23 доби)

«...На мене та інших заручників щодня психологічно тиснули. Залякуваннями та погрозами (розстріляти, відрізати вухо або руку, розбити молотком коліно та інше) схилили до переходу на бік сепаратистів. Також психологічно знущалися з наших близьких: їм дзвонили з наших мобільних телефонів, погрожували та вимагали гроші за звільнення. При цьому обіцяли відправити їм поштою частини тіл українських полонених...».

**5-6. Юрій І. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 12 діб) та
Анатолій Л. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 27 діб)**

«...Постійно залякували розстрілом та катуваннями, всіляким чином принижували честь і гідність...».

7. Володимир К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 20 діб)

«...Психологічний тиск ми відчували щодня в різних формах: від залякування смертю (розстрілом), нецензурної лайки в бік заручників до відвертих образ і знущань, при цьому будь-яку реакцію полоненого відразу використовували як привід для побиття. Також українських заручників погрозами змусили взяти участь у т.зв. «параді полонених» у м. Донецьк 24.08.2014 року. Це яскраве свідчення зухвалості проросійських бойовиків та нехтування ними усіма

міжнародними актами захисту прав осіб, які перебувають у полоні чи в заручниках...».

8. Михайло М. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 8 діб)

«...Психологічний тиск був постійним, здебільшого заручників всіляко принижували та лякали смертю: на полонених наводили заряджену зброю та погрожували застрелити...».

9. Андрій П. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 21 добу)

«...Мені та іншим українським заручникам постійно погрожували розстрілом та фізичною розправою, при цьому бойовики перезаряджали зброю та цілилися в нас...».

10. Святослав С. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 124 доби)

«...Побиття заручників супроводжувалося важким психологічним тиском. Нам погрожували смертю, нанесенням тяжких травм. Постійно принижували честь і гідність. Зверталися до українських полонених суто як до "фашистів", "бандерівців", "хунти"...».

11. Юрій С. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 56 діб)

«...Погрожували вбивством. Під час допитів і побиття приставляли до скроні полонених заряджений пістолет та залякували пострілом. Крім цього, погрожували смертю й моїм близьким, дзвонили на їхні телефони та вимагали викуп...».

12. Тарас Т. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 182 доби)

«...Постійно лякали розстрілом, імітували його декілька разів. Зверталися до заручників винятково з образами – "укроп", "фашист", "бандерівець". Забороняли розмовляти українською мовою, погрожуючи побити...».

13. Ігор Ф. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 159 діб)

«...Постійно залякували, що розстріляють. Часто дзвонили дружині та моїм рідним, вимагали гроші. Загалом кожний український полонений був для бойовиків тільки засобом вимагання грошей. Тих, хто воював за якусь ідею, серед них практично не було. Більшість з них – звичайні злочинці, які незаконно отримали владу над чужими життями й намагалися скористатися цим задля власного збагачення або отримання садистського задоволення...».

14. Валерій Х. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 82 доби)

«...Тиснули не тільки на мене, але й на мою родину. Допити полонених спеціально знімали на відео російські журналісти, які потім викладали це відео в Ютуб. Після чого телефонували нашим близьким (зокрема й моїй дружині) та вимагали викуп за звільнення. При цьому погрожували, що полонені найближчим часом можуть бути розстріляні...».

15. Андрій Ш. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 11 діб)

«...Систематично психологічно тиснули, погрожували розстрілом та катуваннями (відрізати вухо, прострілити ногу та інше)...».

Львівська область

16. Богдан Р. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 22 доби)

«...Постійно лякали вбивством, демонстрували ножі та погрожували зняти скальп. Під час допитів бойовики неодноразово приставляли до моєї скроні зброю та погрожували "випустити мозок". Також лякали відправити на примусову працю в шахту, де "ви помрете, як раби". Через постійний психологічний тиск виникали думки про суїцид...».

Одеська область

17-18. Олександр Б. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 151 добу) та Ганна І. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебувала 6 діб)

«...У полоні нас періодично били, психологічно знущалися з нас».

Рівненська область

19. Олег В. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 17 діб)

«...Примушували перейти на бік сепаратистів. Також під загрозою страти разом з іншими українськими заручниками брав участь 24.08.2014 році у т.зв. "параді ганьби" в м. Донецьк...».

20. Юрій Г. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...На мене постійно чинили психологічний тиск, погрожували, що мене та інших "бандерівців", а також членів наших родин повністю знищать. Залякування супроводжувалося перезарядженням вогнепальної зброї та її приставлянням до моєї скроні...».

Херсонська область

21-22. Олександр К. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 36 діб) та Микола О. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 70 діб)

«...Постійно залякували смертю (розстріляти або підірвати гранатою), катуваннями, погрожували рідним заручників через соціальні мережі та дзвінки з наших мобільних телефонів, які забрали в нас під час захоплення у полон».

23. Сергій З. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 17 діб)

«...На полонених українських бійців постійно психологічно тиснули. Нас залякували вбивством, всіляко принижували честь і гідність. Заручників спеціально возили до дитячих закладів м. Донецька, де показували скалічених дітей (без рук або ніг), при цьому заявляли, що "це наслідки агресії української хунти, тому усіх бійців ЗСУ треба розстріляти"...».

24. Леонід К. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 5 діб)

«...Із заручників постійно психологічно знущалися, нас постійно нецензурно принижували, усе це часто супроводжувало побиття. Декілька разів бойовики

виводили мене на подвір'я, де імітували розстріл, при цьому терористи зазначали, що "українські військові та добровольці київської "хунти" краще виглядають мертвими". Серед наших катів були громадяни РФ, які відкрито хизувалися цим...».

Тернопільська область

25. Віталій В. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 20 діб)

«...На полонених морально-психологічно тиснули. Мене та інших полонених силою змусили взяти участь у т.зв. "параді українських полонених", що відбувся в м. Донецьк у серпні 2014 року. Постійно погрожували вогнепальною та холодною зброєю...».

Київська область

26. Роман Б. (волонтер, у заручниках перебував 4 доби)

«...Із заручників постійно знущалися, погрожували фізичною розправою та сексуальним насиллям. Декілька разів мене виводили на розстріл, одного разу імітацією розстрілу керував бойовик на прізвище "Моторола"...».

27-31. Олександр Д. (у полоні перебував 118 діб), Дмитро К. (у полоні перебував 278 діб), Володимир Л. (у полоні перебував 118 діб), Владислав П. (у полоні перебував 40 діб) та Олексій Ф. (у полоні перебував 176 діб) – усі військовослужбовці Національної гвардії

«...У полоні щодня принижували честь і гідність людини, бойовики зверталися до заручників винятково нецензурною лайкою, постійно залякували вбивством. Також були постійні погрози на адресу наших рідних, російські терористи використовували для цього мобільні телефони заручників, а також ретельно збирали інформацію про сім'ї українських військовополонених...».

32. Євген Н. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...Російські терористи щодня психологічно знущалися із заручників, ображали, використовуючи нецензурну лайку, постійно погрожували вбити: розстріляти, зарізати, повісити. Після перевезення у м. Іловайськ нас залучили до примусової праці, пов'язаної із розмінуванням, збиранням трупів загиблих, копанням могил, розбиранням зруйнованих будинків тощо. Набула поширення практика рабської праці українських заручників за грошову винагороду, яку зацікавлені особи з місцевого населення виплачували так званому "російському коменданту Іловайська"...».

33. Дмитро Р. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 84 доби)

«...Українських бранців постійно принижували та залякували розстрілом. Також російські терористи періодично по черзі виводили заручників до місцевих мешканців, при цьому бойовики підбурювали людей вчинити над нами самосуд "за вбитих мирних мешканців Донбасу та зруйновані оселі".

Деякі з пересічних громадян після цього підходили та били заручників руками й ногами...».

34. Олексій Ф. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 176 діб)

«...На заручників постійно психологічно тиснули, при цьому поєднували відверті залякування (розстріляти) та багаточасові виховні бесіди. Для цього викликали на допит, де співробітник ФСБ РФ протягом 3–4 годин проводив бесіди про "фашистів у політичній владі України, відсутність в українського народу права на існування як самостійної держави, необхідність приєднання до РФ, обов'язок убивати українських патріотів, які не розуміють великої ролі Росії у світі" та інше подібне безглуздя...».

35-36. Максим Ф. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 155 діб) та Руслан Ш. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 118 діб)

«...Постійно залякували, погрожували вбити, прострелити ногу або відрізати вухо чи палець, указані погрози супроводжувала демонстрація вогнепальної та холодної зброї...».

37. Валерій Н. (військовослужбовець Національної гвардії, у полоні перебував 119 діб)

«...На прохання представників російських ЗМІ (мали відповідні написи на бронжилетах) заручників виводили "на розстріл", перед проведенням якого нам оголошували, що "народна влада ДНР дарує життя українським воякам-фашистам, незважаючи на всі злочини хунти перед народом Донбасу". Усе це фіксували на відео російські журналісти».

38-39. Микола В. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 49 діб) та Олександр П. (військовослужбовець ЗСУ, у полоні перебував 48 діб)

«...Заручників постійно залякували розстрілом та застосуванням садистських тортур – вирізати око, відрізати пальці або руку, прострелити ногу та інше. Погрожували направити українських полонених попереду російських терористів під час наступу на Донецькій аеропорт, який обороняли ЗС України...».

FOREWORD

The Security Service of Ukraine continues to fulfill its purposeful and laborious tasks collecting and documenting crime evidence of the non-declared war started by Russia in Donbas in 2014.

We would like to bring to your attention the third issue of a collected book of evidence given by another 70 citizens of Ukraine, held in captivity by Russian terrorist groups on the territory of occupied regions of Donetsk and Luhansk oblasts.

Here are another 70 frightful episodes of inhuman tortures undergone by Ukrainian servicemen, law enforcement employees and common citizens after they had been taken captive by terrorist gangs, organized and supported by the RF political and military authorities.

However, after compiling the third issue of a collected book one still can not get used to documenting such kind of evidence.

The former captives recollect their torturers' nicknames like in the nightmare – “maniac”, “hishchnik” (predator), “adrenalin”, “varvar” (barbarian), “zombie”. These call names speak for themselves, as they were given due to some special features – sadistic cruelty and the utmost inadequacy. The terrorists use tortures for their entertainment; Russia, that sends terrorists to Ukraine, employs tortures as a means of intimidating not only Ukrainian captives, local citizens but also pro-Russian militants in Donbas.

The identities of more than 40 criminals have already been established by the SSU; each of the cases is being investigated. The torturers will face Ukrainian and international justice for their crimes unless they are killed before by their Russian supervisors' orders.

We'll do everything possible to prove once again that evil never goes unpunished; each terrorist, each serviceman of the RF Armed Forces and each employee of the RF secret service should face charges for executing and torturing our citizens.

There is a video disc added to this issue of a collected book that contains video recorded evidence of 30 former captives as well as an e-version of three issues and the press-conference held by the Head of the Security Service of Ukraine on September, 23, 2016.

**EVIDENCE OF UKRAINIAN CITIZENS WHO WERE HELD CAPTIVE BY
RUSSIAN TERRORIST GROUPS ON THE TERRITORY OF OCCUPIED
REGIONS OF DONETSK AND LUHANSK OBLASTS,
ON THE MILITARY AGGRESSION OF THE RUSSIAN FEDERATION
AGAINST UKRAINE**

Volyn Oblast

1. Vasyl B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 21 days)

“...I was taken captive during the warfare near Snizhne, Donetsk oblast. I and my friends were taken captive by the servicemen of the Armed forces of RF who beat us cruelly immediately after...”.

2. Yurii B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 23 days)

“...Staff officers of Russian secret services conducted interrogations; they forced us into collaboration against Ukraine to the advantage of Russia and promised Russian citizenship. On my refusal those Russian officers ordered the wardens (DPR militants) to beat and torture the captives cruelly...”.

3. Andrii P. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 21 days)

“...I was taken captive by the servicemen of Pskov airborne division of the Armed forces of RF. Russian servicemen took off our clothes, took away our belongings: money, mobile phones, even the photos of our relatives. They kept Ukrainian captives under their guard for three days in the open plain. We were tied, they did not give us any food at all, and we had to relieve ourselves just there...”.

4. Valerii H. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held in captivity for 82 days)

“...Being held captive in Luhansk I saw some units of the Russian Armed forces that did not try to conceal themselves and moved in the streets of the city in their military uniforms...”.

L’viv Oblast

5. Bohdan R. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 22 days)

“...We were held captive at one of Ukraine – RF border checkpoints. The hostages were often made to work – to clear the debris, clean the streets and so on. We often saw the equipment and heavy weapons of the Armed forces of RF that were coming from the territory of Russia. Besides there were many Russian mercenaries among our wardens, they were speaking one of the Caucasian languages. I am sure they were the so-called “kadyrovtsy” – pro-Russian militants from Chechnya...”.

Odesa Oblast

6. Oleksandr B. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 151 days)

“...I was taken captive by the servicemen of Pskov airborne division of the Armed forces of RF. I and several dozens of other Ukrainian servicemen were taken to the territory of Russia in the RF Armed forces vehicles via the border checkpoint “Uspenka”. A day later we were transported to Donetsk.

7. Hanna I. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 6 days)

“...I was taken captive when my unit was leaving Ilovaisk. Our column came under fire of the Russian heavy artillery. I suffered six injuries and was captured by the Russian staff servicemen. I was held in a “pit”, the representatives of Russian FSB interrogated me three times. Despite being wounded (I often lost consciousness from pain) I was not given any medical aid (only a shot of painkiller once a day)...”.

Rivne Oblast

8. Mykola H. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 122 days)

“I and several servicemen of my unit were taken captive by the Russian paratroopers. Russian servicemen held us near Dzerkalne, Donetsk oblast in a “pit” which was made with an excavator...”.

Kherson Oblast

9-10. Oleksandr K. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 36 days) and Mykola O. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 70 days)

“...We were taken captive by the servicemen of Pskov airborne division of the Armed forces of RF – Russian ammunition, uniform and insignia. Russian servicemen beat and looted us – they took our clothes, valuables, phones and money; moreover there were fights among Russians because of their greed. The Russians did not hide the fact that they were allowed to do anything they wanted – from killing a Ukrainian captive to looting, torturing and raping Ukrainian locals. The so-called byryaty were the cruelest – they were undereducated (some of them even did not know Russian). We were interrogated by the officer of the GRU (main Intelligence Agency of the General Staff of the Armed Forces of the Russian Federation) with a call-name “016”. He decided at his discretion who should be executed immediately, who should be given over to DPR militants...”.

Ternopil Oblast

11-12. Ruslan B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 46 days) and Andrii K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 32 days)

“...We were taken captive by the servicemen of Pskov airborne division of the Armed forces of RF near Dzerkalne, Donetsk oblast...”.

13. Ivan H. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 47 days)

“...Our unit came under heavy artillery fire of “Smerch” or “Uragan” gun mounts, which were on the RF territory. Immediately after we'd been attacked by the Russian armed forces units (we learned that when we'd taken captive several Russian paratroopers). We managed to repulse. Then the tank attack began. As a result of it a lot of Ukrainian servicemen were killed. I and my five comrades were taken captive by the Russians. Russian officers resorted to tortures during the first interrogation – they punched and kicked us, beat us using butts and threatened to execute us. The Russian servicemen from Chechnya – “kadyrovtsy” – were the cruelest. They shot beside us and threatened to cut us with their knives...”.

14. Fedir T. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held in captivity for 211 days)

“...I was taken captive by the servicemen of an intelligence unit of the RF Armed forces who were from Chechnya. They beat me cruelly and I sustained severe injuries”.

Kyiv oblast

15. Roman B. (volunteer, was held captive for 4 days)

“...The questioning of the captives took place every day. Several times they were conducted by the officer of the Federal Security Service of the Russian Federation, who didn't conceal his belonging to the Russian security services and said he was sent from Moscow "to help build the new Russian world in Donbass region". That officer had the detailed file on every hostage and Ukrainian war prisoner. They contained our personal and employment data (family members, place of work and habitual residence, the number of the military unit, the period of time spent on military service and the military rank, and also the personal data of our relatives). During the period of my captivity I witnessed more than once the conversations between militants. Some of them were the citizens of the Russian Federation and the servicemen of the Russian Armed forces, it was apparent from the accent of those people and the subject of their conversations. They complained that they were not allowed to return to Russia till the end of the signed contract...”.

16-17. Dmytro K. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 278 days) and Volodymyr L. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...We were captured by the Russian Airborne Troops officers during the withdrawal of the Ukrainian troops from Ilovaisk (the call-names of the Russian officers, who were in charge of this Armed Forces unit were “Patriot”, “Klyon”, “Lisa”)...”.

18. Yevhen N. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...From the 18th August, 2014 my military unit arrived in Ilovaisk, where we combated the terrorists of the DPR illegal armed units and the RF Armed Forces. On the 29th of August, 2014 on the basis of the agreements between the governments of Ukraine and Russia there should have been provided a “Green corridor” for the

withdrawal of the Ukrainian forces from Ilovaisk, but practically, after the units of the Armed forces of Ukraine and the National Guard of Ukraine set back, the RF Armed forces opened fire on the column using heavy machine guns, artillery, tanks, mortars etc. We managed to get into Chervonosil'ske village by force, where we took up the defense. The combat action had been lasting for more than 40 hours; the Ukrainian soldiers, who had survived, were captured by the soldiers of the Air Assault battalion of the Russian Airborne Troops (based in Pskov). I and other Ukrainian captives were questioned by the RF Federal Security Service officers, who offered a confidential cooperation in exchange to my freedom and financial rewards. These officers claimed openly that they belonged to the Russian security services. The soldiers and officers of the RF Armed Forces stayed on the territory of Ukraine wearing Russian military uniform; their military equipment had identification marks of the RF Armed Forces. Moreover, the Russian soldiers could be distinguished by their specific Russian accent and their being unaware of Donetsk oblast geography...”.

19. Yuri P. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 31 days)

“...The officers of Russian Federation Armed forces and special services had occupied as a whole the third floor of the former Department of the Security Service of Ukraine in Donetsk oblast. They were organizing and holding interrogations of captives, and also were ordering to torture the Ukrainian captives. During the interrogations these Russians were mentioning that 80% of those, who had been assaulting the Donetsk airport, were the servicemen of the air-landing armed forces and special task forces of Russian Federation. Herewith these Russians were absolutely negatively characterizing the fighting qualities of the Russian mercenaries from Chechnya. The officers of the Armed forces of Russian Federation were mentioning that all so-called “kadyrovtsi” were dastards, who were ready to maraud and humiliate local population (murders, raping, robbery etc.)...”.

20. Dmytro R. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 84 days)

“...I was captured as the result of the armed assault on our blockhouse by the servicemen of the Russian Armed forces (paratroopers from Pskov). I and other Ukrainian captives were carried in Russian military truck body to the territory of RF, and in a day we were carried to Snizhne city Donetsk oblast...”.

21. Stanislav T. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 13 days)

“...I was captured during the withdrawal of our troops from Ilovaisk city. We were circled and attacked by the Active Air forces of Russian Federation (paratroopers). For two days the Ukrainian captive soldiers were held in the field, without food, water and medical care for wounded. All this time the captives were interrogated by the Russian special service officers (Federal Security Service of Russian Federation and Main Intelligence Agency of the General Staff of the Armed Forces of the Russian Federation, having appropriate insignias on the Russian military uniform).

Then we were divided into two columns: the soldiers of Ukrainian Armed forces were kept separately from the voluntary battalion members. My fellow-soldiers and me were carried to Donetsk city...”.

22-23. Mykola K. And Ruslan Sh. (servicemen of the National Guard of Ukraine, were held captive for 118 days)

“...We were captured by RF militants during withdrawal of Ukrainian soldiers and volunteer units from Ilovaisk town. We got into ambush, we had been holding the line for 2 days but after the next RF Armed Forces attack (the paratroopers of Pskov air-landing division and Ulianovsk armoured division) those soldiers who’d stayed alive were captured. We were convoyed on foot across the field, where we saw deployed positions of the Russian military equipment (with RF flags and RF Armed Forces units marking) – tanks, artillery, multiple-launch rocket systems “Grad”, an infantry fighting vehicle and a scout vehicle. Moreover, the Russian militants had modern small arms, absolutely lacking in the Ukrainian AF – machine guns AK-100 and “Val” rifles...”.

24. Oleksandr M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 20 days)

“...I was captured while breaking out of encirclement in Artemivsk region of Donetsk Oblast. Our column got into ambush organised by militants of the so-called DPR together with the RF Armed Forces militants. The latter didn’t conceal their belonging to the country-aggressor: they were wearing Russian military uniform, could be distinguished by good military training and discipline; they had a strongly marked RF citizens’ accent. Already in captivity I heard some Russians talking about their families, left in the RF and also sharing remembrances of their studying in Riazan military school of the RF Armed Forces Airborne Troops and joint military operations on the territory of Chechnya”.

25. Maksym A. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...I was taken captive near Ilovaisk by Russian regular servicemen, namely the servicemen of Ryazan air assault battalion of Air Borne troops of the Armed forces of RF. While in captivity, I was interrogated several times under torture by Russian officers of the GRU (main Intelligence Agency of the General Staff of the Armed Forces of the Russian Federation) who had corresponding insignia on their uniform...”

26. Viacheslav H. (employee of the Ministry of the Interior of Ukraine, was held captive for 90 days)

“...I was taken captive by Russian regular servicemen (Russian military uniform, weaponry, accent, and banners on military equipment). Before that there was a combat in which Ukrainian servicemen killed several Russian soldiers. That is why the RF servicemen were extremely aggressive with the captives. We were kept blindfold in a pit for three days without food and had no possibility to ease ourselves. They forced us to our knees and executed mocked shooting, but they shot above our heads...”.

27. Serhii K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...I was taken captive by Russian regular servicemen while we were trying to break through the encirclement near Ilovaisk. The Russian soldiers did not disguise in any way that they belonged to the Armed forces of the aggressor state. A lot of things testified to it: the talks they had in the radio medium before we were captured, Russian military uniform, military equipment with flags and insignia of the RF Armed forces drawn on them, their accent typical of the residents of Ryazan, Moscow and Pskov oblasts of the RF, as well as personalities of the soldiers of Buryat origin and so-called “Kadyrovtsy” – mercenaries from the Chechen Republic of the RF...”.

28. Vitalii K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 128 days)

“...The commander ordered me to establish liaison with another military unit. I set off with a group of 6 soldiers and we got into an ambush set by the Russian servicemen of the battalion tactical group of the airborne troops of the RF Armed forces (approximately 10-12 armoured infantry fighting vehicles BMP-2, 30 airborne assault vehicles and 3 self-propelled guns D-30). As I found out later, while being in captivity, during the clash between the Ukrainian troops and Pskov paratroopers the latter suffered heavy losses the day before, so they were extremely cruel with the Ukrainian captives. I was interrogated by the RF Federal Security Service officer whose call-name was “Starshina”. He broke 3 of my ribs, knocked out several teeth, and bruised my face, body and limbs. In the evening the Ukrainian captives were taken to the territory of the RF (Rostov oblast) in cars; there we were interrogated again. Next day we were taken to Snizhne, Donetsk oblast, where we were handed to the militants of the DPR illegal armed groups...”.

29. Hryhorii Sh. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 28 days)

“...While being in captivity, I was interrogated by the RF Federal Security Service officer, who gathered military-related information about the Ukrainian Armed forces and personal data about my fellow servicemen and commanders; he also offered me to collaborate with the Russian secret services...”.

**EVIDENCE OF UKRAINIAN CITIZENS WHO WERE HELD
CAPTIVE
BY RUSSIAN TERRORIST GROUPS ON THE TERRITORY
OF OCCUPIED REGIONS OF DONETSK AND LUHANSK OBLASTS,
ON INHUMAN CONDITIONS OF DETENTION OF THE CAPTIVES**

Ivano-Frankivsk Oblast

1. Yaroslav V. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 36 days)

“...I was held captive in the basement of the former military commissariat in Snizhne Donetsk oblast... The captives were fed once a day (bread and water). There was no medical aid, that’s why the wounded Ukrainian soldiers were suffering badly...”.

Volyn Oblast

2. Serhii B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 83 days)

“...I was held in the basement of the former Department of the Security Service of Ukraine in Donetsk oblast. I was held there with some other Ukrainian captives, but there was not enough space. When some captives were sleeping, the others could only sit, that’s why they were to have some rest turn by turn. This basement premises was not ventilated and had no windows, we had not enough air. What is more, to exert moral and psychological pressure on the Ukrainian captives, the DPR militants used to turning off the light for several days, so we had to eat (militants ’remains of meal) in darkness. The Ukrainian captives were treated just like animals (threatening shouts, regular beating, intimidation and humiliation)...”.

3. Vasyl B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 21 days)

“...I was kept in the town of Snizhne Donetsk oblast in a car garage on the territory of the former branch office of the militia. The food of the captives and sanitary hygienic conditions were unsatisfactory. Hunger, lack of any facilities for sleeping, regular beating and psychological humiliation made our captivity unbearable...”.

4. Yurii B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 23 days)

“...While being in captivity I was kept in the basement premises of the former Security Service of Ukraine department in Donetsk oblast. The conditions were just awful: congestion of people, lack of basic sanitary hygienic conditions, insanitary conditions, regular beating and psychological pressure. The majority of the wounded Ukrainian soldiers survived by some kind of miracle, owing to the captured doctors, who devotedly tried to save their lives with available means, as the militants provided no medical treatment...”.

5. Yurii I. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 12 days)

“...During the captivity I was kept in the basement of some plant. They gave us low-calorie food once a day, I and other Ukrainian captives starved. There were no

minimal conditions for keeping people over a long period of time. The DPR militants called us «ukrops», who stayed alive to be exchanged for Russian terrorists arrested in Ukraine. The separatists weren't interested at all in the conditions we were kept in, they gave no medical aid for Ukrainian injured soldiers. They used to repeat that in the case of any complaints, the captives would be shot down...”.

6. Volodymyr K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 20 days)

“...I was kept in the room of the archives in the building of the former Department of SBU in Donetsk oblast. The captives slept on the 5-stepped shelves of the archives, there were no mattresses, blankets or bedclothes. There was not enough fresh air, as the room was overcrowded and there were no elementary sanitary and hygienic conditions, the atmosphere there was unbearable...”.

7. Anatolii L. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 27 days)

“...I was kept in the city of Snizhne in the garage box at the territory of the former branch office of the militia. The place had no conditions for a long stay of people, we slept on the floor and were given food once every other day...”.

8. Mykhailo M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 8 days)

“...I was captured and held in the room for keeping weapon in the former militia school in Donetsk city. They treated the Ukrainian captured soldiers like slaves, fed us occasionally (once a day, but not every day). They didn't provide us with proper medical aid in spite of my numerous requests. There was no toilet and drinking water, I can characterize the living conditions as insanitary...”.

9. Andrii P. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 21 days)

“...In three days after being captured the servicemen of the Armed Forces of RF handed us over to the militants of DPR. The latter transported us to Snizhne town in Donetsk region where we were put into the isolation detention cell of the former regional militia facility. In the cell for 2 persons 7 Ukrainian captives were held, and as a result we slept and sit in turns. During the whole time of my captivity the cell wasn't cleaned and aired, that is why there was absolute insanitary, dirt and stench. The captives were fed occasionally – once a day, but often we were not fed at all...”.

10. Sviatoslav S. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 125 days)

“...At the beginning I was kept in the open-air cage for working dogs on the territory of the former regional branch office of the militia in town of Snizhne, Donetsk region, and then in some time I was captured in a garage, situated approximately within 500 metres from the office of militia. I slept on the concrete floor on an old mattress. I was fed once a day, but the food was of bad quality and hostages weren't able to renovate their physique after interrogations and forced labour...”.

11. Yurii S. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 56 days)

“...When in captivity I was held in the basements of the former Regional State Administration of Luhansk and Luhansk regional military commissariat, then I was conveyed to Luhansk customs office (was held in a carriage), and then to one of the basements of an automobile sales centre. There were other 13 Ukrainian hostages with me. We were fed on a pack of Mivina, dried products for quick cooking, and preserved food for animals once per day ...”.

12. Taras T. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 182 days)

“...I was held in the basement of the former Donetsk regional department of the Security Service of Ukraine, for the first two days, later on – in the former archive room. But in both cases the conditions were not up to the elementary requirements of an isolation detention facility. In the basement I slept on the concrete floor, in the archive room – on the shelves. It is worth mentioning, that the Russian journalists, who came and shot reportages about “Donetsk militants’ human treatment of Ukrainian captives”, were aware of the inhuman conditions. But these reportages were shot only outside, as the Russians said that “the picture of the basement doesn’t correspond to the plot”...”.

13. Ihor F. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 159 days)

“...I was held in the garage of the former regional branch of the militia in the town of Snizhne, Donetsk oblast. As for the conditions, all I could say is that a garage is the place to keep cars, but not people. Only mentally ill persons or sadists could lock and detain humans for months in such places...”.

14. Valerii Kh. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 82 days)

“...While I was in captivity I was held with other servicemen of the Armed forces of Ukraine in the basement of the former Luhansk regional department of the Security Service of Ukraine. It was a real torture chamber, where captives were not only cruelly beaten, but also exposed to extrajudicial execution. Militants of LPR created such conditions, that Ukrainian captives died of tortures, went mad or altered psychologically. I survived and returned to my family by a miracle...”.

Donetsk Oblast

15. Dmytro P. (serviceman of the State Emergency Service of Ukraine (SESU), was held captive for 42 days)

“...I was captured by the DPR militants at the checkpoint near Donetsk. After being beaten I was taken to a warehouse room. As I later got to know I was taken prisoner as a “rotating pool” – to release DPR militants who were captured by the servicemen of the Armed forces of Ukraine. For the same purpose they captured two more persons, who were kept with me...”.

L'viv Oblast

16. Bohdan R. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held in captive for 22 days)

“...Our mechanized column was attacked by IAG LPR militants from an ambush, two Ukrainian soldiers were killed at place, but I and another serviceman were captured. We were kept at one of the border points in an uninhabited building in the city of Krasnodon. There were no conditions for a long-term detention of people. The captives slept on the floor, didn't wash themselves during that period of time and were starved to death because of lack of food...”.

Odesa Oblast

17. Oleksander B. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 151 days)

“...I was kept in the basement of the former SSU Department of Donetsk oblast. The conditions were extremely dire, actually, we were slaves. We were poorly fed (once a day we were given half a loaf and some water), we slept on a concrete floor. No treatment for Ukrainian servicemen was provided...”.

18. Dmytro S. (civilian, was held captive for 63 days)

“...I was captured by the representatives of so-called DPR Ministry of State Security under the pretext that I, so to say, was taking photos of the residential buildings in Donetsk. I was kept in the basement of the former SSU Department in Donetsk oblast. In the room the living space of which was 5 m², there were from 6 to 12 people. We slept in turn on the floor on the remains of broken furniture...”.

Rivne Oblast

19. Yurii H. (serviceman of the National Guard, was held captive for 119 days)

“...I was held in the basement of the former Donetsk regional department of the SSU. The sanitary conditions were terrible. They fed us on small portions of porridge and water, the Ukrainian captives starved. Necessary medical aid was not provided...”.

Kherson Oblast

20-21. Oleksandr K. (serviceman of the National Guard, was held captive for 36 days) and Mykola O. (serviceman of the National Guard, was held captive for 70 days)

“...I was held in the cell of the former branch office of the militia in the town of Snizhne. 32 Ukrainian captives were kept in the room fit for five persons. Because of unbelievable overcrowding there was not enough air to breathe, we slept in turn. We were fed on the terrorists' food scraps. We were not taken to the toilet regularly, depending on the mood of the militants, so we often relieved ourselves in plastic bottles. There were horrible unsanitary conditions in the cell...”.

22. Serhii B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 6 days)

“...All period of my captivity I spent in the basement of the former militia building, where they fed the captives only on dried crusts. They refused to give us drinking water, did not allow to visit the toilet and left our injured fighters without medical aid. LPR militants noted that they didn't see any need in taking care of the captives, as if there was no swapping of the captives in the next few days, they would shoot us...”.

23. Leonid K (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 5 days)

“Together with other Ukrainian captives I was held in the basement of one of the private houses in Luhansk after being taken prisoners. We didn't have any elementary sanitary conditions, there was neither light nor windows in the room, the captives were held in the dark. We were fed once a day on terrorists' food remains. We eased ourselves according to the schedule, which the militants laid down.”

Ternopil Oblast

24. Vitalii V. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 20 days)

“...Together with other captives I was held in the car boxes, where it was impossible to stay for a long time. We were fed irregularly on poor quality food, we didn't have any tableware. The militants didn't meet any sanitary hygienic conditions of holding the captives. In fact, the wounded Ukrainian soldiers were left for the mercy of fate with no medical aid provided”.

25. Ivan H. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 47 days)

“...When in captivity I was held in the town of Snizhne, Donetsk oblast, in the regional branch office of the militia detention ward. There were so many captives (more than 200) that there was even no place to sit. We slept in turns on the concrete floor. Militants made captives work from 6 a.m. till the late evening: the captives were demining fields (at the risk of their lives, without special equipment), scrapping damaged military equipment, and clearing the ruins. For any fault (for example, slow working) the captives were beaten violently...”.

26. Volodymyr M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 76 days)

“...We didn't get enough food; also they didn't give us any medical aid. When in captivity we were systematically beaten and abused...”.

27. Fedir T. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 211 days)

“...I was held in captivity in the basement of the former Donetsk SSU Department. At that time there had already been 50-60 Ukrainian soldiers, including the injured ones. We slept on the concrete floor, we were fed on the food remnants of militants' meal. We were

forced doing different kinds of work (taking terrorists and Ukrainian soldiers' bodies out of the ruins of Donetsk airport, reconstructing destroyed buildings)...”.

Kyiv Oblast

28. Dmytro B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 4 days)

“...I was taken captive during the defense of Debaltsevo, was kept in the basement of the so-called “military commandant's office of LPR” (it was on the territory of Luhansk city Zoo). The basement was packed with Ukrainian captives and civilian hostages, there was not any opportunity to lie down or even move there. We all sat on the concrete floor and we even slept sitting on it. In fact we weren't given any food, only hard biscuits were provided. We managed to survive just due to the help of the Zoo staff, they brought us food. Our injured comrades didn't get any treatment; the medical assistance of LPR militants was just in bandaging...”.

29. Oleksandr D. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...The captives were kept in the basement of the former SSU department in Donetsk office. There were not any basic conditions for people to stay there, we slept on a concrete floor, they did not give us any food for the first three days, then once a day they gave us a loaf of bread for 15 hostages and 100 grams of soup (the DPR militants added stones to it). The hostages were beaten every day and suffered psychological cruelty...”.

30. Leonid K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 33 days)

“...During the first week we were kept in a basement; they gave us no food, only some water. I was wounded, but medical aid was not provided. Then we were transported to the basement of the former SSU department in Donetsk office, where the conditions in which hostages were kept were also unbearable...”.

31. Oleksandr K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 190 days)

“...Our group of four got into an ambush while we were on combat mission. When two of my comrades were killed, Russian militants made us give ourselves up. I was kept in the basement of “Tornado” café for the first three months, and then I was transferred to the garage of the former Donetsk municipal employment office. We were given some awful food once a day. Sometimes we were not given anything to eat at all for several days. There were not any sanitary facilities; medical aid was not provided at all, though we needed it...”.

32. Dmytro K. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 278 days)

“...We were kept in the basement (air-raid shelter) of the former SSU department in Donetsk office. The conditions we were kept in were awful – congestion of the hostages, absence of sleeping conditions (there were only 11 two-tier beds for 122 hostages), cold, hunger tortures, lack of drinking water (50 liters a day for 122 hostages), regular psychological abuse, beatings and tortures, intimidation with execution and threats to kill

our relatives. While in captivity I was interrogated and had several ribs, 2 left hand fingers and all my toes broken; militants also broke my left foot and chest, damaged my kidneys. The hostages were tortured by Russian terrorists with call-names “Adrenalin”, “Rulet”, “Baton”, “Zhora”, “Greshnik”, “Nick”, tortures were managed by “Molchun”, “Zayats”, “David”...”.

33. Volodymyr L. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...At first for a month and a half I was kept in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department office, and then we were transferred to Ilovaisk. There we were confined in the shooting gallery of the local police office. We slept in turns on the plank beds (as there were not enough planks for all the hostages), once a day we were given some food – 2 spoonfuls of porridge and one loaf of bread for 10 persons, we had to drink sewerage water...”.

34. Volodymyr M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 38 days)

“...I was kept in a pit for some days, and then the militants of the so-called DPR transferred us to the basement of the former local police office in Horlivka, Donetsk oblast. The conditions were awful; the hostages were tortured and abused psychologically. We lived like slaves – without proper sanitary conditions, without any right for a legal advice, we were made to starve...”.

35. Yevhen N. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...While in captivity I was kept in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department office and then in the basement of the former local transport police office in Ilovaisk. The conditions of confinement were extremely poor: a lot of captives (111 people) were kept in small rooms of the basement, which was not made suitable for living. There was no sleeping accommodation, the electric light was always on, the humidity was very high, the basement was packed with people, there was no heating in winter. Moreover, there was only one tap with cold running water for all the captives, and no free access to the toilets. Ukrainian captives were treated only with iodine and cardiac medication. We were given food on the wardens’ discretion – once a day or no food at all. Besides, militants often added petrol or diesel fuel to our food...”.

36. Vladyslav P. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 40 days)

“...All the time I was confined in a basement which had no proper conditions. The wounded and sick hostages were not provided with medical aid, the captives were made to starve (we were given food once a day or even once every two days). Militants combined psychological abuse with cruel tortures – the captives were beaten regularly, tortured with electric current, threatened to be executed...”.

37. Dmytro R. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 84 days)

“...I was kept in a solitary cell of the former police detention center in Snizhne, Donetsk oblast. There were six of us there so we had to sleep and sit in turns. During

the first week in captivity we were given one spoonful of porridge a day, and then the ration was... doubled. Ukrainian captives starved, suffered from lack of fresh air, unsanitary conditions, regular tortures and psychological pressure...”.

38. Stanislav T. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 13 days)

“...I was kept in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department (there were 70 other hostages there). We slept on the concrete floor covered with wood boards; they fed us once a day – it was some watery soup in which they added diesel fuel. They also gave us some slices of bread, but the terrorists scattered them on the floor – they enjoyed watching the hostages gathering the bread. There were entirely insanitary conditions, disgusting smell (the prisoners had to go to the toilet without toilet paper; the toilet became clogged, so we had to relieve natural functions right into the sewage system)...”.

39. Oleksii F. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 176 days)

“...I was kept in the building of the former SSU Donetsk Regional Department. They kept us (110 Ukrainian hostages) in the basement; food, sanitation conditions and medical aid were bad. For Russian terrorists, Ukrainian prisoners were just “human commodity” which could be swapped for money or for their henchmen who were captured in Ukraine...”.

40. Oleh Kh. (civilian, was held captive for 9 days)

“...I was captured by militants of the so-called DPR, who accused me of being a member of the secret subversive group of the Armed forces of Ukraine. I was kept in the basement of the former state enterprise “Artemvuhillia” in Horlivka together with 72 other people (Ukrainian war prisoners, civil hostages, and arrested local residents whom militants accused of committing crimes). The hostages were kept in the basement where there were no accommodation facilities – we slept, sat and ate on the concrete floor; there were no household items, such as chairs, tables, or beds. We ate once a day – just a slice of bread and a spoonful of porridge. The hostages had to drink utility water from the toilet instead of drinking water...”.

41. Viacheslav Sh. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 143 days)

“...During my first two months in captivity I was held in the basement of the former enterprise “Nova Poshta”; then I was taken to the so-called DPR commandant's office in Donetsk. The hostages were fed once a day; the basements were dirty and cold. We slept on the floor covered with wood boards. They let us go out to the toilet only in the morning, during the day we had to relieve natural functions into plastic bottles which were beside us...”.

42. Serhii D. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 57 days)

“...I was taken prisoner being badly wounded (shrapnel wound of the stomach); I stayed in Donetsk hospital #21. After my admission to hospital the medical staff of

the hospital said that they didn't have any medicines "to treat the wounded ukrop". Volunteers from Kyiv Oblast bought the necessary medicines and gave them to my father. Despite being badly wounded, I was interrogated several times by members of the so-called DPR Ministry for State Security; they accused me of killing Donbass civilians, and tried to take me out of the hospital. My father didn't let them do it (he stayed in the hospital with me); he told them that international human rights advocacy groups had been informed about my grave condition, so in case of my abduction the foreign representatives would start an active awareness-raising campaign..."

43. Victor L. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 35 days)

"...I was wounded during the combat with pro-Russian terrorists in Donetsk airport; my comrades took me to hospital in Donetsk (June 2014). However, on the following day after my admission to hospital some unknown people stormed into the hospital and took me away from it to the basement of the former SSU Donetsk Regional Department. While I was there, I didn't receive the needed medical aid; they only gave me "brilliant green" and some pills for stomach ache. Basic sanitary conditions for keeping people (wounded people, in particular) were lacking in the basement..."

44. Valentyn L. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 122 days)

"...During my first two and a half months in captivity I was kept in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department; then I was taken to Ilovaisk to the basement of the local unit of the so-called "DPR Ministry for State Security". In both places there were no basic sanitation conditions for keeping people; we were never taken outside for a walk; they gave us soup with diesel fuel added to it (in Donetsk); in Ilovaisk the militants added coal-dust to the food of the hostages on purpose..."

45. Oleksandr M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 20 days)

"...I suffered wounds of arms and legs when I was taken in captivity by servicemen of RF Armed forces (our armored reconnaissance vehicle was hit by a rocket-propelled grenade, which caused the explosion of the ammunition). At first, I was taken to Donetsk Regional Hospital (I stayed in the hospital for one day), where I underwent an operation. Right after the operation, despite my grave condition, DPR militants confined me in an automobile garage and chained me to the wall. I stayed there with a sack on my head for about a day at freezing temperature. Then I was taken to the former SSU Donetsk Regional Department, where I stayed till I was released from captivity. As I didn't receive proper medical aid in captivity, there developed diaphoresis of my right limb which had been operated on; this led to recurrent operation after my release from captivity..."

46. Valerii N. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

"...I was kept in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department. I was not taken outside for a walk during first two months of captivity; they didn't give me any food during first five days, later they gave me something resembling soup

once a day, but they added diesel fuel and sand to it. After such “meal” many hostages developed vomit and severe stomach ache. I can’t say anything about the sanitation conditions, because there were none...”

47. Maksym F. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 155 days)

“...I was kept in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department. The confinement conditions were awful; the hostages suffered from cold and starved; they were given food once or twice a day (a slice of bread and 100 grams of porridge); the prisoners had to drink utility water from the toilet instead of drinking water; there was no medical aid. There were more than 100 hostages together in the basement, while there was sleeping accommodation just for 30 people there...”

48. Maksym A. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...While in captivity, I was kept in the former bomb shelter of the SSU Donetsk Regional Department, seized by terrorists. I was there with 109 other Ukrainian prisoners. We were given food once a day; militants added diesel fuel to the food (after eating it we developed severe stomach aches and vomit). There was no ventilation in the basement, the room was not aired; the hostages often fainted due to lack of oxygen...”

49. Viacheslav H. (employee of the Ministry of Interior of Ukraine, was held captive for 90 days)

“...After being taken captive I was kept in some pit for 3 days, then they took me to a basement in a private house. There they took my clothes off till I was in my underwear, put a bag on my head and tied my arms together. There was no ventilation there, so I was on the verge of dying because I couldn’t breathe properly. Some time later they kept me in the former bomb shelter of the SSU Donetsk Regional Department. The hostages were given food once a day – just a slice of bread and half a cup of porridge. The room was not aired, there was no ventilation in the basement; we were not taken out for a walk. We eased ourselves in the same room where we were kept (there were 3-litre bottles for that purpose). While in captivity, I suffered from active gastric ulcer, but in spite of my severe pains and numerous requests, militants didn’t give me any medical help...”

50. Vitalii K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 128 days)

“...After being taken captive by Russian paratroopers, at first we were taken to Rostov oblast, Russian Federation, and the following day we were handed over to the militants of the DPR illegal armed group. Ukrainian officers were separated from soldiers and sergeants; they were taken to Donetsk and confined in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department. The total number of hostages was 140 people; they all were in the same room, crowded and crammed. The food was bad (about 100 grams of porridge per one person). Sanitation conditions were bad, too; the room was neither aired nor cleaned. The wardens took the prisoners out to the toilet only once in several days. Medical aid to the wounded was given by a captive Ukrainian military doctor...”

51. Hryhorii Sh. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 28 days)

“...Right after being captured, I was deliberately put into the basement of the so-called “DPR commandant’s office in Snizhne” where they kept DPR militants arrested for lack of discipline. When the latter found out that I was a serviceman of the Armed forces of Ukraine, they started beating me almost day and night. On the fourth day, when I was in grave condition as a result of the beating, I was confined in an iron container the size of which was 1 by 2 meters, where I stayed all alone for more than 20 days...”.

52. Vladyslav R. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 39 days)

“...Early in July 2014 I was commissioned from the town of Maryupil to the town of Bila Tserkva. During the stop of the passenger train in Donetsk, armed terrorists from the illegal armed group “Vostok” approached and searched me. When they found my military card, commission warrant, and the Ukrainian passport, they beat me severely and then arrested me. I was taken to the former military base of the Interior force which had already been seized by terrorists. They beat me again there, put a mask on my face, and chained to a radiator. There were two other hostages there, whom I don’t know. During three days we were not allowed to talk, ease ourselves; they didn’t give us any food or drinks, and we were tortured from time to time. Later we were transferred to another room where there were about 25 Ukrainian captives. One of the leaders of the illegal armed group “Vostok” whose call-name was “Odesa” interrogated me and other hostages many times. He told us that he was a former officer of the Armed forces of Ukraine and that he lived in Odesa. It was him who threatened to torture Ukrainian hostages and made them say lies about the Armed forces of Ukraine during the interviews...”.

**EVIDENCE OF UKRAINIAN CITIZENS WHO WERE HELD
CAPTIVE
BY RUSSIAN TERRORIST GROUPS ON THE TERRITORY
OF OCCUPIED REGIONS OF DONETSK AND LUHANSK OBLASTS,
ON PHYSICAL ABUSE AND TORTURE**

Volyn Oblast

1. Serhii B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 83 days)

“...Beating of captives was common, a kind of entertainment for the militants. They beat us without any reason whenever they wished. They punched us into the groin, face, legs and stomach. They did it using both weapons and truncheons. As a result of tortures I’ve got severe headaches”.

2. Vasyl B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 21 day)

“...Militants practiced beating of captives as a means of intimidation. Russian terrorists tried to make us lose our human dignity and become silent slaves by means of exerting physical pressure. Russian mercenaries of Chechen origin took part in torturing; they deliberately broke captives’ ribs and knocked out their teeth (it happened with Andrii F., for instance)...”.

3. Yurii B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 23 days)

“...Each interrogation involved beating; interrogations were conducted by officers of RF secret services, and following their orders local DPR militants conducted tortures. While being tortured, I had my three teeth knocked out; my jaw and one rib were broken. The food, which we ate once a day, was a kind of humiliation – we were given leftovers of terrorists’ food with diesel fuel and broken glass added to it deliberately. That’s the reason of my suffering from three grave gastrointestinal diseases now.

4. Yurii I. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 12 days)

“...I was beaten cruelly after being taken prisoner (militants revenged in this way for their dead during Debaltseve assault). As a result of physical harm I have grave health problems...”.

5. Volodymyr K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 20 days)

“...They punched and kicked me, and tried to cut the eye out with a knife. Militants did so mostly just for fun...”.

6. Mykhailo M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 8 days)

“...Ukrainian hostages were regularly beaten on their body and head. For this purpose we were in turns taken to another building, where the militants with call

names “Varyag”, “Kalyna” and others immediately started punching, kicking and beating captives with gun butts...”.

7. Svyatoslav S. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 124 days)

“...The captives were punched and kicked on their whole bodies. The beatings were without any pattern. We had no idea when tortures would start and for what reason...”.

8. Yurii S. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 56 days)

“...We were beaten from the very first days of our captivity: militants from the so-called LPR broke my head with their gun butts. As a result of injuries and tortures many Ukrainian captives needed treatment, but Russian terrorists gave us just iodine, brilliant green and cotton wool. In fact, we were left to the mercy of fate. The medical instructor from one of volunteer battalions (call name “Mama Tanya”) was a salvation for the wounded and tortured. Being a captive as well, she helped us in all possible ways. The LPR militants regularly abused captives in physically. We were punched and kicked, hung upon a horizontal bar and beaten with rubber truncheons; they made us do push ups while beating us with their guns at the same time. Because of tortures, I have severe headaches, backache, and I suffer from pain in my arms. The terrorists with call names “Zolotii” and “Kolobok” tortured hostages under the guidance of “Batya” (the so-called combat of “Zorya” IAG) and “Reks”...”.

9. Taras T. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 182 days)

“...While in captivity, I was constantly kicked and punched all over my body, and I was beaten with weapons. Militants used to enter the basement or the archives, and started beating captives and hostages chaotically. They did so not so much to intimidate us, but more just for their fun...”.

10. Ihor F. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 159 days)

“...Captives were regularly beaten. This was done not only by men-terrorists (“017”, “Molchun” and others), but also by women-terrorists (for instance, “Bahira”). It was obvious that Russian terrorists were very much afraid of us, because their tortures were an attempt to establish dominance, and it showed their personal inferiority...”.

11. Valerii H. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held in captivity for 82 days)

“...Pro-Russian militants beat the captives and local hostages regularly, both during interrogations and just for pleasure. The terrorists themselves said that there was a competition among the DPR and LPR prisons – which of them was the most terrible and cruel, which of them had peculiar methods of torturing and how many captives were tortured and executed. Among the torturers there were many criminals who had served terms for serious violent crimes ...”

12. Andrii Sh. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held in captivity for 11 days)

“...I was taken captive defending Debaltseve from terrorists, I was heavily wounded in the chest. Despite that the militants of the IAG “Prizrak” (“Ghost”) beat me cruelly by hands, legs and butts. I was beaten many times while I was in captivity. Among the torturers I remember the militant with call name “Pulia” (“Bullet”)...”

13. Ihor Sh. (Ministry of Interior of Ukraine officer, was held in captivity for 3 days)

“...I was apprehended at the check point near Kostantynivka by the pro-Russian terrorists in May 2014. I was kept in the basement of Kostantynivka city council. They treated the hostages as if they were slaves. I was beaten cruelly, sustained grievous bodily injuries (on being released I spent more than a month in a hospital)...”

L’viv Oblast

14. Bohdan R. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held in captivity for 22 days)

“...The hostages were beaten and tortured. Some of the Ukrainian servicemen were tied to the posts, cut the skin open and sprinkled it with salt. Other prisoners were kept in chains for days. Russian wardens allowed all LPR militants and locals “to amuse themselves with ukrops”, which meant any kind of mockery (beating, throwing stones and spitting at us, cursing and so on)...”

Odesa Oblast

15-16. Oleksandr B. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 151 days) and Hanna I. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 6 days)

“...The captives were beaten on a daily basis – in the basement, during the interrogations and when they were taken to the toilet. Fighters of the Ukrainian voluntary battalions, artillerymen and snipers were tortured with extreme cruelty. The captives were also forced to give interviews to the Russian media and tell that the militants “were kind to the Ukrainian captives”...”

17. Dmytro S. (civilian, was held hostage for 63 days)

“...During the interrogations I was tortured repeatedly. The militants of the so-called Ministry of State Security of the DPR did not believe that I was a volunteer. They were sure that I was sent on an intelligence mission by the Armed forces of Ukraine. They beat me with rubber truncheons in my head, chest and legs, besides I even could not bend with pain or fall as they did not permit me to. They put me against the wall and beat me on my back with a telephone cable; they also cut my fingers with a knife. All the hostages were tortured in that way. I witnessed that one of the captives who went on a hunger strike as a protest against his unwarranted arrest had his legs broken by the DPR militants. Another hostage lying on the floor of our cell died from the injuries he had got during the tortures. The hostages were tortured by the militants whose call-names were “Zombi” (Serhii Khabarov), “Pikhota” (named

Oleksandr), “Kyiv” (named Andrii), “Terrorist” (Serhii Ponomarenko) and others. The hostages were also beaten and forced to work for the DPR militants – to clean the streets, to load and unload cargoes, to dig trenches and build bunkers for the terrorists”.
Rivne Oblast
18. Mykola H. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 122 days) “...While being in captivity I got a closed craniocerebral injury and brain concussion as a result of being beaten...”.
19. Yurii H. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days) “...In captivity I was beaten with rubber truncheons, kicked and punched me in my head and in the kidney area. Besides, under the threat of being executed, I and other hostages were forced into doing slave labour in Ilovaisk for more than two months – we were cleaning the streets, unloading ammunition for DPR militants, defusing mines that had not exploded though we were not specially trained to do it. I should also mention the fact that the RF State Duma deputies from the Communist party came to Ilovaisk and persuaded the Ukrainian hostages to betray Ukraine...”.
Kherson Oblast
20-21. Oleksandr K. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held in captivity for 36 days) and Mykola O. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held in captivity for 70 days) “...Beating was combined with psychological pressure. Russian terrorists enjoyed captives’ torturing and suffering. At the same time the militants-wardens were afraid of being taken prisoners, they said: “Our hands are coated with so much blood of the Ukrainians, it would be better if no one knew about that...”.
22. Serhii B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held in captivity for 6 days) “...While in captivity, the Ukrainian prisoners were regularly punched, kicked, beaten by guns; after that some of the captives couldn’t get on their legs from the floor for several days. We were also made to eat chevrons of the Armed forces of Ukraine. I and other captives were brought outside for executions, but they fired their guns above our heads. Such psychological torture smashed my health...”.
23. Vladyslav H. (civilian, was held in captivity for 22 days) “...I and two other captives were kicked, beaten by truncheons, tortured with electric current. As a rule, the captives were taken out for interrogations one at a time, where 4-5 DPR militants tortured them...”.
Ternopil Oblast
24. Ivan H. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held in captivity for 47 days) “...Having captured me and my comrades, the Russian servicemen took us to Dzerkalne town (it was a kindergarten or a school) and handed us over to DPR

militants. The next stage of torture and abuse started – we were beaten and forced to dance (there is a video on YouTube named “The captive Ukrainians are Dancing”). Then they made us stand facing the wall; the militants approached each of us and asked where he was from, at the same time they fired their pistols close to the head of the captive. One Ukrainian serviceman said he was from Donetsk, after that the militant fired his pistol in the back of the captive’s head and killed him. They practiced torturing regularly during the whole period of my being in captivity...”

25. Volodymyr M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 76 days)

“...I and sixteen of my comrades-in-arms were captured during the military operation in Donetsk airport. We were kept in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department office that had been occupied by the DPR militants. All the captives were beaten on a regular basis and tortured. I saw with my own eyes how the terrorist nicknamed “Motorola” killed my companion Ihor B...”

26. Fedir T. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 211 days)

“...I and other captives were constantly beaten and tortured. They tried to poke my eyes out and stripped me off to the naked in the frost. From time to time they called my relatives, mainly at night, to tell them how I was tortured. Among those sadists who tortured the Ukrainian captives there was a woman-sniper who belonged to the DPR illegal armed groups; her call-name was “Knopka”...”

Kyiv Oblast

27. Dmytro B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 4 days)

“...We were tortured from the very beginning of the captivity. The LPR militants took off the Ukrainian military captives’ warm clothes and shoes. Practically naked and barefoot, we had been walking for several hours when it was freezing hard (February 2015). The captives were beaten and tortured by the LPR militants. One day, for instance, one of them came to the basement, pulled his gun out and told us that we had allegedly killed his friend. Under the threat of being shot the captives were forced to jump and scream out the words: “He who doesn’t jump is moskal”. The Russian terrorists repeatedly intimidated us saying that all Ukrainian military captives would be shot to death soon...”

28. Roman B. (volunteer, was held captive for 4 days)

“...We were taken captive by the militants of the so-called DPR while delivering voluntary aid for the Armed forces of Ukraine servicemen. At first we were held in the premises of “the military police of DPR” in Novotroyitske village, but then we were transported to the basement of the former SSU Department in Donetsk city. During the first interrogation, which had been lasting for 8 hours, I was beaten cruelly by the DPR militants – I had several ribs broken, I got numerous haematomas and bruises. During one of the next interrogations I was wounded into my head as one of the militants fired a shot from AK-47 machine gun. Being almost unconscious

I was brought into the basement without being provided with any medical aid. In spite of my being wounded, I was repeatedly tortured. The tortures against Ukrainian captives were carried out by the militant nicknamed “Zayats” (the commandant of the torture chamber in the premises of the former SSU Regional Department in Donetsk). The Russian terrorists nicknamed “Yozhyk”, “Krutoi”, “Sever” took part in tortures as well...”.

29. Oleksandr D. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...During the first week of captivity beatings were practiced by DPR militant guards, they mainly did it just for amusement. Then we were beaten in the course of interrogations which were conducted 2-3 times a week. The captives were also tortured: the militants tied the electric water-heater connected to the electrical network to the captives’ hands; shot in their limbs from pneumatic and small-caliber weapons, hung bound captives up to the horizontal bar and beat them cruelly. While being tortured I had my teeth knocked out, some of my ribs broken; I also got a brain concussion and numerous face, arms, legs and body bruises. The mercenary fighters from Russia were extremely cruel; they treated captives cynically. The interrogations of Ukrainian captives were supervised by the person with a nickname “Molchun” (a colonel, an officer of the so-called Ministry of DPR State Security)...”.

30. Oleksandr K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 190 days)

“...When we were held captive the militants used physical force (beating with machine guns and truncheons; we were kicked and stabbed) as well as psychological pressure (we were constantly threatened with murder and oppressed morally in every possible way). There were citizens of Russia among those who tortured Ukrainian captives. They could be distinguished during conversations by their specific Russian accent...”.

31. Dmytro K. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 278 days)

“...For four times the militants imitated my other captives’ being executed; several times they imitated cutting out our eyes using the cold weapon...”.

32. Oleksandr K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 43 days)

“...I was held in the basement of the former police station in Krasnodon town, Luhansk oblast. Ukrainian captive soldiers were systematically beaten; sometimes tortures lasted for several hours. Also I and two other captives were taken out for the execution (they were shooting above our heads). The Russian terrorist with a call name "Chehevaro" (the so-called military commandant of Krasnodon town) controlled the torture...”.

33. Volodymyr L. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...I was severely beaten and shot at my legs and back with the traumatic weapon as I had refused to wipe my feet against the Ukrainian flag in front of the Russian media

video camera. We were tortured by Russian militants nicknamed “Adrenaline’ and ‘Baton”...”.

34. Volodymyr M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 38 days)

“...Captives were constantly beaten – kicked, with the help of butts, batons, leather straps with nuts on the ends. Regularly they simulated cutting of body parts of captives and executions. We were prohibited to ease ourselves for several days being threatened with beatings. Personally I witnessed the execution of several Ukrainian soldiers, who were in captivity of Russian terrorists by DPR militants ...”.

35. Yevhen N. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...They regularly beat and tortured me and other captives. In particular, during the interrogation, which was conducted by the FSB officers, they punched and kicked me using items of furniture, butts, rubber batons, wires of computer equipment, and so on. Also, prisoners were shot with pneumatic, traumatic and small-caliber weapons. The Russian militants used wires or gas mask for choking us as well as water suffocation in a bucket of water. Regularly they applied practice of sleep and food deprivation, forced us to physical exercises (push-ups, sit-ups), even forced grievously wounded captives to do these things...”.

36. Yurii P. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 31 days)

“...After being captured I was kept in the basement of the “DPR military police” in Novotroitske village and in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department, where I was subjected to humiliation and beatings on daily basis. During one of the interrogations the Russian terrorists broke my ribs and the left leg, then left me without any medical care. I witnessed how during the interrogation militants tortured to death a Ukrainian serviceman named Anatolii (a paratrooper from 80 brigade). The captives were tortured by Russian terrorists with call names “Akula”, “Ded”, “Yozhyk” and others ...”.

37. Dmytro R. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 84 days)

“...The captives were regularly beaten both during interrogations and also in the isolation ward. The militants did this without any reason, just for amusement. I witnessed how they handcuffed one of the captives to the car and forbade giving him water and food, frightening that anyone, who helped this prisoner, would also be chained nearby. The above mentioned person died in a terrible agony after a few days. The Russian officer with the nickname “017” ruled this torture and other ones...”.

38. Stanislav T. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 13 days)

“...I was kept in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department. Beating began from the first minutes: Ukrainian captives were taken to the basement

three by three, the DPR militants formed up lines and kicked us, punched, hit us with the machine gun butts, tried to feed us with soil, also they shot us with pneumatic weapons (it struck me three times). Together with me in the basement there were about 70 captives. They beat us every day; Russian terrorists were extremely zealous after mass drunken feasts. They beat us indiscriminately without choosing, just entered the basement and started beating the captives all around. Real sadists were militants with nicknames “Semerka”, “Sem”, “Lis”.

39. Oleksii F. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 176 days)

“...They regularly beat me and other captives, the DPR illegal armed group militants shot us with pneumatic weapons. I witnessed how some representatives of the Russian special services brought one of the captives to his knees and shot through his feet with the gun...”.

40. Oleg Kh. (civilian, was held captive for 9 days)

“...I was charged with the secret subversive activities for the benefit of Ukraine. Despite all my explanations and other peoples’ evidence concerning my non-involvement in the Armed forces of Ukraine activities, the DPR militants tried to wrest an admission of guilt in any way. They beat us in a very cruel way – with their hands, legs, weapons, drumsticks. As a result of the tortures which I was urged to withstand in the captivity, I had to restore my health in hospital for a long time...”.

41. Viacheslav Sh. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 143 days)

“...The captives were beaten with weapons (machine gun butts), rubber truncheons, and wooden bats. Moreover, the militants tortured us with electric current, imitated the shooting of Ukrainian prisoners of war...”.

42. Mykola V. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 49 days)

“...I was kept in the basement of the former SSU Donetsk Regional Department. Almost every day they applied to me beating and tortures – they punched my face, hit my head, back and stomach with the iron tube, they wounded the groin with legs and machine gun butts, made incisions of the head skin with the knives. Several times they imitated shooting, but they fired shots near the head. I together with other captives was tortured by the members of the so-called “DPR ministry of state security” whose nicknames were “Zaiats” (managed the interrogations), “Zombi”, “David”...”.

43. Mykola K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 4 days)

“...The militants of the DPR illegal armed group knocked out my tooth with a gun butt, broke my arm, they inflicted numerous bruises on my head, torso and limbs...”.

44. Mykola K. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...They beat me on my legs with rubber truncheons and cords, gun butts, they fired from traumatic weapons on the torso and limbs. One day they ordered all the captives

to stand against the wall and beat us by turns on the legs; after that I had blue legs and I eased myself with blood. Active participants of these tortures were militants of the so-called DPR whose call-names were "Adrenalyn," "Baton", "Sokol". The representatives of the so-called "Ministry of State Security of the DPR" also took part in the interrogations; I remembered one person called "Molchun". I told them only my personal data during the first interrogation. I was again interrogated by "Molchun" three days later; he told me all the details about my family, place of work and living, and also about my military service. He ordered to beat me brutally "for concealing information". After being released from captivity I found out that "Molchun" was former officer of the Security Service of Ukraine (there is his photo in the anniversary issue about the SSU Donetsk Regional Department)...".

45. Serhii K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 37 days)

"...I was captured during the tank battle on the outskirts of Donetsk. Immediately after the capture the militants of the DPR illegal armed group beat me severely, despite the fact that at the time I was seriously injured (numerous shrapnel wounds of the neck, partially paralyzed limbs). I was taken to the basement of the former SSU Donetsk Regional Department in the trunk of a passenger car; there I was kept for about a month. The militants beat me repeatedly; several times they mocked my execution (the militants shot above my head from automatic guns). The Russian terrorist nicknamed "David" conducted interrogations and tortures of the hostages. The militant nicknamed "Moskwa" filmed the humiliations of the Ukrainian captives. He posted these materials on a video channel Youtube to exert moral and psychological pressure on the members of the captives' families..."

46. Valentyn L. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 118 days)

"...The captives were beaten regularly, almost every captive had his teeth knocked out, or broken ribs, or brain concussion, as well as a lot of bruises on their faces, bodies and limbs. The captives were beaten with extreme cruelty during the interrogation (2-3 times a month) in which the RF security services officers took part (for example, Russian officer with a call-name "Kyiv")..."

47. Oleksandr M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 22 days)

"...Despite my serious wound the DPR militants repeatedly used measures of physical influence (beating) and psychological pressure (constantly threatened to execute me, humiliated me and assaulted my dignity). They tortured other captives as well – kicked them, beat them with gun butts, rubber truncheons, tortured them with electric current (from the electric device for the distant demolition of supplies). Besides, the Ukrainian captives, including those who were wounded, were intentionally undressed and taken out in frosty weather where they were left bound for several hours..."

48. Valerii N. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...The captives were beaten cruelly to get information about the locations of the Armed forces of Ukraine in the anti-terrorist operation zone and personal data of Ukrainian servicemen and members of their families, first of all the commanders. During such tortures I lost consciousness several times and recovered only after 1-2 days. As a result of the tortures I had 3 of my ribs broken and my eyesight became rather poor but I received no medical treatment. After 2 months of captivity I and other captives were taken to Ilovaysk, where we were forced to do slave work – unloaded Russian transports with supplies, conducted reconstructions of the buildings, collected rubbish and other. While we were performing our work in the streets of Ilovaysk, the local people treated us very friendly and brought us from their homes food, warm clothes and even protected the captives from the tortures of the militants-guards...”.

49. Oleksandr P.(serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 49 days)

“...I and other hostages were undressed to the underwear and put before a firing squad, with our faces to the wall, but pro-Russian DPR terrorists were shooting around our ears and over our heads. Beating was used repeatedly (two militants were holding the captive while the third one was beating him); they burnt our fingers with lighters, hung us on the wristbands. After being kicked, I had three ribs broken. Representatives of the so-called DPR nicknamed “David”, “Zayats”, “Zombie”, were torturing captives...”.

50. Maksym F. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 155 days)

“...During the interrogations militants of the so-called DPR were beating the captives violently with weapons, rubber truncheons and wooden sticks, also they fastened to the captives’ hands a water heater, which was plugged into the power line; they also made us do 800 knee bends, as a result many captives lost their of consciousness. After those tortures I had an acute myocardial infarction...”.

51. Ruslan Sh. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...The hostages were regularly tortured; they also were under constant psychological pressure. While being in captivity I witnessed that the OSCE observer visited the captives and examined the conditions of their confinement in the presence of the DPR militants. The militants were telling that “the captives were fed three times a day, they were kept in proper conditions of confinement”. But it wasn’t true. The captives were covered with bruises, we did not have shower for almost two months, but the OSCE observer didn’t communicate with the captives...”.

52. Maksym A. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...They beat us day-and-night. Every half an hour the militants were forming the Ukrainian captives. They used to pick up 4 or 5 persons from among the captives and

beat them cruelly as a demonstrative example. Then the frequency of forming-ups was reduced but the demonstrative beatings continued. They used beatings and tortures during the interrogations conducted both by the representatives of the so-called DPR Ministry of state security and the armed forces officers of the GRU of the RF Armed forces General Staff (there were corresponding insignias on the Russian army uniforms)...”.

53. Serhii K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...We were cruelly beaten by the Russian servicemen immediately after our capture, then we were taken to Donetsk. There the Ukrainian captives were put against the wall (each of us had a bag on his head and our hands were tied with a rope) and the militants began to ask each hostage about his whereabouts. When a serviceman from my military unit Serhii S. said that he was from Svatovo, Luhansk oblast (the city captured by terrorists), one of the leaders of the DPR illegal armed group ordered the militants to shoot him. He was taken away and we had never seen him since then. Several days later a militant nick-named “Malysh” was boasting that he personally shot Serhii S.: “A gave him a spade and ordered to dig a grave for himself saying that otherwise after being executed he would be left lying on the ground to feed the dogs; then I shot him dead”. While in captivity we were cruelly tortured – they punched and kicked us, tried to cut out an ear or an eye, cut a throat, they also beat us with gun butts on our feet trying to recharge the gun in that way...”.

**EVIDENCE OF UKRAINIAN CITIZENS WHO WERE HELD CAPTIVE BY
RUSSIAN TERRORIST GROUPS ON THE TERRITORY
OF OCCUPIED REGIONS OF DONETSK AND LUHANSK OBLASTS,
ON MORAL AND PSYCHOLOGICAL HUMILIATION**

Ivano-Frankivsk oblast

1. Yaroslav V. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 36 days)

“...Every day they threatened to kill me – either to shoot or to throw a grenade into the basement where the Ukrainian hostages were held. They also forced us to dig trenches for the terrorists threatening to beat us if we did not. The DPR militants were constantly intimidating us saying: “you will drop die if you don’t execute our orders promptly and properly...”.

Volyn oblast

2. Serhii B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 83 days)

“...They were constantly threatening us. It seemed there was a sort of contest among them: who was “better” at intimidating the hostages. They treated us as if we were slaves who could be kicked or ordered to do some physical exercises (knee-bending, or press-up, or others) just to please them, or simply cursed. The slang terms and obscenities used by most of the militants proved that they used to be convicted for committing crimes...”.

3. Vasyl B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 21 days)

“...Intimidation and victimization were parts of the whole system of tortures applied towards the Ukrainian hostages...”.

4. Yurii B. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 23 days)

“...I, as well as other hostages, were under constant psychological pressure. They intimidated and threatened us (to shoot, to cut off the ear or the arm, to smash the knee with a hammer etc.) while trying to persuade us to defy to the separatists. They also victimized our relatives: they called them from our mobile phones, threatened, demanded ransom, and said that the captives’ organs would be sent to their relatives by post...”.

5-6. Yurii I. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 12 days) and Anatolii L. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 27 days)

“...They were constantly threatening to shoot or torture us; they assaulted our dignity and humiliated us in all possible ways...”.

7. Volodymyr K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 20 days)

“...They exerted psychological pressure on us in all possible ways every day: they threatened to shoot us, abused the hostages in foul language, humiliated and victimized us; if a captive responded to all these acts of derogation, he was beaten. The Ukrainian hostages were also forced to take part in the so-called “captives’ parade” in Donetsk on August, 24, 2014. It proves that pro-Russian militants impudently disregard all the international acts about the protection of the rights of the persons who are held as captives or hostages...”.

8. Mykhailo M. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 8 days)

“...We were under constant psychological pressure; the hostages were humiliated and threatened to be killed: the militants targeted their loaded firearms at us and said they would shoot...”.

9. Andrii P. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 21 days)

“...I, as well as other Ukrainian hostages, were threatened to be shot or mutilated; the militants reloaded their firearms and targeted them at us...”.

10. Sviatoslav S. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 124 days)

“...They did not only beat the hostages but also exerted psychological pressure on us. We were threatened to be killed or mutilated. They were constantly humiliating us and assaulting our dignity. They called the Ukrainian captives only “fascists”, “banderivtsi”, “junta”...”.

11. Yurii S. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 56 days)

“...They threatened to kill us. During the interrogations they used to put a loaded gun to the captive’s temple and threatened to shoot it. Besides, they threatened my relatives calling them and demanding ransom...”.

12. Taras T. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 182 days)

“...They were constantly threatening to shoot me, they even mocked the shooting several times. They called the hostages only in an abusive way – “ukrop”, “fascist”, “banderivets”. They also forbade us to speak Ukrainian threatening to beat us...”.

13. Ihor F. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 159 days)

“...They repeatedly threatened to execute us by shooting. They often phoned my wife and relatives, and extorted money. In general, every Ukrainian captive was an instrument to extort money. There was practically no one among them who fought for a cause. The majority were just criminals who took the upper hand over lives of other people, and who were trying to make use of it for the purpose of getting rich or finding sadistic enjoyment...”.

14. Valerii Kh. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 82 days)

“...They put pressure not only on me, but on my family, too. Interrogations of captives were filmed, and the videos were uploaded on YouTube. Having done that, they phoned our relatives (my wife in particular) and extorted ransom for our release from captivity. In addition they threatened to execute the captives by shooting in the short term...”.

15. Andrii Sh. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 11 days)

“...They regularly put psychological pressure upon us, threatened to execute us by shooting, and to torture (to cut an ear off, to send a bullet through a leg, etc. ...”.

L’viv Oblast

16. Bohdan R. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 22 days)

“...They regularly threatened to kill us, showed knives and threatened to get a scalp. During interrogations militants repeatedly held a pistol to my head and threatened to “let my brains out”. They also threatened to send us to a mine for correctional labour, where, they said, “you will all die like slaves...”.

Odesa Oblast

17-18. Oleksandr B. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 151 days) and Hanna I. (servicewoman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 6 days)

“...While in captivity, we were repeatedly battered, they psychologically bullied us”.

Rivne Oblast

19. Oleh V. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 17 days)

“...They forced us to desert to the separatists. Also, under the threat of execution, I together with other Ukrainian captives took part in the so-called “parade of disgrace” in Donetsk City...”.

20. Yurii H. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...They constantly put psychological pressure on me, threatened to kill me and other “banderivtsi”, as well as the members of our families. The intimidation was accompanied by reloading firearms and putting them against my head...”.

Kherson Oblast

21-22. Oleksandr K. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 36 days) and Mykola O. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 70 days)

“...They regularly threatened to kill us (by shooting or by exploding a bombshell), to torture; they intimidated relatives of captives in social networks; they called our

relatives using our mobile phones which they had taken away from us while taking us prisoners...”.

23. Serhii Z. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 17 days)

“...They regularly put psychological pressure on captured Ukrainian soldiers. They regularly threatened to kill us, humiliated us and assaulted our dignity. The captives were brought to child care centers in Donetsk where mutilated children (without arms or legs) were shown to them, and militants claimed that “these are the consequences of the aggression of Ukrainian junta, that it why all servicemen of the Armed forces of Ukraine must be killed...”.

24. Leonid K. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 5 days)

“...The captives were regularly under psychological pressure, humiliated; this was often accompanied by battering. Several times militants brought me outside for a mock execution. The terrorists mentioned that “Ukrainian servicemen and volunteers of Kyiv junta looked better when they were dead”. There were citizens of the Russian Federation among our torturers, they openly made boast of their citizenship...”.

Ternopil Oblast

25. Vitalii V. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 20 days)

“...The captives were under psychological pressure. Together with other captives we were bayoneted into taking part in the so-called “parade of Ukrainian captives” which took place in August 2014 in Donetsk. We were regularly menaced with guns and cold arms...”.

Kyiv Oblast

26. Roman B. (volunteer, was held captive for 4 days)

“...The captives were constantly abused, threatened with physical punishment and sexual abuse. Several times they took me out to be shot. Once the mock shooting was guided by the militant nicknamed Motorola...”.

27-31. Oleksandr D. (was held captive for 118 days), Dmytro K. (was held captive for 278 days), Volodymyr L. (was held captive for 118 days), Vladyslav P. (was held captive for 40 days) and Oleksii F. (was held captive for 176 days), (all are servicemen of the National Guard of Ukraine)

“...In captivity the militants humiliated us every day. They addressed us using obscene swear-words only, used to threaten us with killing. They threatened our relatives, for this purpose the Russian terrorists used the captives’ mobile phones as well as gathered information on the family members of the Ukrainian war prisoners...”.

32. Yevhen N. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...Every day Russian terrorists abused the captives psychologically, cursed, threatened to kill, shoot, slaughter, hang us. Having brought us to Ilovaisk they drew us to forced labour. Our task was mines clearing, corpses gathering, graves digging, dismantling ruined buildings. Slave labour involving Ukrainian captives for money which the locals concerned paid to the so-called Ilovaisk Russian commandant was practiced much...”.

33. Dmytro R. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 84 days)

“...The Ukrainian captives were constantly humiliated and threatened with shooting. Besides the Russian terrorists constantly took out the captives one by one to face the locals. While doing so the militants instigated the locals to our lynching “for killing the peaceful Donbas residents and ruined houses”. This being done, some common people came to us and punched and kicked us...”.

34. Oleksii F. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 176 days)

“...They exerted constant psychological pressure on the hostages; while doing it they combined blunt intimidation (to shoot) with educational conversations for hours. To realize this they called us for interrogation during which the RF FSB officer was bringing up the conversation for 3-4 hours about “the fascists coming to political power in Ukraine”, asserting that the Ukrainian people has no right for existence as an independent state, and should be joined to the Russian Federation, that it’s necessary to kill the Ukrainian patriots who do not understand the great role that Russia plays in the world” and the like nonsense...”.

35-36. Maksym F. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 155 days) and Ruslan Sh. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 118 days)

“...They constantly threatened to kill us, to shoot through the foot or to cut an ear or a finger. The mentioned threats were accompanied by the pointed demonstration of the fire arms or cold arms...”.

37. Valerii N. (serviceman of the National Guard of Ukraine, was held captive for 119 days)

“...At the request of the Russian media representatives (they had corresponding inscriptions on their bulletproof vests) they took the hostages to the frame-up shooting and before this act we were announced that “the people’s power of DPR pardoned the Ukrainian militants-fascists despite all crimes committed by junta regarding people of Donbas”. This scene was video recorded by the Russian journalists...”.

38-39. Mykola V. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 49 days) and Oleksandr P. (serviceman of the Armed forces of Ukraine, was held captive for 48 days)

“...The captives were intimidated to be shot or tortured sadistically. The militants said they would cut out an eye, cut off fingers or a hand, shoot through a leg etc. They threatened to put Ukrainian captives in front of Russian terrorists while assaulting Donetsk airport defended by the Armed Forces of Ukraine...”.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Служба безопасности Украины продолжает собирать и документально оформлять свидетельства преступлений необъявленной войны, начатой Россией в 2014 году на Донбассе.

Предлагаем вашему вниманию третий сборник – результат опроса ещё 70 граждан Украины, которые были заложниками российских террористических группировок на территории ОРДЛО.

Ещё семьдесят ужасающих эпизодов нечеловеческих издевательств над украинцами – военными, сотрудниками правоохранительных органов и обычными гражданами, которые попали на родной земле в руки террористических банд, созданных и поддерживаемых политическим и военным руководством РФ.

И хотя это уже третий сборник, привыкнуть документировать такие свидетельства просто невозможно.

Как в ужасном сне, бывшие заложники вспоминают клички своих палачей – “Маньяк”, “Хищник”, “Адреналин”, “Варвар”, “Зомби”. Эти позывные говорят сами о себе, поскольку их получили за особенные качества – садистскую жестокость и полную неадекватность. Для террористов издеательства и пытки – удовольствие, а для России, которая их посылает в Украину, – удобный способ запугать украинских пленных, держать в страхе не только местное население, но и самих пророссийских боевиков на Донбассе.

Персональные данные о более чем 40 таких преступлениях специалисты СБУ уже установили; по каждому случаю проводится необходимая работа. Все палачи обязательно предстанут перед украинским и международным правосудием за свои преступления, если их не убьют по указанию российских кураторов.

Мы сделаем все, чтобы в очередной раз доказать: зло никогда не остаётся безнаказанным, и ответить должен каждый террорист, каждый военный служащий вооруженных сил и спецслужб РФ, который убивал и пытал наших граждан.

Сборник, который мы предлагаем вашему вниманию, дополнен диском с видеосвидетельствами 30 бывших пленных, а также электронными версиями всех трех выпусков и пресс-конференцией Председателя Службы безопасности Украины, которая была проведена 23 сентября 2016 года.

СВИДЕТЕЛЬСТВА

УКРАИНСКИХ ГРАЖДАН, КОТОРЫЕ БЫЛИ ЗАЛОЖНИКАМИ РОССИЙСКИХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ ГРУППИРОВОК НА ТЕРРИТОРИИ ОРДЛО,

ОТНОСИТЕЛЬНО ВООРУЖЕННОЙ АГРЕССИИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ ПРОТИВ УКРАИНЫ

Волынская область

1. Василий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 21 сутки)

«...В плен попал во время боевых действий возле г. Снежное Донецкой области. Меня и моих боевых товарищей захватили военнослужащие ВС РФ, которые сразу же нас избили...».

2. Юрий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 23 суток)

«...Допросы в плену проводили сотрудники спецслужб РФ, которые склоняли к сотрудничеству против Украины в пользу России и обещали российское гражданство. После отказа эти российские офицеры давали указания охранникам из числа боевиков ДНР жестоко бить и издеваться над пленными...».

3. Андрей П. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 21 сутки)

«...В плен был захвачен военнослужащими Псковской дивизии воздушно-десантных войск ВС РФ. Российские вояки раздели нас, отобрали одежду, документы и личные вещи – деньги, мобильные телефоны, даже фотографии наших близких. На протяжении 3-х суток россияне держали украинских пленных под своей охраной связанными в открытом поле, причем нас все это время вообще не кормили, природные потребности фактически справляли под себя...».

4. Валерий Х. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 82 суток)

«...В плену в г. Луганск я лично видел отдельные подразделения российских ВС, которые, не прячась и не снимая военной формы, передвигались по улицам города...».

Львовская область

5. Богдан Р. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 22 суток)

«...В плену нас удерживали на одном из пограничных пунктов Украины с РФ. Заложников часто привлекали к работам – разбирать завалы, убирать улицы и др. Мы регулярно видели технику и тяжелое вооружение ВС РФ, которое въезжало с территории России. Кроме этого, среди наших охранников пребывало много наемников из РФ, которые общались на одном из кавказских языков. Уверен, что это пребывали т.наз. "кадыровцы" – пророссийские боевики из Чечни...».

Одесская область

6. Александр Б. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену находился 151 сутки)

«...В плен был захвачен военнослужащими Псковской воздушно-десантной дивизии ВС РФ. Меня и еще несколько десятков украинских бойцов вывезли

через пограничный пункт пропуска "Успенка" на автомобилях ВС РФ на территорию России, а через сутки переправили в г. Донецк».

7. Анна И. (военнослужащая Национальной гвардии, в плену пребывала 6 суток)

«...В плен попала во время выхода своего подразделения из г. Иловайск. Вследствие обстрела нашей колонны тяжелой артиллерией ВС РФ получила 6 ранений и была захвачена в плен кадровыми российскими военнослужащими. Все время меня удерживали в "яме", трижды меня допрашивали сотрудники ФСБ РФ. Несмотря на ранения (от боли часто теряла сознание), врачебной помощи в плену практически не получала (только раз в день укол обезболивающего)...».

Ровенская область

8. Николай Г. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 122 суток)

«...В плен меня и еще нескольких военнослужащих нашего подразделения захватили российские десантники. Военнослужащие ВС РФ на протяжении двух суток удерживали нас поблизости н.п. Зеркальное Донецкой области в "яме", которая была вырыта экскаватором...».

Херсонская область

9-10. Александр К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 36 суток) и Николай О. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену находился 70 суток)

«...В плен нас захватили десантники ВС РФ (Псковская дивизия) – российская амуниция, форма одежды и знаки различия. Российские военнослужащие сразу же применили жестокое избиение, а также занялись мародерством – забрали нашу одежду, ценные вещи, телефоны и деньги, причем между самими россиянами пребывали физические стычки из-за жадности. Россияне не скрывали, что им позволено все – от убийства украинского пленного до грабежа населения. Наиболее садистские методы использовали т.наз. буряты, которые вообще отличались очень низким уровнем культуры (многие из них совсем не знали русского языка). Допрашивал нас офицер ГРУ ГШ ВС РФ с позывным "016", который по своему усмотрению отдавал приказ, кого из нас сразу же расстрелять, а кого передать боевикам ДНР...».

Тернопольская область

11-12. Руслан Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 46 суток) и Андрей К. (военнослужащий ВСУ, в плену находился 32 суток)

«...В плен были захвачены возле с. Зеркальное Донецкой области военнослужащими регулярных российских войск (Псковская десантно-штурмовая бригада ВС РФ)...».

13. Иван Г. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 47 суток)

«...Наше подразделение попало под шквальный артиллерийский обстрел из установок "Смерч" или "Ураган", который проходил с территории РФ. Почти

сразу же нас атаковали регулярные российские войска (об этом узнали, когда захватили в плен нескольких российских десантников), но атаки ми отбили. Позже началось танковое наступление, в результате которого погибло значительное количество украинских военнослужащих. Меня и 5 моих товарищей россияне захватили в плен. Российские офицеры во время первого допроса сразу же применили физические пытки – били руками, ногами, прикладами оружия, угрожали расстрелом. Особенной жестокостью отличались "кадыровцы" – российские военные из Чечни. Они стреляли мимо нас из огнестрельного оружия и угрожали зарезать ножами...».

14. Федор Т. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 211 суток)

«...В плен меня захватили бойцы разведывательного подразделения ВС РФ из числа лиц – уроженцев Чечни. Уже в плену указанные лица нанесли мне тяжелые телесные травмы путем жестокого избиения».

Киевская область

15. Роман Б. (волонтер, в заложниках пребывал 4 суток)

«...Заложников допрашивали почти каждый день. Несколько раз допросы проводил сотрудник ФСБ РФ, который не скрывал своей принадлежности к спецслужбам России и говорил, что был направлен из Москвы "помогать строить «русский мир» на Донбассе". У него было подробное досье на каждого заложника и украинского военнопленного: наши личные и служебные данные (состав семьи, место работы и постоянного проживания, номер военной части, период военной службы и должность, а также личные данные наших родственников). Пребывая в заложниках, я стал свидетелем неоднократного общения боевиков. Некоторые из них оказались гражданами РФ и военнослужащими ВС РФ. Это было понято по их акценту, а также из содержания разговоров. Они жаловались на то, что им не разрешают вернуться в Россию до окончания срока подписанного контракта...».

16-17. Дмитрий К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 278 суток) и Владимир Л. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...В плен попал во время отступления украинских военных из г. Иловайск. Захватили нас военнослужащие воздушно-десантных сил ВС РФ (позывные российских офицеров, которые командовали этим подразделением ВС РФ – "Патриот", "Клён", "Лиса")...».

18. Евгений Н. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...18.08.2014 моё войсковое подразделение прибыло в г. Иловайск, где каждый день принимало участие в боевых действиях с террористами НЗФ ДНР и регулярными ВС РФ. 29.08.2014 согласно договоренностей между руководством Украины и РФ должен быть создан "зеленый коридор" для отхода украинских бойцов из г. Иловайск, но фактически после выхода подразделений ВС и Национальной гвардии Украины военные РФ начали прицельный обстрел колонны, используя крупнокалиберное оружие,

артиллерию, танки, минометы и др. С боями мы прорвались в с. Красносельское, где заняли круговую оборону. Бой продолжался более 40 часов, украинские бойцы, которые остались в живых, были взяты в плен солдатами десантно-штурмового батальона ПДВ ВС РФ (место постоянной дислокации – г. Псков). Меня и других украинских пленных допрашивали сотрудники ФСБ РФ, которые предлагали конфиденциальное сотрудничество в обмен на мое освобождение и материальное (денежное) поощрение. Они открыто заявляли мне и другим заложникам о своей принадлежности к спецслужбам России. Солдаты и офицеры ВС РФ пребывали на территории Украины в российской военной форме, а военная техника имела распознавательные знаки ВС РФ. Кроме этого, вояки ВС РФ отличались специфическим российским акцентом и незнанием географии Донецкой области...».

19. Юрий П. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 31 сутки)

«...Офицеры российских вооруженных сил и спецслужб РФ полностью занимали третий этаж бывшего Управления СБУ в Донецкой области. Именно они организовывали и проводили допросы заложников, а также отдавали приказы о пытках украинских военнопленных. Во время допросов эти россияне говорили, что среди тех, кто штурмовал Донецкий аэропорт, 80% – военнослужащие воздушно-десантных войск и спецназа ВС РФ. При этом они очень отрицательно характеризовали боевые качества российских наемников из Чечни. Офицеры ВС РФ отмечали, что все т.наз. "кадыровцы" – баягузы в боях, а также склонны к мародерству и издевательствам по отношению к местному населению (убийства, изнасилования, грабежи и т.д.)...».

20. Дмитрий Р. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 84 сутки)

«...В плен попал вследствие вооруженного нападения военнослужащих ВС РФ (десантники из Пскова) на наш блокпост. Меня и других украинских пленных вывезли в кузове российского военного грузовика на территорию РФ, а через сутки перевезли в г. Снежное Донецкой области...».

21. Станислав Т. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 13 суток)

«...В плен был захвачен при выходе нашего подразделения из г. Иловайск. Нас окружили и атаковали регулярные войска ВС РФ (десантники). Два дня пленных украинских бойцов держали под открытым небом в поле без еды, воды и медицинской помощи раненым. Все это время пленных допрашивали сотрудники российских спецслужб (ФСБ и ГРУ ГШ ВС РФ, соответствующие шевроны на российской военной форме). Потом нас разделили на две колонны: отдельно бойцы ВС Украины, отдельно представители добровольческих батальонов. Меня и моих боевых товарищей вывезли в г. Донецк...».

22-23. Николай К. и Руслан Ш. (военнослужащие Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...Нас захватили военнослужащие РФ во время выхода украинских военных и добровольческих подразделений из г. Иловайск. Ми попали в засаду, двое

суток держали оборону, но после очередной атаки ВС РФ (десантники Псковской дивизии воздушно-десантных войск и Ульяновской танковой дивизии) тех, кто остался в живых, взяли в плен. Нас конвоировали пешком по полям, где мы видели развернутые позиции российской военной техники (с флагами РФ и маркировкой соответствующих подразделений ВС РФ) – танки, артиллерия, системы залпового огня "Град", БМП и БРДМ. Кроме этого, российские вояки имели современное стрелковое вооружение, которого нет в ВСУ – автоматы АК-100 и винтовки "Вал"».

24. Александр М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 20 суток)

«...В плен был захвачен во время выхода из окружения в Артемовском районе Донецкой области. Наша колонна попала в засаду, которую устроили боевики т.наз. ДНР вместе с военнослужащими ВС РФ. Последние не скрывали своей принадлежности к стране-агрессору: были одеты в российскую военную форму, отличались хорошей военной подготовкой и дисциплиной, имели заметный акцент граждан РФ. Уже в плену я слышал, как россияне вели между собой бытовые разговоры о своих семьях, которые остались в РФ, а также делились воспоминаниями об обучении в Рязанском военном училище ВДВ ВС РФ и совместных боевых действиях на территории Чечни».

25. Максим А. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...В плен меня захватили под г. Иловайск кадровые российские военнослужащие – бойцы Рязанского десантно-штурмового батальона ВДВ ВС РФ. Уже в плену меня несколько раз допрашивали, применяя избиения и пытки, российские офицеры из ГРУ ГШ ВС РФ, которые имели соответствующие шевроны на российской военной форме...».

26. Вячеслав Г. (сотрудник МВД Украины, в плену пребывал 90 суток)

«...В плен меня захватили кадровые военнослужащие ВС РФ (российская военная форма, вооружение, акцент, военные флаги на технике). До этого был бой, во время которого украинские бойцы уничтожили нескольких российских военных. Поэтому военнослужащие ВС РФ относились к пленным очень агрессивно. Нас три дня держали в яме со связанными руками и глазами без питания и возможности справить природные потребности. При этом неоднократно ставили на колени и имитировали расстрел, но стреляли над головами...».

27. Сергей К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...В плен меня захватили военнослужащие ВС РФ во время выхода нашего подразделения из окружения вблизи г. Иловайск. Российские военные не скрывали своей принадлежности к вооруженным силам государства-агрессора. Об этом свидетельствовало все: их переговоры в радиозэфире, российская военная форма, военная техника с флажками и распознавательными знаками ВС РФ, акцент, характерный для жителей Рязанской, Московской и Псковской областей РФ, а также внешность вояков бурятской национальности и т.наз. "кадыровцев" – наемников из Чеченской республики РФ...».

28. Виталий К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 128 суток)

«...Получил приказ командира установить связь с другим подразделением. Отправившись вместе с группой (в количестве 6 бойцов), попал в засаду, которую устроили российские военнослужащие из числа батальонно-тактической группы Псковских десантников ВС РФ (приблизительно 10 – 12 БМП-2, 30 БМД и 3 пушки Д-30). Как выяснилось уже в плену, накануне во время боевого столкновения с украинскими войсками псковские десантники понесли значительные потери, поэтому отношение к украинским пленникам было очень жестоким. Меня допрашивал офицер ФСБ РФ с позывным "Старшина", который, используя пытки, сломал мне 3 ребра с левого бока, выбил несколько зубов, нанес многочисленные удары по лицу (появились гематомы), туловищу и конечностях. Вечером украинских пленных вывезли на машинах на территорию РФ (Ростовская область), где повторно допросили. На следующий день нас перевезли в город Снежное Донецкой области и передали боевикам НВФ ДНР...».

29. Григорий Ш. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 28 суток)

«...В плену меня допрашивал офицер ФСБ РФ, который собирал военную информацию о ВС Украины и персональные сведения о военнослужащих, а особенно о командирах. Он также предлагал мне сотрудничество в пользу спецслужб России...».

СВИДЕТЕЛЬСТВА

УКРАИНСКИХ ГРАЖДАН, КОТОРЫЕ БЫЛИ ЗАЛОЖНИКАМИ РОССИЙСКИХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ ГРУППИРОВОК

НА ТЕРРИТОРИИ ОРДЛО,

ОТНОСИТЕЛЬНО НЕЧЕЛОВЕЧЕСКИХ УСЛОВИЙ СОДЕРЖАНИЯ

Ивано-Франковская область

1. Ярослав В. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 36 суток)

«...Меня удерживали в подвале бывшего военного комиссариата в г. Снежное Донецкой области... Кормили заложников один раз в сутки (хлеб и вода). Медицинской помощи не оказывали, из-за этого очень страдали раненые украинские бойцы...».

Волинская область

2. Сергей Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 83 суток)

«...Удерживали меня в подвале в бывшем Управлении СБУ в Донецкой области. Вместе со мной там пребывало еще несколько десятков украинских пленных, но места всем не хватало. Когда спали одни заложники, другие могли только сидеть, поэтому были вынуждены отдыхать по очереди. Это подвальное помещение не проветривалось, и в нем не было окон, нам не хватало воздуха. Кроме этого, для морально-психологического давления на пленных боевики ДНР часто на несколько суток подряд специально выключали свет, поэтому даже питались мы (остатками еды террористов) в темноте. Отношение к украинским пленным было как к животным (крик, постоянные побои, запугивание и унижения)...».

3. Василий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 21 сутки)

«...Удерживали в г. Снежное Донецкой области в автомобильном гараже на территории бывшего райотдела милиции. Питание заложников и санитарно-гигиенические условия содержания были неудовлетворительными. Голод, отсутствие условий для сна, постоянные побои и психологические издевательства делали наше пребывание в тюрьме адом...».

4. Юрий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 23 суток)

«...В плену меня удерживали в подвальном помещении бывшего УСБУ в Донецкой области. Условия были просто ужасные: скопление людей, отсутствие элементарных санитарно-гигиенических условий, антисанитария, постоянные побои и психологическое давление. Большинство раненых украинских бойцов выжили чудом, благодаря медикам из числа пленных, которые фактически с помощью подручных средств самоотверженно старались спасти их жизни, так как боевики никакого лечения не оказывали...».

5. Юрий И. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 12 суток)

«...Во время плена меня удерживали в подвале на каком-то заводе. Кормили один раз в день низкокалорийной едой; я и другие украинские пленные страдали от

голода. Минимально необходимых условий для длительного содержания людей не было. Для боевиков ДНР мы были "укропами", которых оставили живыми для обмена российских террористов, которые были арестованы в Украине. Сепаратистов ни малейшим образом не интересовали условия нашего содержания; они совсем не заботились об оказании надлежащего лечения украинским раненым бойцам. Неоднократно заложникам заявляли, что в случае каких-либо жалоб их расстреляют...».

6. Владимир К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 20 суток)

«...Удерживали меня в помещении архива в здании бывшего Управления СБУ в Донецкой области. Заложники спали на пятирусных архивных полках, матрацев, одеял или белья не было. Раненым не хватало свежего воздуха, из-за большого скопления заложников и отсутствия элементарных санитарно-гигиенических условий атмосфера в этом месте была невыносимая...».

7. Анатолий Л. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 27 суток)

«...Меня удерживали в г. Снежное в гаражном боксе на территории бывшего отдела милиции. Условий для длительного человеческого пребывания в этом месте не было: спали на полу, кормили один раз через день...».

8. Михаил М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 8 суток)

«...Меня удерживали в комнате для хранения оружия в бывшей школе милиции в г. Донецк. Отношение к пленным украинским бойцам было как к рабам, кормили нас эпизодически (один раз в день, но не каждый день). Нужной медицинской помощи не оказывали, несмотря на мои многочисленные обращения. Туалета, а также питьевой воды не было, условия содержания могу охарактеризовать как антисанитарные...».

9. Андрей П. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 21 сутки)

«...Через трое суток после взятия в плен военнослужащие ВС РФ передали нас боевикам ДНР. Последние отвезли в г. Снежное Донецкой области, где поместили нас в камеру временного содержания бывшего районного отдела милиции. В этом помещении, которое было рассчитано на пребывание двух человек, удерживали 7 украинских заложников, в результате чего спали и сидели мы по очереди. За все время моего пребывания в плену камеру ни единого раза не убрали и не проветривали, поэтому вокруг нас была полная антисанитария, грязь и вонь. Кормили пленных нерегулярно – один раз в день, но часто еду вообще не давали...».

10. Святослав С. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 124 суток)

«...Сначала меня удерживали в вольере для служебных собак на территории бывшего районного отдела милиции в г. Снежное Донецкой области; через некоторое время был в заточении в автомобильном гараже, который находился приблизительно за 500 м от здания милиции. Спал на бетонном полу на старом матраце. Кормили один раз в сутки, но еда была низкого качества и не позволяла восстанавливать физиологическое состояние заложников после допросов и принудительной работы...».

11. Юрий С. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 56 суток)

«...В плену меня поочередно удерживали в подвалах зданий бывшей Луганской ОГА и Луганского областного военного комиссариата, потом перевезли в Луганскую таможню (был в заточении в вагончике), а потом – в подвал здания одного из автосалонов. Вместе со мной находились еще 13 украинских заложников. Кормили один раз в день – пакет сухих продуктов для быстрого приготовления "Мивина" и консервы для животных...».

12. Тарас Т. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 182 суток)

«...Меня удерживали в бывшем Управлении СБУ в г. Донецк, на протяжении первых двух месяцев в подвале, потом в комнате архива. Но в обоих случаях условия не отвечали элементарным требованиям к месту временного содержания людей. В подвале я спал на бетонном полу, в архиве – на полках. Нужно отметить, что о нечеловеческих условиях было известно российским журналистам, которые приезжали и снимали репортажи "о гуманном обращении донецких ополченцев с украинскими военнопленными". Однако эти репортажи делали исключительно за границами наших помещений, поскольку, по словам россиян, "картинка подвала не отвечает сюжету"...».

13. Игорь Ф. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 159 суток)

«...Удерживали в гараже бывшего райотдела милиции в г. Снежное Донецкой области. Относительно условий, то мой комментарий: гараж – это место для машин, а не для людей. Только больные на голову или садисты могут закрывать и месяцами удерживать себе подобных в таких местах...».

14. Валерий Х. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 82 суток)

«...В плену меня удерживали вместе с другими военнослужащими ВСУ в подвале бывшего УСБУ в Луганской области. Это было настоящее помещение для пыток, где не только жестоко били, но и убивали заложников без суда и следствия. Боевики ЛНР создали такие условия, чтобы украинские пленные или умирали от пыток, или сходили с ума, или психологически ломались. Это просто чудо, что я выжил и вернулся к своей семье...».

Донецкая область**15. Дмитрий П. (сотрудник ДСНСУ, был заложником 42 суток)**

«...Был задержан боевиками ДНР на блокпосту при въезде в г. Донецк. После избития меня перевезли в какое-то складское помещение. Как мне позже стало известно, я был задержан в качестве "обменного фонда": для освобождения боевиков ДНР, взятых в плен военнослужащими ВСУ. С этой же целью были задержаны еще два человека, которых удерживали вместе со мной...».

Львовская область**16. Богдан Р. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 22 суток)**

«...На нашу автоколонну из засады напали боевики НЗФ ЛНР, двое украинских военнослужащих погибли на месте, а я и еще один боец попали в плен. Удерживали нас в г. Краснодон в одном из приграничных пунктов в нежилом

помещении. Никаких условий для длительного содержания людей там не было. Заложники спали на полу, все время не мылись, из-за сильной нехватки еды голодали...».

Одесская область

17. Александр Б. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 151 сутки)

«...Меня удерживали в подвале бывшего УСБУ в г. Донецк. Условия были совсем ужасными, мы были фактически рабами. Кормили нас очень плохо (один раз в сутки полбуханки хлеба и вода), мы спали на бетонном полу, о каком-либо лечении раненых украинских бойцов вообще речь не шла...».

18. Дмитрий С. (гражданский, был заложником 63 суток)

«...Задержали меня представители т. наз. МГБ ДНР за то, что я вроде бы фотографировал жилые здания в г. Донецк. Удерживали как заложника в подвале здания бывшего донецкого Управления СБУ. В помещении размером 5м² находились от 6 до 12 человек. Спали по очереди на полу на досках от разбитой мебели...».

Ровенская область

19. Юрий Г. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...Меня удерживали в подвальном помещении бывшего УСБУ в Донецкой области. Санитарно-гигиенические условия были ужасными. Кормили маленькими порциями каши и водой, украинские заложники сильно страдали от голода. Нужную медицинскую помощь никто не оказывал...».

Херсонская область

20-21. Александр К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 36 суток) и Николай О. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 70 суток)

«...Удерживали меня в г. Снежное в камере бывшего отдела милиции. В помещении, которое рассчитано на 5 человек, находились 32 украинских заложника. Из-за невероятного скопления мы задыхались от недостатка воздуха, спали по очереди. Кормили остатками еды террористов. В туалет выводили нерегулярно в зависимости от настроения боевиков, поэтому часто справляли природные потребности в пластиковые бутылки. В камере была страшная антисанитария...».

22. Сергей Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 6 суток)

«...Все дни плена провел в подвале здания бывшей милиции, где заложников кормили только сухарями. Нам отказывали в питьевой воде, не давали возможности посещать туалет и оставили без помощи наших раненых бойцов. Боевики ЛНР указывали, что не видят надобности заботиться о заложниках, поскольку в случае отсутствия в ближайшее время обмена пленными нас расстреляют...».

23. Леонид К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 5 суток)

«...После взятия в плен меня и других украинских заложников кинули в заточение в подвал одного из частных домов г. Луганск. Элементарных санитарных условий не было, в помещении также не было света и окон, все время заложники перебивали в темноте. Кормили один раз в сутки остатками еды террористов, природные потребности справляли по графику, который установили боевики...».

Тернопольская область

24. Виталий В. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 20 суток)

«...Меня и других пленных удерживали в автомобильных боксах, которые совсем не были приспособлены для пребывания там долгое время людей. Кормили нерегулярно некачественной едой, столовой посуды вообще не было. Боевики не придерживались никаких санитарно-гигиенических условий содержания пленных. Раненые украинские бойцы фактически были кинуты на произвол без медицинской помощи...».

25. Иван Г. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 47 суток)

«...В плену меня удерживали в г. Снежное Донецкой области в помещении изолятора временного содержания райотдела милиции. Пленных было так много (более 200 человек), что даже не было где присесть, спали по очереди на бетонном полу. Всех пленных заставляли работать с шести утра до поздней ночи: разминировали поля (с риском для жизни без специальных средств), разбирали испорченную военную технику на металлолом, разбирали завалы. За любую провинность (например, медлительность в работе) жестоко били...».

26. Владимир М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 76 суток)

«...Питание было недостаточным, соответствующей медицинской помощи не оказывали. Плен сопровождали постоянные побои и морально-психологические издевательства...».

27. Федор Т. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 211 сутки)

«...В плену меня удерживали в подвале бывшего Донецкого УСБУ. На то время там уже находилось 50-60 украинских бойцов, в том числе раненые. Спали мы на бетонном полу, кормили нас остатками еды боевиков. Нас принудительно заставляли исполнять различную работу (доставать из-под завалов в Донецком аэропорту трупы террористов и тела погибших украинских военных, разбирать разбитые дома)...».

Киевская область

28. Дмитрий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 4 суток)

«...В плен попал во время обороны г. Дебальцево, удерживался в подвале так называемой "военной комендатуры ЛНР" (находилась на территории Луганского зоопарка). Подвальное помещение было так забито украинскими военнопленными и заложниками из числа гражданского населения, что лечь или передвигаться по нему не было никакой возможности. Все сидели на бетонном полу, так же, сидя, и спали. Нас фактически не кормили, давали только галеты.

Мы выжили исключительно благодаря помощи сотрудников зоопарка, которые приносили нам еду. Наши раненые товарищи остались без лечения, вся медицинская помощь боевиков ЛНР заключалась в наложении повязок...».

29. Александр Д. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...В плену меня удерживали в подвале здания бывшего Управления СБУ в г. Донецк. Каких-либо элементарных условий для пребывания там людей не было, спали на бетонном полу, первые три дня вообще не кормили, потом еду давали один раз в сутки – одна буханка хлеба на пятнадцать заложников и 100 гр. супа, в который боевики т. наз. ДНР специально добавляли камни. Заложников били каждый день и постоянно психологически издевались над ними...».

30. Леонид К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 33 суток)

«...Первую неделю нас удерживали в каком-то подвале, вообще не кормили, давали только воду. В плен попал раненым, но медицинской помощи мне не оказывали. Потом привезли в подвал бывшего УСБУ в г. Донецк, где условия содержания заложников были такими же тяжелыми...».

31. Александр К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 190 суток)

«...Во время выполнения боевого задания наша группа в составе четырех бойцов попала в засаду. После гибели двух моих товарищей российские боевики заставили нас сдаться в плен. Первые три месяца меня удерживали в подвале кафе "Торнадо", потом перевели в гараж бывшего Донецкого коммунального предприятия "Центр занятости населения". Кормили совсем плохой едой один раз в сутки, иногда несколько дней вообще ничего не давали. Элементарные санитарные условия вообще отсутствовали, нужной медицинской помощи не оказывали...».

32. Дмитрий К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 278 суток)

«...Удерживали меня в подвале (бомбоубежище) здания бывшего Управления СБУ в Донецкой области. Условия содержания были нечеловеческие: скопление заложников, отсутствие нормальных условий для сна (для 122 заложников было только 11 двухъярусных кроватей), холод, издевательство голодом, отсутствие питьевой воды (50 литров воды в день для 122 заложников), постоянные психологические издевательства, систематические пытки и избивание пленных, запугивание расстрелом и угрозы убить наших родных. В плену во время допросов боевики сломали мне несколько ребер, перебили два пальца на левой руке и все пальцы на обеих ногах, сломали левую ступню и грудную клетку, также отбили почки. Пытали заложников российские террористы с позывными "Адреналин", "Рулет", "Батон", "Жора", "Грешник", "Ник", "Люся", командовали издевательствами – "Молчун", "Заяц", "Давид"...».

33. Владимир Л. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...Первых полтора месяца меня удерживали в подвале здания бывшего УСБУ в Донецкой области, потом перевезли в г. Иловайск, где заточили в помещении

тира для стрельбы в здании милиции. Спали по очереди на деревянных нарах (мест для всех заложников не хватало), кормили один раз в день – по две ложки каши и одна буханка хлеба на десять человек, пили техническую воду из канализации...».

34. Владимир М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 38 суток)

«...Первые несколько дней меня удерживали в яме, потом боевики т. наз. ДНР перевезли в подвал здания бывшего городского отдела милиции в г. Горловка Донецкой области. Условия плена были ужасные, заложников пытали и психологически издевались над ними. Жили, як рабы, в антисанитарных условиях, без права на какую-либо правовую помощь, нас морили голодом...».

35. Евгений Н. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...Во время пребывания в плену удерживали нас в подвале (бомбоубежище) бывшего Управления СБУ в Донецкой области, а также в подвале админздания. Условия содержания были совсем неудовлетворительными: большое количество пленных (111 человек) удерживали в маленьких помещениях подвала, которые никоим образом не приспособлены для проживания людей. В частности, отсутствие спальных мест, постоянно включенный свет, высокая влажность и скопление людей, отсутствие отопления зимой. При этом на всех пленных был только один кран с проточной водой, а свободного доступа в туалет вообще не было. Лечение раненых украинских плененных ограничивалось предоставлением йода и таблеток от боли в сердце. Кормили по желанию руководства охраны: могли покормить один раз в день, а могли вообще не кормить. При этом боевики часто специально добавляли в еду для заложников бензин или дизтопливо...».

36. Владислав П. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 40 суток)

«...Все время был в заточении в подвальном помещении без каких-либо условий для более-менее достойного содержания человека. Медицинскую помощь раненым и больным заложникам должным образом не оказывали, пленных морили голодом (кормили один раз в сутки, часто – один раз в двое суток). Боевики объединяли постоянные психологические издевательства над заложниками и жестокие пытки: пленных систематически били, пытали, используя электроток, пугали расстрелом...».

37. Дмитрий Р. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 84 суток)

«...Удерживали меня в одноместной камере бывшего милицейского изолятора в г. Снежное Донецкой области. Вместе со мной там заточили еще пять заложников, из-за этого мы были вынуждены спать и сидеть по очереди. Кормили в первую неделю плена одной ложкой каши раз в сутки, потом порция увеличилась аж ... в два раза. Украинские пленные страдали от голода, отсутствия свежего воздуха, антисанитарных условий плена, постоянных пыток и психологического давления...»

38. Станислав Т. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 13 суток)

«...Удерживали меня в подвале бывшего Управления СБУ в Донецкой области (вместе со мною еще 70 заложников). Спали на досках на бетонном полу, кормили раз в день баландой, в которую боевики специально добавляли дизельное топливо. Давали и несколько кусочков хлеба, однако террористы специально разбрасывали его на полу, им нравилось смотреть, как заложники подбирают хлеб. Кругом царил ужасная антисанитария, стояла вонь (в туалет пленные были вынуждены ходить без бумаги, сам туалет вскоре забился, поэтому естественные потребности справляли непосредственно в дренажную систему)...».

39. Алексей Ф. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 176 суток)

«...Удерживали меня в помещении бывшего УСБУ в Донецкой области. Удерживали нас (110 украинских заложников) в подвале, питание, санитарные условия и медицинская помощь были неудовлетворительными. Украинские пленные для российских террористов были только "живым товаром", который можно обменять на деньги, в крайнем случае – на своих задержанных в Украине поделщиков...».

40. Олег Х. (гражданский, в заложниках перебивал 9 суток)

«...Был задержан боевиками т. наз. ДНР, которые обвинили меня в принадлежности к диверсионно-разведывательной группе ВС Украины. Удерживали меня в подвале бывшего государственного предприятия "Артемуголь" в г. Горловка вместе с 72 людьми (как украинские военнопленные, так и заложники из числа гражданских лиц, а также арестованные местные жители, которых боевики обвиняли в совершении криминальных преступлений). Заложников удерживали в подвальной комнате, где не было никаких необходимых условий для проживания людей: спали, сидели и употребляли еду на бетонном полу, каких-либо предметов быта (стульев, столов, кроватей) не было. Кормили один раз в день куском хлеба и ложкой каши. Вместо питьевой воды заложники были вынуждены употреблять техническую воду из туалета...».

41. Вячеслав Ш. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 143 суток)

«...Первые два месяца плена удерживали меня в подвале здания бывшего предприятия "Новая почта", потом перевезли в подвал т. наз. военной комендатуры ДНР в г. Донецк. Кормили заложников один раз в сутки, в подвалах была грязь, очень холодно. Спали на досках на полу, в туалет выводили только утром, потом справляли природные потребности в пластиковые бутылки...».

42. Сергей Д. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 57 суток)

«...В плен попал тяжело раненым (осколочное ранение желудка), перебивал в больнице № 21 г. Донецк. После моей госпитализации персонал этой медицинской организации заявил, что у них нет медикаментов "для лечения раненого укропа". Нужные лекарства приобрели волонтеры из Киевской

области, которые передали их моему отцу. Несмотря на тяжелое ранение, несколько раз меня допрашивали представители т. наз. "министерства государственной безопасности ДНР", которые обвинили меня в убийствах мирных жителей Донбасса и попытались вывезти из больницы. Воспрепятствовал этому мой отец (находился вместе со мной в больнице), который сообщил боевикам, что о моем тяжелом состоянии проинформированы международные правозащитные институты, поэтому в случае похищения сына иностранные представители начнут активную информационную кампанию...».

43. Виктор Л. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 35 суток)

«...Во время боя с пророссийскими террористами в Донецком аэропорту получил ранение, мои побратимы отвезли меня в больницу г. Донецк (июнь 2014 года). Однако на следующий день после госпитализации неизвестные особы ворвались в больницу и вывезли меня в подвал бывшего Управления СБУ в Донецкой области. Во время заточения там я не получал нужной медицинской помощи, выдавали только "зеленку" и таблетки от боли в желудке. Элементарных санитарно-гигиенических условий для содержания в этом подвале людей, особенно пленных, не было...».

44. Валентин Л. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 122 суток)

«...Первые два с половиной месяца плена меня удерживали в подвале бывшего Управления СБУ в Донецкой области, потом перевезли в г. Иловайск в подвал местного подразделения т. наз. "министерства государственной безопасности ДНР". В обоих случаях элементарных санитарных условий для содержания заложников не было, ни единого раза на прогулку нас не выводили, кормили супом, в который добавляли дизельное топливо (в Донецке), а в Иловайске в еду заложников боевики специально примешивали угольную пыль...».

45. Александр М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 20 суток)

«...Во время моего взятия в плен военнослужащими ВС РФ я получил ранение нижних и верхних конечностей (в наш БРДМ попал выстрел из РПГ, в результате чего детонировали боеприпасы). Сначала меня доставили в Донецкую областную больницу (находился в больнице одни сутки), где прооперировали. Но сразу после окончания операции, несмотря на мое тяжелое состояние, боевики ДНР заточили меня в каком-то автомобильном гараже, где приковали наручниками к стене. Я находился там с мешком на голове приблизительно сутки при минусовой температуре. Потом меня перевезли в бывшее УСБУ в Донецкой области, где я пребывал до конца плена. Из-за отсутствия в плену надлежащей медицинской помощи и какого-либо лечебного ухода у меня произошло загнивание прооперированной правой конечности, что привело к повторной операции уже после освобождения...».

46. Валерий Н. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...Удерживали меня в подвальном помещении бывшего Управления СБУ в Донецкой области. Первые два месяца не выводили на прогулку, первые пять

дней не кормили, потом давали один раз в сутки что-то похожее на суп, но с добавлением дизельного топлива и песка. После таких "угощений" у многих заложников были рвота и сильные боли в желудке. О санитарных условиях сказать нечего, поскольку их не было вообще...».

47. Максим Ф. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 155 суток)

«...Удерживали меня в подвальном помещении бывшего УСБУ в Донецкой области. Условия содержания были совсем ужасными, заложники страдали от холода и голода, кормили один-два раза в день (кусоч хлеба и 100 гр каши), вместо питьевой воды пленные удовлетворяли жажду технической водой из туалета, медицинская помощь отсутствовала совсем. В подвале одновременно находилось более 100 заложников, но спальные места были только для 30 человек...».

48. Максим А. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...В плену удерживался в бывшем бомбоубежище УСБУ в Донецкой области, которое было захвачено террористами. Вместе со мной пребывало еще 109 украинских пленных. Кормили нас 1 раз в день, причем к еде боевики добавляли дизельное топливо (после приема еды были страшные боли в животе и рвота). В подвале отсутствовала вентиляция, помещение не проветривалось, заложники постоянно теряли сознание от недостатка кислорода...».

49. Вячеслав Г. (сотрудник МВД Украины, в плену пребывал 90 суток)

«...После попадания в плен я трое суток пребывал в яме, потом перевезли в какой-то погреб в частном доме. Там меня раздели до нижнего белья, на голову одели пакет и связали руки. В этом месте полностью отсутствовала вентиляция, поэтому я был на грани смерти из-за отсутствия возможности дышать. Потом я удерживался в бывшем бомбоубежище Донецкого УСБУ. Кормили заложников 1 раз в день, полстакана каши и кусоч хлеба. Помещение не проветривалось, вентиляция отсутствовала, на прогулки не выводили. Природные потребности справляли в том же подвальном помещении, где удерживались пленные (стояли трехлитровые банки). В плену у меня открылась язва, но, несмотря на сильные боли и мои многочисленные обращения, я не получил никакой медицинской помощи от боевиков...».

50. Виталий К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 128 суток)

«...После захвата в плен российскими десантниками нас сначала вывезли в Ростовскую область РФ, а на следующий день передали боевикам НВФ ДНР г. Снежное Донецкой области. Украинских офицеров отделили от солдатского и сержантского состава и вывезли в Донецк, где заточили в подвале бывшего УСБУ в Донецкой области. Общее количество заложников достигало 140 человек, все они находились в одном помещении в страшной тесноте. Питание было на очень низком уровне (приблизительно 100 гр. каши на 1 человека в сутки). Санитарные условия не выдерживали никакой критики, помещение не проветривалось и не убиралось. Охранники даже не каждый день выводили пленных в туалет. Медицинскую помощь раненым предоставлял украинский военный медик, который попал в плен».

51. Григорий Ш. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 28 суток)

«...После захвата в плен меня специально бросили в подвал здания так называемой "военной комендатуры ДНР в г. Снежное", где содержались арестованные за нарушения дисциплины боевики ДНР. Когда они узнали, что я военнослужащий ВСУ, меня практически круглосуточно избивали. На четвертые сутки, находясь в тяжелом состоянии вследствие полученных мною травм, я был заключен на 20 суток в металлический контейнер (его размер – 1 х 2 м)...».

52. Владислав Р. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 39 суток)

«...В начале июля 2014 года я был направлен в служебную командировку из Мариуполя в г. Белая Церковь. Во время остановки пассажирского поезда в г. Донецк ко мне на перроне подошли вооруженные террористы НВФ "Восток", которые меня обыскали. Когда они нашли военный билет, свидетельство о командировке и паспорт гражданина Украины, сразу жестоко избили меня, а потом арестовали. Меня отвезли на территорию бывшей воинской части внутренних войск, которая уже была захвачена террористами. Там меня опять избили, одели маску на лицо, приковали к батарее. Со мной вместе удерживались еще 2 заложника, которых я не знаю. В течение 3-х суток нам не разрешали разговаривать, не давали есть, пить, справлять природные потребности, периодически пытали. Спустя некоторое время перевели в другое помещение, где пребывали в заточении приблизительно 25 украинских пленных. Меня и других заложников неоднократно допрашивал один из руководителей НВФ "Восток" по прозвищу "Одесса", который рассказывал, что он бывший офицер ВС Украины и проживает в г. Одесса. Именно он под угрозой пыток заставлял украинских заложников давать неправдивые интервью об украинских ВС...».

СВИДЕТЕЛЬСТВА

УКРАИНСКИХ ГРАЖДАН, КОТОРЫЕ БЫЛИ ЗАЛОЖНИКАМИ РОССИЙСКИХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ ГРУППИРОВОК НА ТЕРРИТОРИИ ОРДЛО, ОТНОСИТЕЛЬНО ФИЗИЧЕСКОГО НАСИЛИЯ И ПЫТОК

Волынская область

1. Сергей Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 83 суток)

«...Избиение пленных было обычным делом, своего рода развлечением для боевиков. Били без какой-либо причины, когда им вздумается. Били в пах, в лицо, по ногам, в живот. Делали это как оружием, так и специальными резиновыми дубинками. Вследствие пыток у меня серьезные головные боли».

2. Василий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 21 сутки)

«...Избиение пленных боевики использовали как средство запугивания. Российские террористы пытались с помощью физического влияния заставить нас потерять человеческий облик и стать безмолвными рабами. В пытках принимали участие российские наемники чеченской национальности, которые специально ломали пленным ребра и выбивали зубы (например, Андрею Ф.)...».

3. Юрий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 23 суток)

«...Каждый допрос сопровождался избиением, при этом сами допросы проводили сотрудники спецслужб РФ, а пытали по их указанию местные боевики ДНР. Во время пыток мне лично выбили 3 зуба, сломали челюсть и ребро. Своеобразным издевательством пребывала еда, которой кормили пленных 1 раз в сутки – остатки еды террористов, куда они специально добавляли дизельное топливо и битое стекло. Из-за этого сегодня у меня три серьезных заболевания кишечника...».

4. Юрий И. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 12 суток)

«...Был жестоко избит сразу же после попадания в плен (так боевики мстили за своих погибших во время штурма г. Дебальцево). Из-за нанесенного физического вреда получил серьезные проблемы со здоровьем...».

5. Владимир К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 20 суток)

«...Били ногами и руками, пытались ножом вырезать глаз. В основном боевики делали это ради собственного развлечения...».

6. Михаил М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 8 суток)

«...Украинских заложников систематически били в область туловища и по голове. Для этого нас по очереди выводили в другое помещение, где боевики ДНР по кличке "Варяг", "Калина" и др. сразу же начинали избиение пленных руками, ногами, прикладами оружия...».

7. Святослав С. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 124 суток)

«...Всех пленных периодически били руками и ногами, нанося удары по всему телу. В избиении не пребывало никакой системы, мы не знали, в какой именно момент начнутся наши пытки и за что именно...».

8. Юрий С. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 56 суток)

«...Избиение началось с первого дня плена, когда боевики т.наз. ЛНР разбили мне голову прикладами оружия. Вследствие ранений и пыток многие украинские пленные нуждались в лечении, но вместо этого российские террористы давали нам только йод, "зеленку" и вату. Фактически мы были брошены на произвол судьбы. Спасением для раненых и замученных заложников стала санинструктор одного из добровольческих батальонов с позывным "Мама Таня", которая также была посажена в тюрьму и как могла, так и помогала нам. Боевики ЛНР постоянно физически издевались над пленными. Нас били руками и ногами, подвешивали к турникам и били резиновыми дубинками, заставляли отжиматься от пола, что сопровождалось ударами оружия. Вследствие пыток у меня постоянные сильные боли головы, спины и рук. Пытали заложников террористы по кличке "Золотой" и "Колобок", а руководили ими – "Батя" (так звали комбат НВФ "Зоря") и "Рекс"...».

9. Тарас Т. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 182 суток)

«...В плену систематически били руками, ногами и оружием по всем частям тела. Боевики заходили в подвал или архив и хаотично начинали бить всех пленных и заложников. Это делали не столько для нашего запугивания, сколько ради удовольствия самих террористов...».

10. Игорь Ф. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 159 суток)

«...Пленных систематически били, при этом делали это не только террористы-мужчины ("017", "Молчун" и др.), а и боевики-женщины (например, "Багира"). Чувствовалось, что эти российские террористы сами очень боятся нас, поэтому их издевательства пребывали попыткой самоутверждения и свидетельством человеческой неполноценности...».

11. Валерий Х. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 82 суток)

«...Пророссийские боевики систематически били пленных и заложников из числа местного населения как на допросах, так и ради собственного развлечения. Сами террористы говорили, что между тюрьмами ДНР и ЛНР существует соревнование – какая из них самая страшная и более жестокая для заложников, в которой из них существуют какие-то особенные пытки и сколько у них замучено и расстреляно пленных. Среди палачей пребывало много бывших зеков, которые раньше отбывали наказания за тяжелые насильственные преступления...».

12. Андрей Ш. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 11 суток)

«...В плен попал, защищая от российских террористов г. Дебальцево, при этом пребывал тяжело ранен в грудную клетку. Несмотря на это, боевики НВФ

"Призрак" жестоко побили меня прикладами, руками и ногами. Избиение неоднократно применялось на протяжении всего моего пребывания в плену. Среди палачей я запомнил боевика по прозвищу "Пуля"...».

13. Игорь Ш. (сотрудник МВДУ, в плену пребывал 3 суток)

«...Был задержан на блокпосту пророссийскими террористами при въезде в г. Константиновка (май 2014 года), удерживали в подвальном помещении Константиновского горисполкома. Отношение к заложникам было, как к рабам. Меня жестоко били, нанесли тяжелые телесные повреждения (после увольнения больше месяца находился на стационарном лечении)...».

Львовская область

14. Богдан Р. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 22 суток)

«...В плену заложников жестоко били и пытали. Некоторых из украинских бойцов привязывали к столбу, разрезали кожу и посыпали солью. Других заключенных держали целыми днями прикованными наручниками. Российские охранники разрешали всем боевикам ЛНР и местным жителям "развлечься с укропами", то есть поиздеваться всячески (бить, кидать камни, плевать, нецензурно ругаться и др.)...».

Одесская область

15-16. Александр Б. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 151 сутки) и Анна И. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену находилась 6 суток)

«...Пленных избивали каждый день – в подвале, во время допросов, а также когда выводили в туалет. Особенно жестокие пытки применяли к бойцам украинских добровольческих батальонов, артиллеристам и снайперам. Избивая, вынуждали пленных давать интервью российским СМИ о том, как "ополченцы хорошо обращаются с украинскими пленными"...».

17. Дмитрий С. (гражданский, заложником пребывал 63 суток)

«...На допросах по отношению ко мне неоднократно применяли пытки. Боевики т. наз. МГБ ДНР не верили мне, что я волонтер. Они были уверены, что я исполняю разведывательное задание ВСУ. Били резиновыми дубинками по голове, руках и ногах, а также кулаками по груди, при этом не давали возможности согнуться или упасть от боли. Ставили к стене и били телефонным проводом по спине, а также надрезали ножом пальцы на руках. Подобные пытки применяли ко всем заложникам. Я был свидетелем того, как одному из заложников, который объявил голодовку из-за безосновательного задержания, боевики ДНР сломали ноги. Другой от полученных во время пыток травм умер на полу нашей камеры. Пытали заложников боевики по прозвищу "Зомби" (Сергей Хабаров), "Пехота" (по имени Александр), "Киев" (по имени Андрей), "Удав", "Террорист" (Пономаренко Сергей) и другие. Также заложников, избивая, заставляли работать на боевиков ДНР – убирали улицы, производили погрузочно-разгрузочные работы, рыли окопы и строили блиндажи для террористов...».

Ровенская область

18. Николай Г. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 122 суток)

«...В плену вследствие избиения боевиками ДНР получил закрытую черепно-мозговую травму и сотрясение мозга...».

19. Юрий Г. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...В плену меня постоянно били резиновыми дубинками, ногами и кулаками по голове и в область почек. Кроме этого, больше двух месяцев я и другие заложники работали как рабы в г. Иловайск под угрозой расстрела – убирали улицы, разгружали боеприпасы для боевиков ДНР, без какой-либо специальной подготовки обезвреживали боеприпасы, которые не разорвались. Следует сказать, что в Иловайск приезжали депутаты Государственной думы РФ от коммунистической партии, которые призывали украинских заложников предать Украину...».

Херсонская область

20-21. Александр К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 36 суток) и Николай О. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 70 суток)

«...Физическое избиение сопровождалось психологическим давлением. Российские террористы получали удовольствие от издевательств над заложниками и страданий пленных. Но в тоже время боевики-охранники очень боялись сами попасть в плен, говорили: "На наших руках столько украинской крови, что лучше никому об этом не знать"...».

22. Сергей Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 6 суток)

«...В плену к украинским заложникам постоянно применяли избиение (руками, оружием, ногами), вследствие чего некоторые пленные не могли несколько дней подняться с пола. Также нас заставляли есть военные шевроны украинских ВС. Меня и других заложников выводили на расстрел, но выстрелы производили над нашими головами. Подобные психологические издевательства нанесли значительный урон моему здоровью...».

23. Владислав Г. (гражданский, в плену пребывал 22 суток)

«...Меня и еще двоих заложников били дубинками, ногами, пытали электрическим током. Как правило, заложников по одному выводили на допрос, где 4-5 боевиков ДНР совершали пытки...».

Тернопольская область

24. Иван Г. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 47 суток)

«...После захвата меня и моих товарищей в плен российские военнослужащие отвезли нас в н.п. Зеркальное (это был детский садик или школа) и передали

боевикам ДНР. Сразу начался второй этап издевательств и пыток – нас побили и заставили пленных танцевать (есть видео на Ютубе "Пленные украинцы скачут"). Потом нас поставили лицом к стене, боевики подходили и спрашивали каждого, откуда он, одновременно стреляя из пистолета возле головы пленного. Один из украинских бойцов ответил, что он из Донецка, боевик сразу выстрелил в затылок и убил его. Пытки постоянно проводились на протяжении всего периода моего пребывания в плену...».

25. Владимир М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 76 суток)

«...В плен я и 16 моих боевых побратимов попали во время боевых действий в Донецком аэропорту. Держали в подвале бывшего Донецкого управления СБУ, захваченного боевиками ДНР. Всех пленных систематически били, а также периодически применяли физические пытки. На моих глазах террорист по прозвищу "Моторола" убил моего товарища Игоря Б...».

26. Федор Т. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 211 суток)

«...Меня и других пленных систематически били и пытали. Пытались выколоть глаза, раздевали догола на морозе. Периодически звонили моим близким родственникам, в основном в ночное время, и рассказывали им, как меня пытаются. Среди садистов, которые пытали украинских пленных, была и женщина-снайпер НВФ ДНР с позывным "Кнопка"...».

Киевская область

27. Дмитрий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 4 суток)

«...Издеательства начались с первых минут плена. Боевики ЛНР сняли с украинских военнопленных верхнюю теплую одежду и обувь. Мы практически раздетые и босиком шли пешком в сильный мороз (февраль 2015 года) несколько часов. Боевики ЛНР били и издевались над заложниками. Например, один раз к нам в подвал зашел один из них, достал пистолет и сообщил, что мы вроде бы убили его товарища. Угрожая расстрелом, эта личность заставила заложников прыгать и кричать: "Кто не скачет, тот москаль". Российские террористы неоднократно запугивали нас, что в ближайшее время всех украинских военнопленных расстреляют...».

28. Роман Б. (волонтер, в заложниках пребывал 4 суток)

«...Нас задержали боевики т.наз. ДНР во время доставки волонтерской помощи военнослужащим ВСУ. Удерживали вначале в помещении "военной полиции ДНР" возле села Новотроицкое, потом перевезли в подвал бывшего Управления СБУ в г. Донецк. Первый допрос продолжался 8 часов, на котором боевики ДНР жестоко побили меня – сломали несколько ребер и нанесли множественные гематомы и синяки. Во время следующих допросов был ранен выстрелом в голову, его сделал один из боевиков из автомата АК-74. В полусознательном состоянии был брошен в подвал без какой-либо медицинской помощи. Несмотря на ранения, меня пытали постоянно. Руководил пытками украинских заложников боевик по прозвищу "Зяц" (комендант помещения для пыток в здании бывшего

УСБУ в Донецкой области), в пытках также принимали участие российские террористы с позывными "Ёжик", "Крутой", "Север"...».

29. Александр Д. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...Первую неделю плена били охранники-боевики ДНР, в основном делали они это ради собственного удовольствия. Потом били на допросах, которые проводили 2-3 раза в неделю. Заложников также пытали: привязывали к рукам электрокипятильник, который включали в сеть, стреляли по конечностям из пневматического и мелкокалиберного оружия, подвешивали связанных пленных к турнику и жестоко били. Во время подобных пыток мне выбили зубы, сломали несколько ребер. Также я получил сотрясение головного мозга и многочисленные повреждения лица, рук, ног и туловища. Особенной жестокостью и цинизмом по отношению к заложникам отличались наемники-боевики из РФ. Руководил допросами украинских пленных человек с позывным "Молчун" (полковник, сотрудник т.наз. «министерства государственной безопасности ДНР»).

30. Александр К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 190 суток)

«...В плену ко мне и другим заложникам применяли как физическую силу (избиение автоматами, ногами, дубинками, кололи ножами), так и психологическое давление (постоянно угрожали убийством, всячески морально угнетали). Среди тех, кто пытал украинских заложников, были граждане РФ, которые в разговорах отличались специфическим русским акцентом...».

31. Дмитрий К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 278 суток)

«...Четыре раза по отношению ко мне и другим заложникам имитировали расстрел, еще несколько раз боевики имитировали вырезание глаз с использованием холодного оружия...».

32. Александр К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 43 суток)

«...Удерживали в подвале бывшего райотдела милиции в г. Краснодон Луганской области. Украинских пленных бойцов систематически били, иногда пытки продолжались по несколько часов. Также меня и других заложников дважды выводили на расстрел (стреляли над нашими головами). Руководил пытками российский террорист с позывным "Чегеваро" (т.наз. военный комендант г. Краснодон)...».

33. Владимир Л. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...За то, что я отказался вытереть ноги об украинский флаг перед видеокамерой российских СМИ, меня жестоко избили и прострелили ноги и спину из пневматического оружия. Пытали российские боевики по прозвищу "Адреналин" и "Батон"...».

34. Владимир М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 38 суток)

«...Заложников постоянно били – ногами, прикладами оружия, дубинками, кожаными ремнями с гайками на концах. Неоднократно имитировали отрезание у пленных частей тела и расстрел заложников. Запрещали по несколько суток справлять природные потребности под угрозой избиения. Я был свидетелем расстрела боевиками ДНР нескольких украинских военнослужащих, которые попали в плен российских террористов...».

35. Евгений Н. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...По отношению ко мне и другим пленным постоянно применяли пытки и избиения. Например, во время допроса, которые проводили сотрудники ФСБ РФ, меня били руками, ногами, элементами мебели, прикладами автоматов, резиновыми дубинками, проводом от компьютерной техники и под. Также в пленных стреляли из пневматического, травматического и мелкокалиберного оружия. Российские боевики применяли к нам удушения проводом или противогазом, погружали головы заложников в ведро с водой. Часто не давали возможности спать, есть, заставляли делать физические упражнения (отжимания, приседания), принуждали к этому и тяжелораненых заложников...».

36. Юрий П. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 31 сутки)

«...В плену меня держали в подвале "военной полиции ДНР" возле сел. Новотроицкое и в подвале бывшего Управления СБУ в Донецкой области, где надо мной каждый день издевались и били. На одном из допросов российские террористы сломали мне ребра и левую ногу, после чего оставили без какой-либо медицинской помощи. Был свидетелем того, как во время допроса боевики замучили до смерти одного из украинских военнопленных, по имени Анатолий (десантник из 80 бригады). Пытали заложников российские террористы с позывными "Акула", "Дед", "Ёжик" и др...».

37. Дмитрий Р. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 84 суток)

«...Заложников периодически били как во время допросов, так и в камере изолятора. Делали это боевики без какой-либо причины, только ради развлечения. Был свидетелем того, как они пристегнули одного из пленных наручниками к автомобилю и запретили давать ему воду и еду, запугивали, что каждый, кто поможет этому пленному, также будет прикован рядом. Указанный человек умер в страшных муках через несколько дней. Командовал пытками российский офицер с позывным "017"...».

38. Станислав Т. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 13 суток)

«...Содержался я в подвале бывшего управления СБУ в Донецкой области. Избиения начались с первых минут: украинских заложников по трое заводили в подвальное помещение, а боевики ДНР выстроились по сторонам и били ногами, кулаками, прикладами автоматов, пытались накормить нас землей, а также расстреливали из пневматического оружия (в меня попали трижды).

Вместе со мною в подвале содержалось около 70 заложников. Били каждый день, особенно российские террористы, усердствовали после массовых пьянок. Избивали без разбору, просто заходили в подвал и начинали бить заложников налево и направо. Настоящими садистами были боевики по кличке "Семёрка", "Сэм", "Лис"».

39. Алексей Ф. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 176 суток)

«...Меня и других заложников постоянно били, боевики НВФ ДНР стреляли в нас из пневматического оружия. Был свидетелем того, как представители российских спецслужб поставили на колени одного из заложников и прострелили ему две ступни из пистолета...».

40. Олег Х. (гражданский, в заложниках пребывал 9 суток)

«...Меня обвинили в разведывательно-диверсионной деятельности в пользу Украины. Несмотря на все мои объяснения и свидетельства других лиц о моей непричастности к ВСУ, боевики ДНР всячески пытались выбить признания. Били жестоко – руками, ногами, оружием, барабанными палочками. Вследствие пережитых в плену пыток продолжительное время восстанавливал свое здоровье в больнице...».

41. Вячеслав Ш. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 143 суток)

«...Били заложников, используя оружие (приклады автоматов), резиновые дубинки, деревянные палки. Также боевики пытались электрическим током, имитировали расстрел украинских военнопленных...».

42. Николай В. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 49 суток)

«...Держали в подвале бывшего Управления СБУ в Донецкой области. Практически каждый день меня избивали и пытали – били кулаками по лицу, железной трубой по голове, спине и животу, многочисленные удары в пах ногами и прикладами оружия, надрезание кожи головы ножом. Несколько раз имитировали расстрел, но стреляли возле головы. Пытали меня и других заложников сотрудники т.наз. "министерства государственной безопасности ДНР" с позывными "Заяц" (руководил допросами), "Зомби", "Давид"...».

43. Николай К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 4 суток)

«...В плену боевики НВФ ДНР прикладами автоматов выбили мне зубы, сломали руку. Кроме этого, получил сильный ушиб головы, туловища и конечностей...».

44. Николай К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...Меня били по ногам, били резиновыми дубинками и шнурами, прикладами автоматов, стреляли из травматического оружия по туловищу и конечностям. Один раз всех заложников выстроили возле стены и по очереди били по ногам,

в результате у меня были синие ноги и несколько дней я ходил в туалет кровью. Активными участниками упомянутых пыток были боевики т.наз. ДНР с позывными "Адреналин", "Батон", "Сокол". Также в допросах принимали участие представители т.наз. "министерства государственной безопасности ДНР", среди которых запомнил человека по прозвищу "Молчун". На первом допросе я сообщил только персональные данные. Через три дня меня снова допрашивал "Молчун", которому подробно рассказал о моей семье, месте работы и жительства, а также о моей военной службе. По его указанию "за сокрытие информации" меня жестоко побили. После освобождения из плена я узнал "Молчуна". Он бывший сотрудник СБУ (его фото есть в юбилейном издании об УСБУ в Донецкой области)...».

45. Сергей К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 37 суток)

«...В плен попал во время танкового боя в пригороде г. Донецк. Захватив в плен, боевики НВФ ДНР жестоко побили меня, несмотря на то, что в тот момент я был тяжело ранен (многочисленные осколочные ранения шеи, частично парализованные конечности). В багажнике легкового автомобиля вывезли в подвальное помещение бывшего УСБУ в Донецкой области, где я пребывал около месяца. Меня неоднократно били, также имитировали расстрел (боевики стреляли из автоматов над моей головой). Проводил допросы и руководил пытками заложников российский террорист по прозвищу "Давид". Все издевательства над украинскими военнопленными снимали на видео, делал это боевик "Москва". Он потом размещал эти материалы на видеоканале "Ютуб" для оказания морально-психологического давления на членов семей заложников...».

46. Валентин Л. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...Заложников постоянно били, почти у каждого пленного были выбиты зубы, или сломаны ребра, или сотрясение головного мозга, а также многочисленные синяки на лице, туловище и конечностях. Особенно жестоко били на допросах заложников (2-3 раза в месяц), участие в которых принимали сотрудники спецслужб РФ (например, российский офицер с позывным "Киев")...».

47. Александр М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 22 суток)

«...Несмотря на мое тяжелое ранение, боевики ДНР неоднократно применяли ко мне методы физического воздействия (избиение) и морально-психологическое давление (запугивали расстрелом, постоянно унижали честь и достоинство). Также пытки применяли к другим заложникам – били ногами и прикладами оружия, резиновыми дубинками, пытали электрическим током (от электрического прибора для дистанционного подрыва боеприпасов). Кроме этого, украинских военнопленных, в том числе и раненных, специально раздевали и выводили на мороз, где оставляли связанными на несколько часов...».

48. Валерий Н. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...Заложников жестоко били для получения информации о позициях ВС Украины в районе проведения АТО, а также персональных данных об украинских военнослужащих и членов их семей, прежде всего командного состава. Во время таких пыток я несколько раз терял сознание. Приходил в себя только через 1-2 суток. Вследствие пыток мне сломали 3 ребра. Я также в значительной степени потерял зрение, но никакой медицинской помощи не получил. Через 2 месяца плена меня и других заложников вывезли в г. Иловайск, где мы выполняли принудительные рабские работы – разгружали российские транспорты с боеприпасами, проводили восстановительные строительные работы, собирали мусор и пр. Во время работ на улицах Иловайска к нам очень дружелюбно относились местные жители, которые приносили домашнюю еду, теплую одежду и даже защищали заложников от издевательств боевиков-охранников...».

49. Александр П. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 49 суток)

«...Меня и других заложников раздели до нижнего белья, вывели на расстрел и поставили лицом к стене, но пророссийские террористы ДНР стреляли возле ушей и над нашими головами. Неоднократно били (два боевика держат заложника, а третий бьет), жгли пальцы зажигалками, подвешивали за наручники, после побоев ногами мне сломали три ребра. Пытали заложников представители т.наз. МДБ ДНР по прозвищам "Давид", "Заяц", "Зомби"...».

50. Максим Ф. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 155 суток)

«...Во время проведения допросов боевики т.наз. ДНР жестоко били заложников, используя оружие, резиновые дубинки и деревянные палки, к рукам пленных привязывали включенный в электросеть кипятильник, заставляли приседать по 800 раз, вследствие чего многие заложники теряли сознание. Результатом пыток для меня стал перенесенный инфаркт...».

51. Руслан Ш. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...К заложникам постоянно применяли пытки и психологическое давление. Во время пребывания в плену я был свидетелем того, когда к заложникам приезжал наблюдатель ОБСЕ и в присутствии сепаратистов "ДНР" осмотрел условия содержания пленных. Боевики рассказывали, что "заложников кормят трижды в день, им обеспечены комфортные условия пребывания в плену". Но на самом деле такого не было. Заложники были все в синяках от побоев. Мы не мылись почти 2 месяца, но наблюдатель ОБСЕ с пленными не общался...».

52. Максим А. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...Били почти круглосуточно. Каждые полчаса боевики выстраивали украинских пленных. Из числа заложников выбирали 4 – 5 человек, которых показательно жестоко били. Позже строили не так часто, избиение продолжалось дальше. Избиения и пытки применяли на допросах, которые проводили как представители т.наз. "министерства государственной безопасности ДНР", так и российские офицеры из ГРУ ГШ ВС РФ (имели соответствующие шевроны на российской военной форме)...».

53. Сергей К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...Взяв в плен, российские военные нас сразу жестоко побили, потом вывезли в г. Донецк. Там украинских пленных поставили к стене (на голове каждого был мешок, а руки связаны верёвкой) и начали спрашивать о месте проживания каждого заложника. Военнослужащий моей части Сергей С. сообщил, что он выходец из г. Сватово Луганской области (захваченного российскими террористами). Услышав это, один из руководителей НВФ ДНР приказал боевикам расстрелять Сергея. Его моментально забрали от нас, и больше мы никогда Сергея не видели. Через несколько дней один из боевиков по прозвищу "Малыш" хвастался тем, что он лично расстрелял Сергея С.: "Я дал ему лопату и приказал копать себе могилу, иначе останешься расстрелянным без погребения на радость собакам. Потом выстрелом из стрелкового оружия убил его". В плену нас всех жестоко пытали: били кулаками и ногами, пытались ножом вырезать ухо или глаз, перерезать шею, также наносили удары прикладом автомата по ступням, пытаюсь так перезарядить оружие...».

СВИДЕТЕЛЬСТВА
УКРАИНСКИХ ГРАЖДАН, КОТОРЫЕ БЫЛИ ЗАЛОЖНИКАМИ
РОССИЙСКИХ ТЕРРОРИСТИЧЕСКИХ ГРУППИРОВОК
НА ТЕРРИТОРИИ ОРДЛО,
ОТНОСИТЕЛЬНО МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО
ИЗДЕВАТЕЛЬСТВА

Ивано-Франковская область

1. Ярослав В. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 36 суток)

«...Каждый день запугивали убийством – расстрелять или кинуть гранату в подвал, в котором удерживали украинскиx заложников. Также, угрожая побоями, заставляли копать окопы для террористов. Все время боевики ДНР пугали, что «вы сдохнете, если не будете быстро и качественно исполнять наши приказы...».

Волынская область

2. Сергей Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 83 суток)

«...Постоянно угрожали. Складывалось впечатление, что боевики соревновались между собой, кто из них «лучше» пугает заложников. В целом относились к нам как к рабам, которых можно просто пнуть или заставить их сделать какие-то физические упражнения (приседания, отжимания и под.) для своего удовольствия или просто нецензурно обругать. Жаргонные слова и выражения большинства боевиков свидетельствовали о том, что они раньше находились в местах лишения свободы за совершение преступлений...».

3. Василий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 21 суток)

«...Запугивания и издевательства были составляющими системы пыток украинскиx заложников...».

4. Юрий Б. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 23 суток)

«...На меня и других заложников каждый день психологически давили. Запугиванием и угрозами (расстрелять, отрезать ухо или руку, разбить молотком колено и другое) склоняли к переходу на сторону сепаратистов. Также психологически издевались над нашими близкими: им звонили с наших мобильных телефонов, угрожали и требовали деньги за освобождение. При этом обещали отправить им по почте части тел украинскиx пленных...».

5-6. Юрий И. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 12 суток) и Анатолий Л. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 27 суток)

«...Постоянно запугивали расстрелом и пытками, всяческим образом унижали честь и достоинство...».

<p>7. Владимир К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 20 суток)</p> <p>«...Психологическое давление мы ощущали каждый день в разных формах: от запугивания смертью (расстрелом), нецензурной брани в сторону заложников до откровенных оскорблений и издевательств, при этом какую-либо реакцию пленного сразу использовали как повод для побоев. Также украинских заложников угрозами заставили принять участие в т.наз. «параде пленных» в г. Донецк 24.08.2014 года. Это яркое свидетельство наглости пророссийских боевиков и пренебрежения ними всеми международными актами защиты прав людей, которые перебывают в плену или в заложниках...».</p>
<p>8. Михаил М. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 8 суток)</p> <p>«...Психологическое давление было постоянным, прежде всего заложников всячески унижали и пугали смертью: на пленных наводили заряженное оружие и угрожали застрелить...».</p>
<p>9. Андрей П. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 21 сутки)</p> <p>«...Мне и другим украинским заложникам постоянно угрожали расстрелом и физической расправой, при этом боевики перезаряжали оружие и целились в нас...».</p>
<p>10. Святослав С. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 124 суток)</p> <p>«...Побои заложников сопровождалось тяжелым психологическим давлением. Нам угрожали смертью, нанесением тяжелых травм. Постоянно унижали честь и достоинство. Обращались к украинским пленным исключительно как к "фашистам", "бандеровцам", "хунте"...».</p>
<p>11. Юрий С. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 56 суток)</p> <p>«...Угрожали убийством. Во время допросов и побоев приставляли к виску пленных заряженный пистолет и запугивали выстрелом. Кроме этого, угрожали смертью и моим близким, звонили на их телефоны и требовали выкуп...».</p>
<p>12. Тарас Т. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 182 суток)</p> <p>«...Постоянно пугали расстрелом, имитировали его несколько раз. Обращались к заложникам исключительно с оскорблениями – "укроп", "фашист", "бандеровец". Запрещали говорить на украинском языке, угрожая избить...».</p>
<p>13. Игорь Ф. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 159 суток)</p> <p>«...Постоянно запугивали, что расстреляют. Часто звонили жене и моим родным, требовали деньги. В целом каждый украинский пленный был для боевиков только средством вымогательства денег. Тех, кто воевал за какую-либо идею, среди них практически не было. Большинство из них – обычные преступники, которые незаконно получили власть над чужими жизнями и старались использовать это для личного обогащения или получения садистского удовольствия...».</p>
<p>14. Валерий Х. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 82 суток)</p> <p>«...Давили не только на меня, но и на мою семью. Допросы пленных специально снимали на видео российские журналисты, которые потом</p>

выкладывали это видео в Ютуб. После чего звонили нашим близким (в том числе моей жене) и требовали выкуп за освобождение. При этом угрожали, что пленные в ближайшее время могут быть расстреляны...».

15. Андрей Ш. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 11 суток)

«...Систематически психологически давили, угрожали расстрелом и пытками (отрезать ухо, прострелить ногу и другое)...».

Львовская область

16. Богдан Р. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 22 суток)

«...Постоянно пугали убийством, демонстрировали ножи и угрожали снять скальп. Во время допросов боевики неоднократно приставляли к моему виску оружие и угрожали "выпустить мозг". Также пугали отправкой на принудительную работу в шахту, где "вы умрете, як рабы". Из-за постоянного психологического давления возникали мысли о суициде...».

Одесская область

17-18. Александр Б. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 151 сутки) и Анна И. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену перебивала 6 суток)

«...В плену нас периодически били, психологически издевались над нами».

Ровенская область

19. Олег В. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 17 суток)

«...Заставляли перейти на сторону сепаратистов. Также под угрозой казни вместе с другими украинскими заложниками принимал участие 24.08.2014 года в т. наз. "параде позора" в г. Донецк...».

20. Юрий Г. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...На меня постоянно оказывали психологическое давление, угрожали, что меня и других "бандеровцев", а также членов наших семей полностью уничтожат. Запугивания сопровождалось перезарядкой огнестрельного оружия и его приставлением к моему виску...».

Херсонская область

21-22. Александр К. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 36 суток) и Николай О. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 70 суток)

«...Постоянно запугивали смертью (расстрелять или подорвать гранатой), пытками, угрожали родным заложников через социальные сети и звонки с наших мобильных телефонов, которые забрали у нас во время взятия в плен».

23. Сергей З. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 17 суток)

«...На пленных украинских бойцов постоянно психологически давили. Нас запугивали убийством, всячески унижали честь и достоинство. Заложников специально возили в детские заведения г. Донецка, где показывали покалеченных детей (без рук или ног), при этом заявляли, что "это последствия агрессии украинской хунты, поэтому всех бойцов ВСУ нужно расстрелять"...».

24. Леонид К. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 5 суток)

«...Над заложниками постоянно психологически издевались, нас постоянно нецензурно оскорбляли, все это часто сопровождалось побоями. Несколько раз боевики выводили меня во двор, где имитировали расстрел, при этом террористы отмечали, что "украинские военные и добровольцы киевской "хунты" лучше выглядят мертвыми". Среди наших палачей были граждане РФ, которые открыто гордились этим...».

Тернопольская область

25. Виталий В. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 20 суток)

«...На пленных морально-психологически давили. Меня и других пленных силой заставили принять участие в т. наз. "параде украинских пленных", что прошел в г. Донецк в августе 2014 года. Постоянно угрожали огнестрельным и холодным оружием...».

Киевская область

26. Роман Б. (волонтер, в заложниках перебивал 4 суток)

«...Над заложниками постоянно издевались, угрожали физической расправой и сексуальным насилием. Несколько раз меня выводили на расстрел, один раз имитацией расстрела руководил боевик с прозвищем "Моторола"...».

27-31. Александр Д. (в плену пребывал 118 суток), Дмитрий К. (в плену пребывал 278 суток), Владимир Л. (в плену пребывал 118 суток), Владислав П. (в плену пребывал 40 суток) та Алексей Ф. (в плену пребывал 176 суток) – все военнослужащие Национальной гвардии

«...В плену каждый день унижали честь и достоинство человека, боевики обращались к заложникам исключительно нецензурной бранью, постоянно запугивали убийством. Также были постоянные угрозы в адрес наших родных, российские террористы использовали для этого мобильные телефоны заложников, а также тщательно собирали информацию о семьях украинских военнопленных...».

32. Евгений Н. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...Российские террористы каждый день психологически издевались над заложниками, нецензурно оскорбляли, постоянно угрожали убить: расстрелять, зарезать, повесить. После переезда в г. Иловайск нас приобщили к

принудительному труду, связанному с разминированием, собиранием трупов погибших, копанием могил, разбором уничтоженных домов и др. Получила распространение практика рабского труда украинских заложников за денежное вознаграждение, которое заинтересованные особы из числа местного населения выплачивали т. наз. "российскому коменданту Иловайска" ...».

33. Дмитрий Р. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 84 суток)

«...Украинских пленных постоянно унижали и запугивали расстрелом. Также российские террористы периодически по очереди выводили заложников к местным жителям, при этом боевики подбивали людей совершить над нами самосуд "за убитых мирных жителей Донбасса и уничтоженные жилища". Некоторые из обычных граждан после этого подходили и били заложников руками и ногами...».

34. Алексей Ф. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 176 суток)

«...На заложников постоянно психологически давили, при этом соединяли откровенные запугивания (расстрелять) и многочасовые воспитательные беседы. Для этого вызывали на допрос, где сотрудник ФСБ РФ на протяжении 3-4 часов проводил беседы о "фашистах в политической власти Украины, отсутствии у украинского народа права на существование в роли самостоятельного государства, необходимости присоединения к РФ, обязанности убивать украинских патриотов, которые не понимают огромной роли России в мире" и другой подобной бессмыслице...».

35-36. Максим Ф. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 155 суток) та Руслан Ш. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 118 суток)

«...Постоянно запугивали, угрожали убить, прострелить ногу, отрезать ухо или палец, указанные угрозы сопровождала демонстрация огнестрельного и холодного оружия...».

37. Валерий Н. (военнослужащий Национальной гвардии, в плену пребывал 119 суток)

«...По просьбе представителей российских СМИ (у них были соответствующие надписи на бронежилетах) заложников выводили "на расстрел", перед проведением которого нам объявляли, что "народная власть ДНР дарит жизнь украинским военным-фашистам, несмотря на все преступления хунты перед народом Донбасса". Все это фиксировали на видео российские журналисты».

38-39. Николай В. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 49 суток) и Александр П. (военнослужащий ВСУ, в плену пребывал 48 суток)

«...Заложников постоянно запугивали расстрелом и применением садистских пыток: вырезать глаз, отрезать пальцы или руку, прострелить ногу и т.д. Угрожали направить украинских пленных перед российскими террористами во время наступления на Донецкий аэропорт, который защищали ВС Украины...».

